

Anarşist Ekonomi Tartışmaları(25)

Sermaye, Teknoloji ve Proletarya - 2
s 32

Olağanüstü Sömürü Olağanüstü Kar

s 10

OHAL'de Taciz, Tecavüz, Şiddet Kadın Her Halde Direniyor

s 22

Adalet ve Özgürlüğe Olan Açlığımızla Yaşayacağız

s 4

meydan

2 TL

www.meydangazetesi.org

"İnsan ancak kendi kadar özgür insanların arasında özgürdür"

AYLIK
ANARŞİST
GAZETE
SAYI: 39
TEMMUZ-AĞUSTOS
2017

OHAL de MÜCADELE de SÜRÜYOR

s 20

"TEHLİKELİ" İŞÇİYİ İŞİNDEN ATTILAR

İzmir Aliğa Petkim fabrikasında çalışan Onur Ulu, 11 Mayıs 2017 tarihinde işten çıkarıldı. "Hukuksuzca işten atılan işçiler geri alınsın!" diyerek direnen Onur Ulu'yla direnişinin 35. gününde gerçekleştirdiğimiz röportajı sizlerle paylaşıyoruz.

Meydan Gazetesi: Merhaba. Petkim'de işten çıkarıldınız. Bize çalışma koşullarından ve süreçten bahseder misiniz?

Onur Ulu: Petkim 2008'de özelleştirildi. Bu özelleşmenin ardından kadrolu çalışan sayısı azaldı, taşeron sayısı arttı. Böyle olunca çalışma koşulları ve iş yükü de ağırlaştı.

Benim işten çıkarılmam ise valilikten gelen bir yazıyla gerçekleşti. İzmir Valiliği 24 kişiden oluşan bir liste gönderdi "Listede yer alan isimlerin bu iş yerinde çalışması tehlikelidir." denildi. Valilik, bizim örgütlü olduğumuz Petrol-İş Sendikası'na da haber verdi. Sendika işten çıkarılma nedenimizi öğrenmek istedi. Neden olarak çeşitli örgütlerle ilişkili olduğumuzu söylemişler. Ancak bu duruma dair herhangi bir belgeleme yok, sadece söylemde kalan bir şey. Sonuç olarak işveren bizim çıkışımızı verdi. Bu hukuksuz işten çıkarılmanın ardından ben de direniş başlatım. Sendikamız bir basın açıklaması

gerçekleştirdi, basın açıklamasına pek çok sendika ve örgüt dayanışma gösterdi.

Valilikten böyle bir yazı geldiğini işveren mi söyledi?

Evet. İşveren söyledikten sonra sendika teyit etmek için önce valilikle, ardından Emniyet Müdürlüğü'yle görüştü. Onlar da onayladı. İşten çıkarılan 24 işçiden 22'si sendikalı. Çeşitli örgütlerle ilişkili olduğumuzu söylüyorlar. Ancak listede geçen isimlere yönelik herhangi bir operasyon, gözaltı, tutuklama yok.

Daha önce de 80 işçi çıkarılmış.

Evet, OHAL ilan edildiğinde onlar da tamamen hukuksuz bir biçimde işten çıkarıldılar. Sendika bir şey yapmayınca, sendikada aktif olan işçileri işten çıkardılar. Şu an fabrikada büyük bir güvensizlik ortamı var.

Aynı iş yerinde çalışmaya devam eden arkadaşlarınız var mı? İşçiler direnişinizi nasıl değerlendiriyor?

İşçilerin büyük bir kısmı bu haksız işten çıkarılmanın farkında. Ancak onlar da "İşimden olurum" korkusuyla biraz geride duruyorlar. Sendika basın açıklamasından öte bir şey

yapamadı. Daha önce, toplu sözleşmeye giderken işten çıkarılmalarla ilgili bir şey görüşmedik. Sadece ücret zammı ve iyileştirmelerle ilgili konuştuk. Sözleşme dönemi çok sert geçti, eylemler yaptık. Eylemler 3-4 gün sürdü. Sonrasında eylemlere polis saldırısı oldu; sendika temsilcisi, sendika yöneticisi ve başkanı dahi gözaltına alındı. Diğer sendikalardan ve örgütlerden büyük bir dayanışma oldu, o akşam serbest bırakıldılar. İşveren Yüksek Hakem Kurulu'na gitti. Yüksek Hakem Kurulu işverenle sendika arasında arabuluculuk yaptı. Sendika da bu dayatmaya karşılık sözleşmeyi imzalamak zorunda kaldı. Biz eyleme devam ederken sendikanın sözleşme imzalamasını onaylamadık. Ve imzalanan sözleşme 3 yıllık. Maalesef 3 yıl boyunca işten çıkarılanlarla ilgili mücadele zemini ortadan kalkmış oldu.

İşten çıkarılan 24 işçi vardı. Onlarla iletişiminiz var mı?

Biz valilik isteğiyle işten çıkarıldığımız için işsizlik maaşı bile alamıyoruz. O yüzden durumları biraz kötü. Kendi imkanlarıyla geçimlerini sağlamaya çalışıyorlar. Diğer işçilerle iletişim kurdum, onlara da direnmeleri için çağrıda bulundum. Ama başka öncelikleri olduğundan katılmayacaklarını söylediler.

35 gündür eylemde. Ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Kamuoyu yaratmaya, işçilere ulaşmaya çalışıyorum. İşten çıkarmalara sessiz kalmayalım, başka işçiler de aynı sıkıntıları yaşamasın diye direniyorum. Aliğa'daki tüm işçilerin eylemi sahiplenmesini bekliyorum. Daha fazla işçiye ulaşabilmek için mücadelem sürecektir. Bu şekilde geri adım attıracağımı düşünüyorum.

Son olarak eklemek istediğin bir şey var mı?

İşçi sınıfına yönelik çok büyük saldırılar söz konusu. Grev yasakları, toplu sözleşmelere müdahale, işten atılmalar, takvim değiştirmeler... Kıdem tazminatı hala gündemde. Hükümet hep patronun yanında. Her gün 5 işçinin öldüğü bir ülkede yaşıyoruz. İşçilerin çok fazla sıkıntısı var. Bu yüzden işçilerin bir araya gelmesi gerekiyor. İşçiler birlik olursa tüm sıkıntıların üstesinden gelebilir. İşçilerin yanında olduğunuz için, direnişimi duyurmaya destek olduğunuz için size de çok teşekkür ediyorum.

Bizler de Meydan Gazetesi olarak röportaj için teşekkür ediyor ve işçi sömürüsüne, kıyımına, katliamına karşı direnişini selamlıyoruz.

Petkim İşçilerinin Direnişine Polis Saldırısı

PETKİM'de Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinin sonuçlanmaması nedeniyle işçilerin rafineri önünde başlattığı eyleme polis saldırdı. PETKİM işçileri, 19 Haziran'da sendika ile SOCAR şirketinin yürüttüğü pazarlıklardan sonuç alınmaması sonucu iş bıraktı ve rafineri önünde eyleme geçti. Sendika, genel ücret zammı ve skalaların kaldırılması taleplerinin karşılanmadığını belirtirken, patronun ise 3 yıllık sözleşme yapmak istediğini açıkladı.

İzmirgaz'da İşçiler Direnişte

Sendikalı oldukları gerekçesiyle işten atılan işçiler İzmirgaz Genel Müdürlüğü önünde basın açıklaması gerçekleştirdi.

Halkapınar'da yer alan Kolin ve Türkerler şirketlerine ait İzmirgaz AŞ Genel Müdürlüğü önünde yapılan açıklamada; işçilerin sendikalı oldukları gerekçesiyle tehdit edildiği ve baskıya maruz bırakıldığı belirtildi. Okunan basın açıklaması, "atılan işçiler işe geri alınmaya kadar mücadelemiz sürecektir" denilerek sonlandırıldı.

BOSCH'ta 27 İşçi İşten Atıldı

Bursa'da bulunan Bosch fabrikasında toplu sözleşme öncesi işçiler işten atıldı. Fabrikanın İnsan Kaynakları, toplam 420 işçinin işten atılacağını duyururken, ilk olarak 27 işçi işten atıldı. İşten atılan işçilerin 2012 yılında patron sendikası Türk Metal'den istifayı örgütleyen işçilerden oluştuğu öğrenildi.

www.meydangazetesi.org iletisim@meydangazetesi.org
 İstanbul: İstiklal Caddesi Mis Sokak No: 4/5
 Taksim/(Saray Ozalit Üstü) Tel: 0212 244 22 41
 Amed: Kooperatifler Mahallesi Bahar Sokak.
 Pamukçuoğlu Apartmanı No:11/18 Ofis
 GAZETE MEYDAN Yerel Süreli Yayın Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri
 Müdürü: Faaliyet Yayınevi adına Hüseyin Civan Adres: İstiklal Caddesi
 Mis Sokak No: 4/5 Taksim/İSTANBUL iletisim@meydangazetesi.org
 www.meydangazetesi.org Baskı: Özdemir Matbaacılık Gümüşsuyu
 C. Odin San. Sit. No:28/245 Zeytinburnu/İST Tel:(212) 577 54 92

İŞTE OHAL İŞ'TE İŞSİZLİK

Rifat Güven

rifat@meydangazetesi.org

Geçtiğimiz ay gerçekleşen MÜSİAD toplantısında yaptığı konuşmada "OHAL'le birlikte grev tehdidini engelledik, terörist olmayan için OHAL yok hükmündedir." diyen Erdoğan'ın eski bir fotoğrafı düştü sosyal medyaya, çoğumuz görmüşüzdür. 1988 yılında bir işçi grevinde, grev önlüğü giymiş, fotoğraf çekiliyor ve "Zulüm bitene kadar işçinin yanındayız!" açıklamaları yapıyor. Gözlerine inanmıyor bugün fotoğrafı gören işçiler; "Madem o kadar işçi dostuydun, bizi neden işsiz bıraktın?!"

Grev "Yasak", İşçi "Kiralık", Milyonlar "İşsiz"

Son bir yıla baktığımızda, OHAL uygulamaları, işçiler açısından örgütsüz ve güvence-siz istihdamın meşrulaştırılmasını sağlarken, patron teşvikleri artarak devam etti. "Milli güvenlik" gerekçesiyle grevler yasaklandı; Asil Çelik, EMİS Grup, Akbank, Şişe-Cam, Mefar... Grev yasaklarını, esneklik politikalarının "terörle mücadele" aracı haline getirilmesi takip etti. Toplu sözleşmelerde işten çıkarma ve üç yıllık sözleşme saldırısı sürüyor. Öyle ki, geçtiğimiz günlerde Petkim'de direnen işçiler ve sendika yönetimi yerlerde sürüklenerek gözaltına alındı. Fabrikaya TOMA'lar getirildi ve üç yıllık sözleşme zorla imzalatıldı.

Toplumsal muhalefet içinde diğer işçilerden daha fazla gündem olan akademisyenlerin yaşadığı durum da pek farklı sayılmaz. İhraç edilen kadrolu kamu çalışanlarının yerine sözleşmeli ya da geçici statüde çalışanların ikame edilmesiyle sömürü çarkı dönmeyi sürdürdü. Taşeron işçilere verilen kadro sözü gündemden çıkartıldığı gibi, taşeron çalışmayı mumla aratacak olan "kiralık işçilik" yasa-laştı.

TC %5 Büyüdü, Ama Nasıl?

Cumhurbaşkanı Erdoğan yaptığı bir konuşmada TC ekonomisinin 2017'nin ilk altı ayında %5 oranında büyüdüğünü açıkladı. Nasıl mı olmuştu bu büyüme? 2017'nin ilk 6 ayında 164 işçi iş cinayetlerinde katledildi. Katliam, grev yasakları, sendikal baskılar, işsizlik fonuna bile dikilen gözler, her gün daha da artan sömürü ve azalan nefes alma alanı oldu işçilerin büyümeden aldığı pay...

Bütün bunlara rağmen ekonomide olumlu bir hava estirmek isteyen iktidar, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) hesaplarında revizyona gitti. Revizyondan sonra yapılan açıklamada, milli gelirin şimdiki %20 ek-sik hesaplandığı iddia edilerek büyüme oranı %5'e çıkarıldı.

İşsizlik Artışı 20 Kat Hızlandı

Devletin şişirme rakamları bırakıp gerçek verilere bakacak olursak; 2016 yılını OHAL öncesi ve sonrası olmak üzere ikiye böldüğümüzde, OHAL sonrası dönemde işsizlik artışı, OHAL öncesi dönemin neredeyse 20 katı

oldu. TÜİK iş gücü istatistiklerine göre, 2016 yılının ilk 6 aylık döneminde 34 bin kişi artan işsizlik, 21 Temmuz tarihinden, yani OHAL sürecinin başlangıcından itibaren tam 668 bin kişi arttı ve son 30 yılın rekor seviyesine, 3 milyon 872 bin kişiye ulaştı.

TÜİK verileri elbette dar tanımlı işsizlik sayılarına göre belirleniyor ve kayıt dışı çalışan işçileri kapsamıyor. DİSK-AR'ın verilerine göre geniş tanımlı işsizlik 6 milyon 917 bine ulaştı. Sadece bu yılki artış sayısının bile TC sınırlarındaki birçok ilin nüfusundan fazla olması, yaklaşık Elazığ nüfusu kadar insanın bir yılda işsiz kalmış olması, durumun vahametini gözler önüne seriyor.

Yine OHAL sürecinde gündemleşen "Kıdem Tazminatının Fona Devri" meselesi de, iş güvencesinin ortadan kalkması yani patronlar için işten çıkarmanın kolaylaşması anlamına geliyor. Yaklaşık 7 milyon işsiz varken işten çıkarmaların kolaylaştırılmasının kimin yararına olacağı da apaçık ortadadır.

İşsizlik Artarken İstihdam Azaldı

OHAL sürecinde işsizlik oldukça arttı, bir de üzerine istihdam sürekli azaldı. 2008 krizini anımsatan ancak etkileri o süreçten katbekat fazla olan OHAL sürecinde çıkarılan KHK'lar ile kamuda çalışan en az 121 bin kişinin işine son verildi. 179 medya kuruluşu kapatıldı ve bu kuruluşlarda çalışan en az 10 bin kişi işsiz kaldı. İhraç edilen akademisyenler, tutuklanan gazeteciler, kapatılan eğitim kurumları, dernek-vakıf vb. STK ve çeşitli iş yeri çalışanları da işsizlik rakamlarını etkiledi. Bu kişilerin istihdamı için yaratılacak alanların ise bahsi bile geçmedi, istihdam oranında %4'lük düşüş yaşandı.

TC İlk 10'a Girdi: İşçiler İçin En Kötü Çalışma Koşulları Kategorisinde!

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) tarafından her yıl hazırlanan raporun bu yılki sonucunda, TC, işçiler için en kötü çalışma koşullarına sahip 10 ülke arasına girdi. Önceki yıllarda kağıt üzerinde yapılan fason yasal düzenlemelere karşılık, işçi haklarının fiilen kullanılmadığına dikkat çekiliyordu.

Bu yıl, yani OHAL sürecinde ise, kağıt üzerindeki düzenlemelerin dahi aşındırıldığı, özellikle sendikal haklar konusundaki fiili ihlallerin gerek yargı kararları gerekse çıkartılan KHK'larla resmiyet kazandığı vurgulandı.

Bu süreçte sendikaların üye sayılarını ve aidat gelirlerini arttırma çalışmaları, "hapis cezası gerektiren bir suç" olarak tanımlandı. Yargıtay tarafından onandı. Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nin "Bildiri imzalamak ihraç gerekçesi olamaz" kararı, çıkartılan KHK'larla iptal edildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan -işçilerle dalga geçmesine- engellenen grevlere atıfla, patronların OHAL itirazlarını anlamakta zorlandığını açıkladı.

Nuriye ve Semih Yalnız Değilsiniz

Pelin Derici

pelin@meydangazetesi.org

Ankara'da Yüksel Caddesi'nde elinde dövizi, gözlerindeki kararlılığıyla direnişe başlarken tek başınaydı Nuriye Gülmen. Coğrafyayı kana bulamış iktidarın ilan ettiği OHAL'in ardından yayınlanan KHK'lardan biri ile işine son verilmişti. Nuriye'nin kararlılığı ve hazırladığı "açığa alındım, işimi geri istiyorum" yazılı dövizi binlerce insanın dahil olacağı dayanışmayla büyüyen bir direnişin başlatıcısı oldu.

"FETÖ" iddiasıyla açılan soruşturma gerekçe gösterilerek açığa alındığı sırada Konya Selçuk Üniversitesi'nde bir akademisyendi Nuriye Gülmen; işine geri dönmek istedi ve gerçekleştireceği eylemin daha fazla ses getirmesi için Yüksel Caddesi yeni adresi, çantası da -kendi deyimiyle- eviydi.

9 Kasım'da İnsan Hakları Anıtı önünde gerçekleştirdiği ilk oturma eyleminde polisler Nuriye daha açıklamasını bitirmeden gelmiş, onu gözaltına almıştı. "Ben açığa alınmış bir akademisyenim..." sözleriyle başladığı direniş de o günden sonra büyüdü. Her gün yılmadan usanmadan, kar, soğuk, yağmur, çamur dinlemeden Yüksel Caddesi'ne gelerek ger-

çekleştirdiği oturma eylemlerinin ilk başlarında her gün gözaltına alınıyor, ertesi gün tekrar orada oluyordu Nuriye; kararlıydı. Gerek caddedeki esnaflar gerek caddeden geçenler onunla dayanışmaya başladı. Desteye gelenlerin sayısı gün geçtikçe arttı. Yeni direnişçiler de eklendi Nuriye'nin başlattığı Yüksel Caddesi Direnişi'ne: Semih Özakça, Acun Karadağ, Veli Saçılık, Esra Özakça ve Mehmet Dersulu. Teker teker her birinin kararlılığı büyüttü her birinin inancını.

Dayanışmaya destekler ve direnişin kazanımına yönelik inançlar büyürken Nuriye ve Semih, Mart ayında direniş 100 günü aşmışken gerek devlet gerekse medyaya tarafından görmezden gelinmelere karşı açlık eylemlerine başlayarak direnişleri için daha hareketli bir dönemin başlangıç adımını atmış oldular. Bu günden sonra görmeyeni duymayanı kalmadı direnişin. Açlık eylemleri sürdükçe dayanışmacılar arttığı gibi devletin dikkati de üzerlerine çevrildi.

Ezilenlerin dayanışmasından ve birlikteliğinden korkan devlet de Mayıs'ın son haftasında açlık eylemlerinin 75. gününde evlerine düzenlenen operasyon sonucu Nuriye ve

Semih'i gözaltına aldı. Açlık grevi eylemleri sebebiyle ciddi sağlık problemleri yaşamaya başladıkları bir dönemde Nuriye ve Semih'e yapılan gözaltı ve iki gün sonra verilen tutuklama kararları devletin Nuriye ve Semih'in direnişlerini kırma amaçlarıyla gerçekleştirdiği saldırılardı.

Devlet, Yüksel Caddesi Direnişi'nin simgesi olan ve açlık grevine başlayan Nuriye ve Semih'i tutukladığı gibi caddede İnsan Hakları Anıtı önünde eylemlerine devam eden direnişçilere yönelik saldırılarını da arttırdı. Sayısız gözaltı ve şiddet uygulayan polis çareyi çaresizce anıtın etrafını kapamakta aradı.

Devletin polisi Yüksel Caddesi'nde copuyla, kalkaniyla saldırdı, gözaltına aldı. Bu saldırılara karşı da özgürlük ve adalet isteyen herkes dayanışma açıklamaları ve eylemleri gerçekleştirmeye başladı. Direniş Yüksel Caddesi'nden taşarak, İstanbul'da İstiklal Caddesi'ne ve Kadıköy'e, İzmir'de Alsancak'a ve pek çok şehirde pek çok alana yayıldı. Nuriye ve Semih'in başlattığı direniş şimdi her yerde.

Devletin direnişe, dayanışmaya karşı saldırıları kolluk kuvvetleriyle

bitmedi. Devrimcilere ve kürtlere yönelik nefreti ve düşmanlığıyla bilinen içişleri bakanı Süleyman Soylu karalayıcı söylemlerle; devletin medyası ise yine karalayıcı söylem ve çirkin ithamlarla Nuriye ve Semih'e saldırdı. Bakanı, medyayı, yandaşı emeği ve özgürlüğü için direnenleri teröristlikle suçlarsa da asıl terörist; özgürlük mücadelesi veren halkları katledenler; daha çok güç ve daha çok kazanç için işçileri sömürenler yani Nuriye ve Semih'e terörist diyenlerin ta kendisi değil miydi?

Devlet tarafından Nuriye ve Semih'in yemek yedikleri yalanları da uyduruldu bu süreçte. Devlete göre 120 günü aşkın açlık eyleminde olan Nuriye ve Semih aç değildiler. Peki aç olan kimdi? Açıkça söylemek gerekirse asıl aç olanlar, bedenleri aç kalan Nuriye ve Semih değil; gözü aç olanlar, daha fazla güce, servete, iktidara aç olan ezenler, asıl aç olan, ezilenlerin ekmeğe, adalet ve özgürlük mücadelelerine karşı rahatsız olanlar, onlara saldıranlardır.

Şimdi dışarıda, gerçekten aç olanlara, teröristlere karşı Nuriye ve Semih'in mücadelesini sürdürenler olarak hep birlikte sesleniyoruz: "Nuriye ve Semih Yalnız Değilsiniz!"

Fotoğraf: Mart 2012

Adalet Yürüyüşüne - Mitingine Dair

Parlamente muhalefeti beklenmedik bir manevrayla Kemal Kılıçdaroğlu liderliğinde başlattığı Adalet Yürüyüşü, genelde muhalefeti sandık dışında yapmayan CHP için oldukça radikaldir.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun 24 günlük "Adalet Yürüyüşü", Maltepe Miting Meydanı'nda sonlandı. Adalet talebinin, tutuklanan CHP milletvekili Enis Berberoğlu nezdinde tüm OHAL mağdurlarını kapsadığı muammasıyla başlayan ve biten yürüyüşün anlamı da, bu muammada kalarak kaybolacaktır.

Maltepe'deki miting alanında KHK'lar ile işten atılan memurlar, akademisyenler, gazeteciler, gözaltılar, tutuklamalar, açlık grevlerine yönelik saldırılar gündemleştirilirken; OHAL'in kaldırılması birincil istek olarak belirginleşti.

Yürüyüş ve miting sürecine eklenen HDP ve devrimci muhalefetten bazı örgütlenmeler, yürüyüşe katılarak renklerini, mitingde renksizliğe dönüştürmüşlerdir. Bu dönüşüm, toplumsal muhalefetin "yeni lideri" Kemal Kılıçdaroğlu tarafından bizzat istenmiştir. Kırmızı ve beyaz dışındaki renkleri istemediğini, yürüyüşün 24. günü baskın bir şekilde söylemişti. Bu, Tayyip Erdoğan'ın karşısına çıkmaya hazırlanan Kemal Kılıçdaroğlu'nun, muhalefetin tümünü toparlayabilmek için sunduğu şarttır.

Yürüyüş, mitingle beraber başkanlık seçimi için bir anlaşmaya mı dönüşüyordu?

Kemal Kılıçdaroğlu, yürüyüşün Maltepe Mitingi'yle bitmeyeceğini vaat ederken, "Adalet Yürüyüşü" süreciyle Enis Berberoğlu'nun birdenbire bırakılmayacağını bildiğini; ama bu sürecin, meclis ve sokak ile beraberce örgütlenerek bir şeyleri değiştireceğini söylüyordu.

CHP, kaybedilen birçok seçimden ve az biraz oyla kaybedilen referandumdan sonra, sandık sandık sıkışan toplum için bir sokak eyleminin, yürüyüşün gerekliliğini anlamış ve bu gerekliliğin manevrası ile Kemal Kılıçdaroğlu'nun toplumun "2019 adayı" olmasını istemiştir.

Yürüyüş ve miting değerlendirildiğinde, hedefe ulaşılmış gibi görünüyor.

Ve görünen köy kılavuz istemez; referandum sürecinde devrimci anarşistlerin eleştirdiği başlıklardan biri olan "parlamente muhalefet ile devrimci muhalefetin ayrışmasının önemi", bu süreçte de anlaşılmayacaktır. Bu süreç de meclisten sokağa, sokaktan sandığa, sandıktan meclise doğru sürecektir. Bu yanılı döngüsünden çıkılmadıkça; Ne Adaleti, Ne de Özgürlüğümüzü Kazanamayız!

Rant Şirkete Zehir Askere

Bu gençlerin sağlıklarını zerre düşünmeden yemek işini ihaleyle yandaş şirketlere veren ordu komutanları ya da daha çok kar uğruna sağlıksız, bayat ve bozuk yiyecekleri yemek diye veren yemek şirketinin patronları, bu haberlerde nedense hiç görünmüyor.

Merve Arkun

mervearkun@meydangazetesi.org

TC devletin 600.000'e varan asker sayısı ile en kalabalık yapılanması olan ordu, her üç ayda bir, "vatani koruma" diyerek evlerinden kopardığı ve "zorunlu askerlik hizmeti" diye askere çağırdığı yeni yeni gençleri bünyesine katıyor. Her üç ayda bir, kendisi nöbet tutarsa ailesinin evlerinde rahat uyuyacağı iknasıyla ellerine silah tutuşturduğu gençleri 15 aylığına kışlalara doluşturuyor.

Ama daha kışladan adım atar atmaz kendilerini bekleyen militarizm kendisini en şiddetli biçimiyle gösteriyor. En ufak bir farklılığa tahammülü olmayan ordu, gençleri zorla tektipleştirmeye, birer kurşun asker haline getirmeye çalışıyor. Uymayanları döverek, disko denen işkence odalarına atarak dönüştürmeye çalışıyor. Karşı çıkanları ise eğitim zayıfatı adı altında ya da intihar etti bahanesiyle katlediyor.

Zaten savaşta ilk kurban edilecek olanlar olarak görülen bu gençleri diğer zamanlarda da düşünen yok. Hatta günde üç öğün verdikleri yemekler kötü ve besin değerleri düşük. Bu nedenle kışlalardan çok sık zehirlenme haberleri geliyor.

İşte daha geçtiğimiz günlerde Manisa'daki 1. Piyade Er Eğitim Tugay Komutanlığı'nda tutulan 500'den fazla asker, kışlada yedikleri yemekten zehirlenerek hastaneye kaldırıldılar. Hastaneye kaldırıldılar, ama hala asker sayıdıkları için rahat konuşamıyorlar. Bir asker "Zehirli yemeği önümüze koyuyorlar. Memleketimizi bırakıp geliyoruz biz. Analarımız ağlıyor orada." diyebiliyor sadece. İşin daha da çarpıcı kısmı "Konuşursak döndüğümüzde bizi döverler" diyor olmaları. Nasıl bir dayakmış ki, zehirlenip ölmekten değil rütbelilerden dayak yemekten korkuyor bu insanlar!

Ama gazetelere baksan, televizyonlara baksan kimse bu zehirlenme olayının aslı astarı ile ilgilenmiyor. Hayatları emanet edilen bu gençlerin sağlıklarını zerre düşünmeden yemek işini ihaleyle yandaş şirketlere veren ordu komutanları ya da daha çok kar uğruna sağlıksız, bayat ve bozuk yiyecekleri yemek diye veren yemek şirketinin patronları, bu haberlerde nedense hiç görünmüyor.

Bu zehirli yemek olayının sorumlusu şirketin hastanelerin yemek ihalelerini de aldığı ortaya çıktı. Başka bir kışlada ya da bir hastanede her an yeni bir zehirlenme yaşanabilir. Geçmişte kışlalarda yaşanan kimi ölüm olaylarının bu tarz bir zehirlenme ile ilgili olup olmadığı hala bilinmiyor.

Yandaş medya ise, bu yalan ve taraflı haberleriyle gerçeği çok iyi gizlemesini biliyor. Dahası operasyonlar, görselleriyle süslediği "kahraman mehmetçik" edebiyatıyla okuyucusunu ya da izleyicisini bir anlamda zehirliyor. Bu, yemeklerin askerleri zehirlenmesinden daha tehlikeli!

Bir KHK da Asker Kaçaklarına

Geçtiğimiz günlerde ilan edilen bir KHK ile askerlik kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapıldı. Bu düzenleme, bazı kişilerin fişlenerek askere alınması uygulamasını getirecek endişesi doğurdu. Biz de bu yeni düzenlemenin neler getirdiğini öğrenmek üzere Vicdani Ret Derneği'ne sorularımızı yönelttik.

Meydan: 691 sayılı KHK askerlik kanunu ile ilgili ne tür düzenleme içeriyor?

Vicdani Ret Derneği: OHAL kapsamında çıkarılan 691 sayılı KHK ile, Askerlik Kanunu'na şu madde eklendi: "Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulu'nca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan ve askerliğe elverişli oldukları anlaşılan yükümlülerden, yoklama kaçağı ve bakayalar dahil bu kanunda yazılı geçerli mazereti olmayanlar, Millî Savunma Bakanlığı'nca belirlenecek celp ve sevk esaslarına göre silah altına alınırlar."

Yürürlükteki Askerlik Kanunu'nun ilk maddesi, 'TC tebaası olan her erkek, işbu kanun mucibince askerlik yapmağa mecburdur' diyor. Yoklama kaçağı ve bakayalık da bu kanunda ve Askeri Ceza Kanunu'nda tanımlanan, yani belirsiz olmayan şeylerdi. Zaten sevk ve esasları şimdiye kadar gene Milli Savunma Bakanlığı belirliyordu.

KHK ile getirilen ek maddeyle, farklı bir asker alma şekli uygulanıp uygulanmayacağı çok net değil. Bunu önümüzdeki günlerdeki uygulamalara bakıp göreceğiz.

Bu uygulamanın fişlemeyi beraberinde getireceği ve "sakıncalı piyade"ler doğuracağı kaygısı var. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Düzenlemede geçen ucu açık ifadeler ve özellikle 'irtibat ve iltisak' sözcükleri, bu düzenlemeyi daha da anlaşılabilir kılıyor. Ancak ilk bakışta 15 Temmuz sonrası emniyetten ihraç edilen polislerin askere alınması için çıkarılmış olduğu hissini uyandırıyor. Nasıl ki diğer OHAL uygulamaları keyfi olarak ve sabit bir delile dayandırılmadan işleme konu, askerlikte de FETÖ bahane edilerek pek çok kişinin bir anda askere çağırılması mümkün. Üstelik hem askere alış işlemlerinde hem de askerlik süresince farklı muamele edileceği kuşkusuz ortada.

Yaşadığımız deneyimlerden, bu tarz farklı uygulamaların, bu güne kadar askerlikle ilgili herhangi bir işlem yaptırmamışlar ve özellikle vicdani retçiler için bir tehdite dönüşeceğini söyleyebiliriz. Kanuna eklenen maddede geçen ucu açık ifadeler ve özellikle 'irtibat ve iltisak' sözcükleri, bu görüşü doğrular nitelikte. Yani, bu düzenlemenin, muhalifleri fişleyerek zorla silah altına alma amacı taşıdığını söylersek yanlış olmaz.

Her durumda bu yeni düzenleme ile askere çağırılacak kişiler sakıncalı damgasını yiyecekler, baştan fişlenmiş olacaklar. İdarenin belirleyeceği biçimde fişlenerek askerliğe sevk edilecek kişiler hayati tehlike ile de karşı karşıya olacak. Ordunun içinde diğer askerler tarafından şiddete ve saldırıya maruz kalabilirler, ancak ayrı bir şekilde askere alınacaklarsa komutanlar tarafından hak ihlallerine maruz kalabilirler.

Vicdani retçiler bu uygulamalardan nasıl etkilenecek?

Vicdani retçiler dahil olmak üzere asker kaçakları üzerindeki baskıların daha da artacağı bir döneme gireceğimizi söyleyebiliriz. Devlet, bu önümüzdeki dönemde, tüm vicdani retçileri olmasa da, Kürt ya da devrimci olduğu için vicdani ret açıklaması yapan insanları herhangi bir örgüte yamayarak askere sevk etmeye çalışabilir. Yine bu şekilde vicdani retçiler, şiddet görme ve hak ihlallerine uğrama durumu ile karşılaşabilirler.

Elbette zaten sakıncalı olarak görülüp sivil ölüme mahkum edilen vicdani retçiler, önceden olduğu gibi şimdi de bu militer kurumun içinde yer almayı reddedeceklerdir. Her ne olursa olsun devlet tarafından belirlenen sevk esaslarına da uymayacaklardır.

Suruç'u Unutmayaçağımız Katilleri Affetmeyeceğiz

Caner Delisu

caner@meydangazetesi.org

Her eylemde omuz omuza olduğumuz, aynı sloganları aynı kararlılık ve cesaretle attığımız, aynı ekmeği, yer yatağını paylaştığımız yoldaşlarımızı patlattıkları bombayla aldılar aramızdan. Onlar Yunanistan'da polis tarafından açılan ateş sonucu kalbinden vurulan 16 yaşındaki anarşist Alexis'in tişörtüyle katledilen Vatan, "Militarizm bizi yok etmeden, biz militarizmi yok edelim" diyen Alper, Amed' de Kara-Kızıl bayrağıyla Evrim, Kadıköy barikatlarında Medali, Gezi'de Vendetta maskesiyle Serhat'tı.

Onlar, "düştü düşecek" denilen, IŞİD'in talan ettiği fakat Rojava halklarının dayanışması ve direnişiyle bir "yaşam"ın kazanıldığı Kobane'nin yeniden inşası için, çocuklar için zar zor aldıkları, kapı kapı dolaşip topladıkları oyuncak ve kitaplarla yola çıktılar. Kobane için, umudun ve mücadelenin büyüyüp sınırları aşması için kurulan dayanışma köprüsünden korkanlar ve bu dayanışmaya tahammül edemeyenler ise 20 Temmuz 2015'te Suruç (Pirsus)'ta patlattılar bombayı sinesine, korkakça. 33 devrimciyi katletti bu bomba; Polen'i, Murat'ı, Ece'yi, Ezgi'yi... Fakat devrimle çarpan yüreklerin, ölümle susmayacağını bilmiyorlardı. Sandılar ki, yüreğimizde taşıdığımız yeni bir dünyaya olan umut yok olacaktı.

Yürekleri susturmak, umudu yok etmek amacıyla yapılan bu saldırıyı planlayıp bombayı patlatan şahsın emniyette bulunan "terör nitelikli kayıp" kaydı ve katliama ilişkin olarak geçtiğimiz ocak ayında dönemin Suruç Emniyet Müdürü'ne "görevini ihmal" gerekçesiyle verilen 7.500 TL'lik ödül gibi ceza ve hatta bu cezanın taksitlendirilmesi devletin bu katliamın faili olduğunun kanıtıydı aslında.

4 Mayıs 2017'de Urfa'da görülmeye başlanan Suruç Katliamı davasının ilk duruşması sanıksız olarak 21 aylık gizlilik kararından sonra başladı. Adaletsizlikler üzerinden var olan devletin Suruç'a olan kını bu patlamayla bitmedi. Devletin kınıni geçen süre içerisinde Suruç yaralılarının farklı farklı bahanelerle gözaltına alınıp tutuklanmasında, duruşma günü yaralılara ve ailelere yönelik yapılan düşmanca tutumlarda gördük.

Suruç katliamının ardından yoldaşlarımızın

özgür yaşama inançları, umutları, mücadeleleri unutulmadı, anıldı; onlarca eylem ve etkinlik gerçekleştirildi. Gençlik örgütlerinin düzenlediği eylemlerle yitirdiklerimizi, yoldaşlarımızı andık sokaklarda, unutmadık onları. Katledenleri ve katilleri kollayanları ise affetmeyeceğimizi haykırdık gür seslerimizle. Aynı zamanda katledilenlerin aileleri, katliamın olduğu gün olan her ayın 20'sinde Kadıköy Halitağa'da oturma eylemleri yaptı. 10 Ekim Aileleri'yle, Gezi Anneleri'yle, Cumartesi Anneleri'yle tek yürek olup acılarını paylaştılar, vazgeçmediler. Meydanlarda yıllarca direnen, 6 ay önce de yitirdiğimiz "çocuklarımızın kemiklerini bulsam gömmeyip sırtımda taşıyacağım" diyen Cumartesi Annesi Fatma Morsümbül'ün kararlılığı vardı onlarda da.

Suruç Katliamı devletin halklara karşı topyekun savaşının bir başlangıcıydı. Devlet bu tarihten sonra gerek doğrudan gerekse tırlarla silah gönderip eğittiği çeteciler eliyle patlattığı bombalarla aldı içimizden yüzlerce insanı Ankara'da, Antep'te, İstanbul'da... Yine bu katliamın ardından artan baskı ve zulüm uygulamaları Kürdistan'da şehir savaşlarına ve halkın direnişine yönelik katliamlara ve infazlara dönüştü.

Antep, Sur, Silopi, Cizre ve 10 Ekim Ankara Katliamları bizlere gösterdi ki korkuyorlardı. Ama bu basit bir korku değildi. Devlet, halkların öz-örgütlülüğünden, direnişinden, dayanışmasından korkuyor, katliamların da unutulacağını sanıyordu.

20 Temmuz yoldaşlarımızın bizden koparıldığı bir gün olarak kaldı. Suruç Katliamı ile o gün Kobane'ye oyuncaklar ulaşmasa da, Kobane'li çocukların Suruç'ta yaşamını yitirenleri anması ve onlar için fidanlar dikmesi yaşamını yitirenlerin hayallerinin Kobane'ye aktığının ve Kobane için taşıdığı anlamın bir göstergesi oldu.

Devlet-IŞİD iş birliğiyle patlatılan bombanın üzerinden 24 ay geçti, fakat yitirdiklerimizin acısı ve katillerine duyduğumuz öfke ilk günkü kadar taze. Geçen zamana ve başka başka katliamlara rağmen inancımız ve kavgamız büyüyor. Katledilenlerin düşlerindeki özgür dünyayı yaratana kadar da bu kavgadan vazgeçmeyeceğiz!

Suruç'ta Bir Anka

*Şimdi kaç parçayım ben
Tutuşmuş ağacın dalına
bakarken
Tenimde kavru lan düş
kaç parça?*

*Savrulmuş yoldaşlarıyla bir
bildiriye
Gözlerimizdeki neşe
Coşkusu umudun
Tek bir yürek oluşumuz
kaç parça?*

*Çılgılığını duyuyorum birinin
Rüzgarın kollarında zaman
Dönüp bakamıyorum
Oysa ben paramparça olan
ben
Ellerimi uzatamıyorum*

*Ezberlediğim şiirler yok
Bildiğim şarkı sözleri
Bu katıksız acıda
konuşmak
öfke
Neşe hüzün her neredeyse*

*Seyreliyor her şey
Kokusunda yanmış etimin
İniltilerden bir cehennem
Hiç bilmediğim korku
Uğulduyor
Çılgılığını duyuyorum
birilerinin*

*Şimdi kaç parçayım ben
Tenim ruhuma soyunurken
Düşte düş
Aşta aş
Savrulmuş yoldaşlarıyla bir
ankaya dönüşen*

*Yok oluşumdaki matem
Söyle
Kaç insanım ben?*

-Şoreş Haki

Suruç'tan Kobanê'ye GÖZYAŞINA YER YOK

TC - Suriye sınırının sıfır noktası. Asırlardır akrabalık ilişkileriyle birbirine bağlı olan iki komşu yerleşim yeri: Mahser köyü ve Kobanê. Savaş. Mahser'de köy halkı ve direnişle dayanışmaya gelenler; Kobanê'de yaşamı yeniden inşa için yaşamlarını ortaya koyup IŞİD'e direnenler. Bombardıman, doğka, kalaşnikof sesleri... Hangi sesin kimin silahından geldiğini ayırt edebiliyor artık herkes... Sesler bazen umut, bazen hüznü getiriyor...

Ama gözyaşına yer yok! "Ofsayt" ve "Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek" belgesellerinin yönetmeni Reyhan Tuvi'nin yeni belgeseli "Gözyaşına Yer Yok", tüm dünyada yakından izlenen; devlet ve kapitalizmin ürettiği şiddetin, savaşın, bunun karşısında sergilenen destansı direnişin ve dayanışmanın filmi. Bizler de Meydan Gazetesi olarak Reyhan Tuvi ile bir röportaj gerçekleştirdik.

Meydan Gazetesi: Merhaba. Öncelikle filmin ilk yarısında Mahser'de, ikinci yarısında Kobanê'de çekilmiş görüntülere yer verilmiş. Her iki kısımda da savaş doğrudan verilmiş. Yaptığın belgesel filme bir savaş filmi diyebilir miyiz ya da sen nasıl tanımlıyorsun?

Reyhan Tuvi: Savaş belgeseli yapmak üzere yola çıkmadım, hatta ben kendimi bildim bileli savaş karşıyım. Ama zaman zaman insan sorguluyor; "Savaş hangi noktada meşru olur?" Sosyal medyaya çok yansıyan bir savaştı bu, "halkla ilişkileri" güçlü, görsel bombardımanı ve şiddet pornografisi yüksek bir savaştı. Bense bu savaşın pornografisi denilen şeyin medyanın ilgisini çektiğini görmüştüm, birçok insanın savaş bittikten sonra o coğrafyalardan çekilip artık ilgi duymayacağını düşünerek -insan hikayelerine ilgi duyan bir insan olarak- bir köyde doğan dayanışmayı ve bir kentte yaşanacak olan yeniden inşayı ele almak istedim.

Film bir anlamda çocuklar, kadınlar ve yaşlılar üzerinden ilerliyor, bu senin özellikle yaptığın bir seçim miydi?

Özellikle yapmadım, ama savaş sırasında kadınlar ve çocuklar öne çıkıyorlar. Hem en çok acı çeken gruplar olarak, hem de kadınlar söz konusu olduğunda en çok irade gösteren, en büyük dayanışmayı gösterenler olarak. Belgeselde yaşlılar var, barış anneleri var, parçalanmış hayatlar var, bu parçalanmış hayatlar içinde oradan oraya sürüklenen çocuklar var. Savaş en acımasız yüzünü onlara gösteriyor.

Elbette savaş sürerken görüntü çekmek, röportaj yapmak hiç de kolay olmamıştır. Bu süreç boyunca seni en çok zorlayan neydi?

Hayatımda hiçbir savaşa bu kadar yakın olmamıştım, sesleri bu kadar yakından duymamıştım. En zoru; insanların, gençlerin ölmekte olduğunu bilecek gazeteciliğe, belgeselciliğe, belgelemeye devam etmekte sanırım. Kendime yabancılaşmama, yaptığım işi sorgulamama neden olan buydu.

ğim işi sorgulamama neden olan buydu.

Savaşın sona %70'i yıkık bir kentte dolaşmanın tehlikesi değil (ki tehlikeliydi, patlamamış bombalar vardı; o bombalarla oynayıp yaşamını yitiren çocukların haberini alıyorduk sürekli), zor koşullarda kalmak da değildi yani.

Bir gün çekim sırasında birden yere çöktüm ve ağlamaya başladım. Bir Barış Annesi koştı yanıma, bana sarıldı. Ağlamamı anlayışla karşıladı ama dedi ki; "Biz burada ağlamıyoruz!" Sonradan, bu hikayeyi hatırlarken filmin ismi çıktı ortaya. Hakikaten, bu mücadelede ağlamaya ne vakit var, ne de yer..

En kötüsü de, bu zorlu koşurmacadan sonra filmi bitirdiğin halde gösterecek salon bulamamak. Filmin bu coğrafyada sadece Documentarist Film Festivali'nde salon bulabildi bugüne dek. Bu engellemelerle ilgili ne düşünüyorsun?

Aslında henüz hukuki bir engelleme yok, fakat zor günlerden geçiyoruz. Antalya Film Festivali'nin de zamanında hedef gösterdiği bir belgeselci olarak, birçokları gibi, gerek durduğum yer, gerekse ele aldığım konulardan dolayı ben de bedel ödüyorum. Son süreçte oldukça tanıdık durumlar bunlar.

Filmin dünyanın birçok yerindeki en iyi festivallerde izleyicilerle buluşması ayrı bir deneyim. Ama belgeseli öncelikle bu topraklar için yapıyorum; paylaşmak, birlikte sorgulamak, tartışmak için. O yüzden "Uluslararası ödülleri alıyor filmin, mutlu musun?" dersen, buruk bir duygu, tamamlanmamış bir yolculuğu var henüz filmin.

Aradan geçen 2 yılda, gözlemlediğin kadarıyla Mahser'de ve Kobanê'de neler değişti? Mesela röportaj yaptığın kişiler şimdi ne durumdadır; bilgi alabiliyor musun onlara dair?

Belgeseldeki küçük çocuk Botan, evi-

ne dönemedi. Ailesi Türkiye'de, çünkü ekonomik durumları geri dönüp evlerini inşa edecek kadar iyi değil. Ape Nemir'in Kobanê'de olduğunu biliyorum ve kolunun kesileceğini. Savaşın yıkımı, savaş bittikten sonra da yıllarca devam ediyor; Kobanê'de ve birçok savaş bölgesinde... "Özgürleşince" her şey bir anda yoluna girmiyor. Ama Kobanêliler çabucak kentlerine döndüler, yaşama dört elle sarıldılar. Hatta şehrin bir kısmını müze yapıyorlar, ibret olsun diye. Sonuçta Kobanê bütün dünya için bir sembol haline geldi, IŞİD'e karşı koyabilen yegane kent. Bir halkın direnişiyle ve enternasyonal dayanışmayla oldu bu.

Mahser köyüye sakin hayatına geri döndü, tekrar gitme imkanım olmadı köye ama irtibat halindeyim tanıştığım insanlarla.

En başa dönersek, oraya gitme nedenin neydi?

Başlangıçta Suruç'a Kolektif Yaşam İniyatifi'yle çadırlarda kalan göçmenlerle dayanışmaya gittim. Film çekmeyecektim. Erzak toplayıp depoda çalıştım; siz de oradaydınız, biliyorsunuz. Çadırkentlerdeki çocukları eğlendirmeye gidiyorduk, erzak götürüyorduk. Göçmenlik, uzaktan gördüğüm gibi değildi hiç.

Mahser köyüne giderken sınırın ötesinde ilk gördüğüm şey; karanlığı yırtan dev bir ateş topuydu. Birden kendime geldim, orada bir savaş olduğunun farkına vardım. İnsanların ateş yakıp şarkı söylemeleri, sınırın ötesine gönderdikleri dayanışma hisleri, o dört gün beni çok etkiledi. Savaşın bu kadar normalize olmasını, dürbünle karşı tarafın izlenmesini algılayamadım. Sonra yeniden gittim, orada yaşananlara dikkat çekecek 5 dakikalık bir video yapacaktım; 5 dakika oldu 84 dakika, bu film böyle çıktı ortaya.

Röportaj için, daha da önemlisi filmin için çok teşekkür ederiz.

Olağanüstü Sömürü Olağanüstü Kar

“

Yüksek enflasyon oranları, ürünlere gelen zamlar, işsizlikte rekor oranlar, vergi indirimleri, devlet teminatlı krediler... OHAL ilan edildiğinden bugüne her alanda yaşanan "değişiklikler" ekonomiyi de kapsadı. OHAL'in birinci yılını doldurmak üzere olduğu şu günlerde, ekonominin de hali kriz oldu.

Ece Uzun

ece@meydangazetesi.org

Kredi Derecelendirme Şirketleri Objektif Değil Bunlar Faiz Lobisi

15 Temmuz'da yaşanan darbe ve ardından 20 Temmuz'da ilan edilen OHAL sonrasında gelişen süreçte, TL'nin dolar karşısında sürekli değer kaybetmesi, "ekonomik kriz" söylemlerini de beraberinde getirdi.

Moody's, Fitch, S&P gibi uluslararası kredi derecelendirme şirketleri, 2016 yılının son çeyreğinde TC'nin kredi notunu negatife çekti. Yatırım yapılabilir seviyesi negatife düşen TC'ye yabancı yatırım gerçekleşmemesi sonucu büyük oranda bir döviz çıkışı gerçekleşti. Başta Cumhurbaşkanı Erdoğan olmak üzere AKP iktidarı bu kredi derecelendirme şirketlerini objektif olmamakla suçladı, bu tutumun yükselen yeni Türkiye'nin önünü kesme çabaları olduğunu, bunların "faiz lobisinin" oyunu söyledi. Dolar karşısında TL'nin değer kaybının önüne geçebilmek için "Dolarınızı altına çevirin" çağrısı bile yaptı.

Ekonomik kriz söylemlerinin artmasının en büyük etkenlerinden biri FED (Amerikan Merkez Bankası)'in faiz artışı yapmasıydı. FED'in faiz artırımına karşılık TCMB faiz artırımını şart olmasına karşılık bu artışı yapmadı, böylelikle doların sürekli yükselişi biraz yavaşlamış oldu.

2008'den Sonra İlk Ekonomik Daralma

2016'nın üçüncü çeyreğinde açıklanan ekonomik büyüme verilerine göre, TC 2008'den beri ilk kez ekonomik daralma yaşadı. Devletin nihai tüketim harcamalarının %23.8 artmasına rağmen gerçekleşen %1.8'lik daralma, oldukça yüksek bir orandı. AKP iktidarında 2008'den beri ilk kez yaşanan bu ekonomik daralma, her ne kadar hissettirmemeye çalışsalar da motivasyon düşüklüğüne neden oldu. Bu motivasyon düşüklüğünü

toparlamak uzun sürmedi, TÜİK hesaplamalarda değişiklik yaptı.

Motivasyon Düşüklüğünü Toparlama Çabası: TÜİK Revizyonu

2016 yılının ekonomik olarak en önemli gelişmelerinden biri de TÜİK'in yaptığı hesaplama değişikliği oldu. TÜİK hesaplama değişikliğinden sonra yaptığı açıklamada, milli gelirin şimdiye dek %20 eksik hesaplandığını iddia etti. Yeni hesaplamalara göre TC ekonomisi %5.3 büyüdü. Üstelik tasarruf milli gelire oranla %10 oranında artış gösterdi. Bu sonuçlar, TC'nin Avrupa devletleri kadar tasarruf ettiğini gösterir. Bireysel Emeklilik Sistemi (BES)'in zorunlu kılınması, tasarruf eksikliğinden kaynaklanıyordu. Bu kadar tasarruf edildiği hale BES zorunluluğunun olması hayli ironik. Yapılan bu hesaplama değişikliğiyle yaratılan "suni büyüme"nin amacı, kredi derecelendirme şirketlerinin TC lehine not artırımı yapmalarıydı, ancak bu sonuçsuz kaldı.

Referandumun Ardından: Siz Kredi Verin, Kefil Benim

16 Nisan'da yapılan referandumun ardından, 2016'nın son çeyreğinden itibaren ekonomide krize doğru uzanan gidişat, beklendiği üzere, durağan pozisyona geçti. Aslında, 6 aylık bir süre zarfında yaşanan kriz; devletin müdahaleleriyle ertelenmiş oldu. Ocak ayında doların TL karşılığındaki rekor değeri 3.94 iken, temmuz ayının ilk haftası itibarıyla 3.50-3.60 arasında seyrediyor.

Son süreçte, ekonomik krize dair konuşmalar azalmış olsa da, TC ekonomisinin bir çıkmazda olduğu ortada. Özellikle referanduma hazırlık sürecinde hükümetin kendini teminat göstererek dağıttığı krediler, bankalarda telaş uyandırmakta.

Bir oy stratejisi olarak başta devlet bankaları olmak üzere pek çok bankanın bol keseden dağıttığı krediler, şu an başlarına bela olmuş durumda.

Kredi Garanti Fonu: Devlet tarafından kurulan Kredi Garanti Fonu, krizden sıyrılmak için geliştirilen bir diğer model. Küçük ve orta ölçekli işletmelere kefalet sağlayarak banka kredisi kullanmalarını sağlamaktadır.

Küçük ve orta işletmeye verilen krediler bizzat Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından teminatlandırılmıştı ve bankalara "Verebildiğiniz kadar kredi verin, kefil benim." çağrısı yapmıştı. Ancak 2017 yılının haziran ayında gelinen nokta faizin %15 civarında olması. Hükümet ve bankalar arasındaki gerginlik ise devam ediyor. Daha önce "Faiz indirimi yapın" çağrısı yapan Başbakan, geçtiğimiz günlerde ise "Tren kalkıyor. Hareketten önce son çağrımı yapıyorum. Ya adam gibi bir faiz oranını benimsersiniz, ya da biz bunun da tedbirini alırız. Bunu bankacılarımız tehdit olarak algılamasın. Elleri paralarını alacak değiliz. Elimizde araçlarımız var. Nasıl ki tedbirlerimizle sanayicilerimizi rahatlatırsak, bankacılar için de gerekeni yaparız." diyerek gözdağı vermektense geri durmadı. Bankaların bu denli yüksek faiz oranları vermesinin nedeni, devlet hazinesinin iç ve dış borcunun çok fazla olması. Hazine piyasaya borçlanmış bir şekilde girince, banka faizleri de iyice arttı. Hükümet ve bankalar arasındaki bu gerginlik, bir süre daha devam edecek gibi görünüyor, ancak hükümet bir atak yapıp verdiği gözdağını hayata geçirebilir.

TÜİK'in Gayri Safi Milli Hasıla hesaplamalarında yaptığı değişiklikle, büyümede gösterilen TC ekonomisinin aslında ne durumda olduğu iktidarın

bankalarla süren gerginliğinden belli. Hesaplama değişikliğiyle -ne kadar gerçek olduğu tartışılır olan- veriler manipüle edildi, suni bir ekonomik büyüme yaratıldı. Hiç istihdam artışı olmadan gerçekleşmiş olan bir büyümenin ne denli "gerçek" olduğu ortada. Varlık Fonu ve Kredi Garanti Fonu gibi devlet müdahaleleri, krizin istatistiksel olarak etkilerini azaltmış olsa da, gündelik yaşama yansımaları hala sürüyor.

Varlık Fonu: Başbakanlığa bağlı, ana faaliyet konusu fonların kurulması ve yönetimi olan, sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, yurt içinde kamuya ait varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek için kurulduğu söylenen Varlık Fonu, kriz çıkmazında olan TC'nin ilan ettiği büyük altyapı projelerine finansman sağlamak amacıyla kurulmuştur. Ziraat Bankası, PTT, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklıkları ve Türk Hava Yolları gibi kuruluşlar Varlık Fonu'na devredilmiş, böylelikle Kanal İstanbul, İstanbul'a 3. Havalimanı gibi projelere kaynak sağlanmış oldu. Son günlerde ise Varlık Fonu'na devredilen PTT'nin satılacağı konuşuluyor.

Patronlar Korunuyor, Halk Sömürülüyor

Yaşanan bir yıllık süreçte ekonomik kriz ister "teğet geçmiş" olsun, ister sürüyor olsun; krizin faturasının kimden çıktığı belli. Devlet Varlık Fonu ve Kredi Garanti Fonuyla sanayi, inşaat ve enerji sektörlerinde yaşadığı büyük kayıpları ve borçlanmaları aşmakla meşgul. Patronlara verdiği sözler nedeniyle de her tür yatırım maliyetini hazineden karşılıyor. Halktan alınan vergilerle, el konulan arazilerle hazineye "teminat" sağlayan Varlık Fonu, geleceğe teminat sağladığı yalanıyla işçilerin maaşından kesilen BES payıyla kazancına kazanç katıyor. Varlık Fonu'nu, BES'i yürürlüğe sokan KHK'lar patronları korumaya, halkı sömürmeye devam ediyor.

Geçirdiğimiz bir yıla göz gezdirecek olursak; yüksek enflasyon oranları en çok çarşı pazarı etkiledi. 2016'nın aralık ayında 1 adet yumurtanın fiyatı neredeyse 1 liraydı. Patlıcandan domatese, nohuttan pirince kadar pek çok gıda ürünü rekor zamlara ulaşıldı. 3 yıldan sonra benzin fiyatları ilk kez 5 tl'yi aştı.

BES (Bireysel Emeklilik Sistemi): 1 Ocak 2017'den itibaren zorunlu hale getirilen BES, aktif çalışanların, çalışma hayatları süresince kazançlarının bir kısmını biriktirerek emekli olmalarının ardından mevcut refah seviyesinin korunmasının amaçlandığı bir sistem olarak sunulmaktadır. Kısacası, işçinin emeğinden çalmak için geliştirilen yeni bir model.

İşsizlik rekor seviyelere ulaştı. Resmi işsizlik oranı % 11.8 olarak açıklanırken, DİSK'in verdiği gerçek oran %18.9. İŞKUR'un önündeki kuyruklar her geçen gün büyüyor.

OHAL'de ekonominin gidişatı bu şekilde seyreliyor. Her geçen gün olabilecek yeni zamlar, yeni bir KHK ile kurulabilecek olan fonlar, satılabilecek şirketler, toplu işten çıkarılmalar, haftalık iznin kaldırılması... OHAL'de devletin ekonomik stratejisi hep bildiğimiz gibi: Patronları koruyacak yeni yöntemler geliştirmek, patronların kazancını da halktan çıkarmak!

Devletleri Yöneten Şirketler LOBİCİLER

Hüseyin Civan

hcivan@meydangazetesi.org

Lobi Şirketleri Gerçekte Ne Yapar?

Lobi ya da lobcilik, ABD ve AB gibi küresel güçlerin politikalarını TC aleyhine çevirmeyi iş haline getirmiş kurum ve kişilerin yaptıkları olarak girdi siyasi lügatimize. "Ermeni lobisi ya da Yahudi lobisi boş durmuyor, TC aleyhine çalışıyor" benzeri başlıklar mütemadiyen süsledi faşist-milliyetçi gazetelerin manşetlerini.

Son 4 yıldır, "Faiz Lobisi" tamlaması biçimiyle, Tayyip Erdoğan'ın da ağzından düşürmediği bir kavram. Taksim-Gezi İsyanı'ndan 17-25 Aralık Yolsuzluk sürecine, ekonomik krizden Almanya gerilimine varıncaya kadar, Tayyip Erdoğan ve dolayısıyla hükümetin hedefinde sürekli "faiz lobisi" vardı. Her taşın altından çıkan bu "soyut şer odakları", sadece coğrafyamızdaki yapay krizlerin ve toplumsal sorunların değil; küresel ölçekte bütün olumsuzlukların, devletlerarası tüm fitne fesadın sorumlusuydu!

Peki ama neydi bu lobi, kimdi bu lobciler?

Tayyip Erdoğan'ın ağzına pelesenk olmuş ve belki de sadece ırkçı-milliyetçi popülist söylemi beslemek adına kullandığı "lobcilik", son dönem siyasal işleyişte gözden kaçan bir alanın, dillendirilmeyen bir aygıtın ismi.

Lobi Şirketleri Ne Yapar?

Lobcilik teriminin çıkış noktasıyla ilgili 1870'ler ABD'si başkanı Ulysses S. Grant'a ilişkin bir hikaye anlatılır. Başkan Grant, Beyaz Saray'da geçirdiği iş gününün ardından, hemen yakınlardaki Willarda oteline dinlenmeye gidermiş. Başkan Grant'ın bu alışkanlığını başkaları da keşfedince, kişisel ya da başka nedenlerle onun desteğini almak isteyen birçok kişi zamanla bu otelin lobisinde toplanmaya başlamış. Grant da kendisine dertlerini anlatmak için etrafında dönenlere "lobiciler" adını takmış.

ABD'de, lobici (lobby agent) kelimesi ilk defa 1839 yılında kullanılmaya başlanmıştır. Bugün Washington'da 120 bin üzerinde lobici ve 8.000 üzerinde lobi şirketi var. 5 milyar doların üzerindeki bütçeleriyle lobi şirketleri ABD siyasetini (ve küresel siyaseti) farklı şekillerde etkilemektedir.

Lobcilik literatürde, kendi iddialarınızı, gerçeklerinizi, uluslararası arenada doğru yöntem ve araçlarla savunmak, karar alma mekanizmalarındaki kişileri ikna etmek, onları etkilemek, inandırmak olarak tanımlanmaktadır. Bu amacı güden özel şirketler, baskı gruplarının yanında devletler de ulusal ve uluslararası düzeyde kendi çıkarları doğrultusunda lobiciliğe başvurmaktadır. Lobicilikle hedeflenen, çoğunlukla siyasi bir konuda değişim sağlamak ya da olası değişim kararları alınmasını engellemektir.

İşin içine çıkarlar girdiğinde, kaldı ki mevzu bahis bu çıkarlar devlet ve şirket çıkarları olduğunda, lobcilerin stratejileri ve etkinlikleri, siyasi değişimin bu çıkarlar doğrultusunda olmasını hedefler. Her ne kadar, bugün lobcilik profesyonel bir alan, sivil toplum ve demokrasinin gelişmesinde bir araç olarak görülüyorsa da; işin aslında rüşvet vererek veya çeşitli maddi kazanımlar sağlayarak haksız yere kazanım elde etme çalışmaları ve sadece belirli çıkar gruplarının etkin olabileceği bir platformdur.

Wikileaks belgelerinin yayınlanmasıyla ABD'de gündeme bomba gibi düşen olaylardan birisi, Honduras'ta gerçekleşen askeri darbeye ilişkin yazışmalardı. Başa seçimle gelmiş eski başkan Zelaya, askeri darbe sonrasında Kosta Rika'ya gönderilmişti. ABD Başkanı Obama, duruma ilişkin tepkisini hemen gösterip Zelaya'nın Honduras'ın seçilmiş başkanı olduğunu kabul ettiklerini belirtti. Darbe sonrası iktidarı eline alan askeri hükümet boş durmamış, ülkenin zengin elitleriyle birlikte Washington merkezli bir lobi şirketiyle anlaşmıştı. Şirket başta ABD Kongresi'ne bu darbenin "anayasal hak" olduğunu anlatmaya girişmişti. Dokuz ay sonra darbe hükümeti gözetiminde gerçekleşen seçimleri, yine aynı hükümet kazanmış ve ABD yeni seçilen hükümeti tanımıştı. Lobcilik çalışmaları işe yaramış, darbeyi ve darbecileri süreç içinde meşrulaştırmıştı.

Benzer bir süreç, Mısır'daki Arap Baharı'nda yaşanmıştı. General Sisi, yaptığı darbenin hemen ardından Washington bağlantılı bir lobi şirketi ile anlaşmıştı. Şirket, darbenin ardından "askeri yardımları" durduran dönemin başkanı Obama ile Sisi arasında özel bir görüşme bile ayarladı. Görüşme sonrasında, yeni Mısır yönetimi tanındı ve askeri yardımlar devam etti.

Lobi şirketlerinin bu küresel siyasi etkisinin yanında, büyük şirketlerin enerji sektöründen silah sanayiine geniş bir yelpazede ABD'deki siyasal işleyiş içerisinde karar mercilerini önemli düzeyde etkilediği biliniyor. İlginç olan durum bu. Bu durum ABD siyasal işleyişinin ve demokrasinin bir parçası olarak görülüyor.

Yani, yolsuz çıkarlar sağlamak amacıyla bir araya gelerek, parlamento koridorlarında, nüfuzlu çevrelerde, basında vb. yerlerde şirketlerin ya da devletlerin çıkarına olan bir kararı ya da stratejiyi etkili kılmaya çalışmanın ismidir lobcilik. Özellikle erk sahibi elitler üzerinde, yani yasa yapıcılar ve karar vericiler üzerinde bir tutum oluşturmayı hedefleyen bir çalışmadır. O karar vericinin oy verip vermemesinde; bir kanunun çıkıp çıkmamasında dahi etkilidir.

İçinde bulunduğumuz zamanda devletli işleyiş, en azından karar aşamasında lobi şirketlerinin şekillendirdiği gibi gerçekleşiyor. Bu şekillendirmeyse, demokrasi yalanının siyasi ahlak, insan hakları, toplumsal adalet vb. kavramlarının bile yakınına uğramadan oluyor.

"Faiz Lobisi"ni ağzından düşürmeyenler, iktidara geldiğinden bu yana lobiler aracılığıyla olağanüstü süreçlerden çıkıyor. Taksim Gezi İsyanı sürecinde olumsuz imajı toparlamak için anlaşılan lobi şirketlerinin imaj toparlamaktan daha farklı işler yaptığı açık. 17-25 Aralık yolsuzluk süreciyle ilgili anlaşılan Mr. Rudy Guillianinin Greenberg Traurig LLP şirketinin de sadece Rıza Sarraf'ı savunmaktan başka işler başardığı da! 15 Temmuz'un ertesinde OHAL'i ABD kamuoyuna anlatmak için APCO adlı bir lobi şirketiyle anlaşıldığı birçok haber kanalında yer aldı.

Anlaşılan birileri lobileri bir yandan kötülüyor, bir yandan da lobilerle iş yapıyor. Bu lobilerin bir stratejisi olmasın sakın!

Suriye İdlib'deki TC'nin eğittiği polis teşkilatı.

Sınırı Aşan OHAL: SURİYE

Emrah Tekin

emrah@meydangazetesi.org

TSK bünyesindeki 143'ü general, 8651 askerin, 35 uçak, 37 helikopter ve 246 tankla katıldığı 15 Temmuz darbe girişiminin üzerinden yaklaşık 40 gün geçtikten sonra başlayan Fırat Kalkanı Operasyonu, TC devletinin Suriye Savaşı'na dair politika değişikliğine gittiğinin temel bir göstergesiydi. Bu değişiklik, yukarıda rakamları verilen ve bir ordu bünyesinde, güç dengesi değişimine neden olabilecek ciddi bir kayba denk düşen asker ve ekipman sayısına rağmen TSK'nin, sınırları ötesinde "bayrak gösterme" kudretinin canlı olduğu algısını yerleştirmeye çalışan bir simbolizmin ötesinde anlamlar içeriyordu. Bu anlamda, TC'nin Suriye Savaşı'nda ve hatta Irak-Suriye ekseninde, Kürtlerin kazanımlarının önüne set çekme dışında bir politikasının olmadığı şeklindeydi. Savaşın başında, emperyal güç olma hevesiyle belirlediği rejim değişikliği politikasını, -biraz da zoraki biçimde- Kürtlerin statüsel anlamda kazanımlarının olduğu çeşitli kırılma dönemleri sonrası terk eden TC, girişte bahsedilen "kudretine" atfen, sınırları içinde ilan ettiği OHAL ile birlikte, Kürtlere karşı savaşmaya can atan bir bölgesel güç olarak belirginleşmeye başladı. Yaklaşık bir yıldır süren OHAL'in "sınır ötesi etkisi" olarak yorumlanabilecek bu yeni ve saldırgan konjonktür, Fırat Kalkanı ile başlarken, içinden geçtiğimiz süreçte İdlib - Afrin hattında, yeni nüfuz alanları elde etmeye yönelik operasyon projeleriyle gündemde canlılığını koruyor.

Özür Sonrası Bahşedilen Kalkan

24 Kasım 2015'te düşürülen Rus uçağı sonrası Rusya ile gerilen iliş-

kiler, 15 Temmuz'dan kısa bir süre önce, diplomatik yollarla dilenen özür sonrası düzelmeye yoluna girmişti. Bu görece düzelmeye ilk karşılığı ise 24 Ağustos'ta başlayan Fırat Kalkanı Operasyonu oldu. IŞİD'in kontrolündeki Cerablus'tan başlayan işgal operasyonu, bu bölgeye yaklaşmakta olan SDG/YPG güçlerinden önce burayı kontrol altına almayı amaçlarken; TC'nin, Kürt karşıtlığı eksenine oturttuğu yeni politikasının sahadaki ilk pratiği olarak belirginleşti.

IŞİD'in savaşmadan terk ettiği Cerablus'a girdikten sonra, yönünü Menbiç'e çeviren TC'nin bu girişimi, 20 Ağustos'taki Antep Katliamı'nı neden göstererek başlattığı Fırat Kalkanı'nda asıl amacın IŞİD olmadığına itirafı niteliğindedir. Zira Menbiç, kısa süre önce SDG/YPG tarafından özgürleştirilmişti.

TC'nin, sahadaki vekilleri ÖSO çeteleriyle birlikte yürüttüğü Fırat Kalkanı Operasyonu'nun, Menbiç'te SDG/YPG'ye yönelik bir dizi provokasyonu, hem yerel öz savunma güçlerinin direnişiyle hem de, operasyon için TC'ye küresel devletlerce "çizilen sınırlar" çerçevesinde boşa çıktı. Söz konusu sınırlar ise TC'ye, IŞİD'e karşı "göstereceği performans" çerçevesinde çizildi.

Sahada oyun kurabilen değil ama, oyun bozmaya çalışan bir bölgesel güç olarak TC'nin, Fırat Kalkanı adı altındaki işgal hareketinin, "sınır ötesi OHAL" uygulamalarını ise, bu işgal ile askeri nüfuzu altına aldığı 1900 km'lik Cerablus - Azez cebinde hayata geçirdi. Askeri nüfuzunu, "şimdilik" kalıcılaştırdığı üslerle, ge-

rektiğinde yeni nüfuz alanları için garanti altına aldı. İşgalin siyasi ve sosyal yanında ise Bakur'daki koruculuk uygulamasının bir benzeri kendi eğittiği yerel polis güçleri ve okullarda verilen eğitim müfredatı gibi kolonyalvari uygulamalar yer aldı.

Savaşta Bir Serseri Mayın: Fırat Kalkanı

ABD ve Rusya başta olmak üzere, IŞİD'e karşı mücadeleyi merkezine alan uluslararası kamuoyu nezdinde "rüşünü ispatlama" yolunda, karnesi kırıklarla dolu olan TC için El-Bab'a yönelik operasyon, bir fırsata dönüştürülebilirdi. Bu amaçla, Menbiç'te yolu kapanan Fırat Kalkanı, yönünü bu kez -operasyonun varlık nedeğine dair yapılan telkinler sonucu zorunlu olarak- batıya, El-Bab'a çevirdi. Ancak, IŞİD de dahil olmak üzere cihatçı çetelerle, savaşın belli dönemlerinde ilişkileri ayyuka çıkan TC için bu fırsatın ne derece kullanılabilirliği tartışma götürür durumda.

Birincisi, TC'nin terörizm tanımına getirdiği ve IŞİD'i tek başına bir terör öznesi olarak anmaktan imtina eden tutumu çerçevesinde kullandığı "kokteyl terör" tanımıyla ilgili bir durum. Buna göre IŞİD'i gösterip Rojava'ya vurmak isteyen TC, "Fırat'ın batısı kırmızı çizgimizdir" söylemiyle, fiilen sahadaki IŞİD'e kalkan olma pratiğini sergileme eğilimi taşıyor ve fırsat buldukça da bunu hayata geçirmeye çalışıyor.

İkinci olarak ise, El-Bab'da IŞİD karşısında uğranılan yenilgi TSK-ÖSO'nun IŞİD'e karşı mücadelede yeterliliğini sorgulatır hale geldi. En

nihayetinde, Halep'in bir ilçesi olan El-Bab'daki yenilgi tablosu, IŞİD'i Rakka, Musul gibi kentlerden atmak için verilecek şehir savaşlarında, kara gücüne ihtiyacı olan ABD için güven telkin etmiyordu. Bu anlamda ABD'ye yönelik "Bizi neden Rakka Operasyonu'na almıyorsunuz?" serzenişlerinden önce, El-Bab'daki pratiğe ve IŞİD de dahil olmak üzere cihatçı çetelerle ideolojik ve söylemsel "hassasiyetlere" bakmak yeterli olacaktır. Bu yanı sıra da, Fırat Kalkanı'nın, IŞİDleşme eğilimi barındıran cihatçı çetelerle, IŞİD'e karşı mücadele adı altında girdiği Suriye'de, önüne ilk çıkan Rojava kazanımına saldırmak ve eline fırsat geçtiğinde bu niyetini ortaya koymak dışında bir pratiği olmadı.

OHAL sonrası Suriye Savaşı'nda TC'nin, 15 Temmuz sonrası milliyetçilik-militarizm konsepti çerçevesinde, Fırat Kalkanı ya da şu sıralar İdlib - Afrin hattı üzerinden gündeme gelmesi beklenen Fırat'ın Kılıcı benzeri operasyonlarla, bölgesel ağırlığı olan güç izlenimini devam ettirmeye çalışması beklenebilir. Her ne kadar bu güç, iç politikada Neo-Osmanlı söylemleriyle abartılsa da, yaşadığımız coğrafyada bir yıldır varlığını sürdüren OHAL'in sınır ötesi etkisinin de bir sınırı olacaktır. Bu sınır da, söz konusu abartılı gücün, dış politikadaki gerçek ağırlığıyla paralel biçimde, ABD, Rusya gibi devletler ve sahadaki müttefiklerinin nüfuz alanlarına gerçekleşebilecek olası bir saldırısında, ama daha önemlisi TC'nin sınır ötesi OHAL'e işgaline karşı, yaşamlarını savunacaklarını ilan ederek sokağa çıkan on binlerce Afrinlinin direnişiyle yeniden tanımlanacaktır.

Finansör KATAR'ın Kafala Sistemi

Halil Çelik

halil@meydangazetesi.org

ABD Başkanı Donald Trump'ın ilk Ortadoğu gezisi sonrası Körfez devletleri arasında, daha önce de emareleri görülen ancak giderek derinleşen bir kriz açığa çıktı. Göreve geldikten sonra, Ortadoğu'da İran karşıtı politikaları merkezine alacağını açık açık belirten Trump'ın Riyad ziyareti sonrası, Haziran ayı başlarında Suudi Arabistan, Mısır, Emirlikler (BAE) ve Bahreyn, Katar'a bir dizi yaptırım uyguladı. Bu dört devlet, Katar'la hava, kara ve deniz trafiğini kapatırken, bu ülkelerde bulunan Katarlı diplomatlar sınır dışı edildi, gıda ambargosu uygulanmaya başlandı.

Söz konusu devletlerin Katar'a uyguladığı bu yaptırımların odağında ise Katar'ın, cihatçı örgütler üzerinden, terörizme destek iddiaları ve İran ile olan ilişkileri bulunuyordu. Katar'ın Filistin'de, terör listesine yeni alınan Hamas ve Mısır'da İhvan'a verdiği destek ve sahibi olduğu Al Jazeera kanalının, Müslüman ülkelere önerdiği "seçimsandık demokrasi" içerikli yayınları aracılığıyla Körfez monarşilerini tehdit eden politikaları ise başını Suud krallığının çektiği, söz konusu yaptırımların görünmeyen nedeniydi.

Peki ne oldu da, daha düne kadar el birliğiyle, destekledikleri cihatçı çeteler aracılığıyla Suriye'yi cehenneme çeviren bu devletler şimdi düşman kesildi? Şu anda kriz yaşayan taraflar arasında aralıklarla şimdiki kadar olmasa da çeşitli gerilimler yaşamıştı. Yine Katar'ın İhvan ile ilişkisi nedeniyle, 2014'te Suud, BAE, Bahreyn ve Mısır ilişkilerini dondurma aşamasına gelmiş, Katar'ın İhvan yöneticilerini sınır dışı etmesiyle sorun "çözülmüştü." O süreçte yaşanan bu dönemsel krizin aksine, Suriye'nin yanı sıra, 2015'te "Teröre Karşı İslam İttifakı" adı altında Yemen'e açılan savaş da dahil, başka coğrafyalarda binlerce insanın kat-

ledilmesinden sorumlu olan bu devletlerin yaşadıkları şimdiki krizin temelinde ise, Ortadoğu'da yeni nüfuz alanları üzerinden yaşanması beklenen çekişme yatıyor.

1971'de Birleşik Krallıktan bağımsızlığını kazanan ve üzerinde oturduğu doğalgaz zenginliğini 1990'larda keşfedene dek, Suudi Arabistan'ın arka bahçesi niteliğinde bir Körfez monarşisi olan Katar, bugün küresel düzeydeki yatırımlarıyla, küçük sınırlarının aksine, ekonomik gücüyle siyasi nüfuzunu artıran bir şirket-devlet. Bu açıdan söz konusu krizin, Suudi Arabistan açısından, Arap yarımadasının ucunda bir küçük yarımadada olarak Katar'a "sınır çizme" amacı taşıdığı da belirtmek gerek. Ancak Katar'ın kendisine çizilecek bu sınıra, halihazırdaki ekonomik gücüyle vereceği yanıtın kapasitesi, Maliye Bakanı Ali Şerif el Emadi'nin "Tehdit edilemeyecek kadar zengin bir ülke olduklarını" belirttiği açıklamasında gizli.

Dünyada doğalgaz üretiminde üçüncü sırada Katar'ın, doğalgaz gelirleriyle kurulan 2.8 trilyon dolar hacimli Ulusal Refah Fonu, Katar Yatırım Otoritesi (KYO) adlı, küresel yatırım ağının bir parçası. KYO aracılığıyla Volkswagen'den Deutsche Bank'a, British Airways'den, Londra Heathrow Havalimanı'na, Rusya'da Rosneft'in yanı sıra, Çin, Japonya, Hollanda ve "elbette" Türkiye, Katar'ın küresel bazda yatırımlarının olduğu yerlerden sadece bazıları. Bu örnekler de Katar Maliye Bakanının "zenginlik" merkezli özgüven dolu bu sözlerini anlaşılır kılarken, nihayetinde Körfez monarşileri arasındaki bu gerilimin neden küresel bazda bu kadar endişe yarattığını da açıklıyor.

Söz konusu açıklama nezdinde cisimleşen

ve tüm yaptırımlara karşın geri adım atmayan Katar'ın "zenginliğini" anlaşılır kılan diğer veçheyi ise, aslında tüm Ortadoğu monarşilerindeki kapitalizmi ayakta tutan bir emek sömürsü oluşturuyor.

"Kafala Sistemi" adı verilen ve "kefillik" adı altında, ülkeye giren göçmen işçilerin ülkeye giriş çıkışı ve Katar'da buldukları sürede çalışma ve ikamet koşullarını düzenleyen modern bir kölelik sistemi olan Kafala, 2.5 milyonluk nüfusunun 2 milyondan fazlasını Malezya, Pakistan, Hindistan, Filipinler. gibi ülkelere gelen göçmen işçilerin oluşturduğu Katar'da yoğun bir şekilde uygulanıyor. Bu sisteme göre, çalışmak için Katar'a gelen göçmen işçi, Katar'lı herhangi bir kişinin "kefilliği" adı altında bir anlamda onun kölesi oluyor. Öyle ki, bu işçi "kefillinin" izni olmaksızın ülkeye giriş yapamıyor, iş değiştiremiyor, Katar'ı terk edemiyor. Sistem, kağıt üzerinde görünen bu uygulamaların dışında ise "görünmeyen" tarafında, "sahip, kölesine" cinsel istismarda bulunma, dayak, pasaportuna el koyma, ayak ilerine koşma gibi "haklar" tanıyor.

Katar dışında, şu anda kriz yaşanan "düşman kardeşler" BAE ve Suudi Arabistan'da da uygulanan Kafala, enerji zengini bu monarşilerin kurduğu enerji satıp silah alma, cihatçı terörizm aracılığıyla savaşlar çıkarıp, ideolojilerini sınırları dışına yayma paralelindeki sistemin önemli bir parçasını oluşturuyor. Bir aydan fazladır süren ve devam etmesi beklenen Katar-Körfez krizinde, krizin her iki tarafının sahip olduğu "büyük pastaya hürmeten" devletler tarafından görmezden gelinen bu modern kölelik sistemi, taraflar için bu ve benzeri krizlerden güçlenerek çıkmanın, dizginsiz emek sömürsüne dayalı garantisini oluşturuyor.

Devletin Bakur'daki Kürt Düşmanlığı OHAL'de de Sürüyor

Fuat Çakır

fuat@meydangazetesi.org

15 Temmuz ve OHAL Öncesi Bakur

7 Haziran 2015 seçimleri sonrası Bakur coğrafyası, 30 yıldan fazladır süren savaşta en sıra dışı görüntüleri sahne oldu. Bakur'da şimdiye dek görülmedik şekilde, tankların sokak aralarında yürütüldüğü şehir savaşları, Sur, Lice ve Nusaybin gibi ilçelerde 15 Temmuz'dan kısa süre önce ardında devasa bir yıkım ve katliam bırakarak sonlandırılmıştı. Tüm bu yıkım ve katliam görüntüleri ise, "sürecin" kağıt üzerinde devam ettiği Eylül 2014'te hazırlandığı ortaya çıkan "Çöktürme Planı" çerçevesinde kurgulanarak hayata geçirilmişti.

Söz konusu yıkım ve katliam sürecinin, devlet tarafından hazırlanan bir başka cephesi ise 2015 yılı başlarında çıkarılan "iç güvenlik yasası" idi. Bu yasa ile, kolluk kuvvetlerine sınırsız ve fütursuz bir katletme yetkisi ve bunun karşılığında da devletin adaletsizliğinden yararlanarak herhangi bir kovuşturmayla uğramama garantisi verilecekti.

15 Temmuz sonrası ilan edilen OHAL, Bakur'da 2015 yılından bu yana sürmekte olan bu durum düşünüldüğünde bir farklılaşmaya tekabül etmese de, darbe girişimini "Allah'ın lütfü" olarak addeden devlet için bir fırsatı işaret ediyordu. Bu fırsat, darbe girişiminin "dumanı" henüz soğumaya başladığında, Kürt siyasi hareketinin Bakur'daki kazanımlarına saldırmak olarak kendini gösterdi. Başkanlarının hepsi tutuklanan 82 belediyeye kayyum atamak ve HDP eş başkanları dahil, 13 milletvekili ve 2360 partilinin tutuklanması şeklinde, siyasi kazanımlara yönelik başlayan bu saldırılar zamanla belediyelere atanan kayyumlar aracılığıyla, Bakur coğrafyasında yaşayan Kürt halkının sosyal, kültürel ve ekolojik değerlerine de yöneldi.

OHAL'in Ardından

OHAL'in getirdiği KHK'lar, adeta iktidarın dilediği konuda dilediği kararları kolayca hayata geçirebildiği ferimanlar oldu. KHK'larla öncelikle, Kürt siyasi hareketinin önemli mücadele alanı olarak gördüğü belediyeleri hedef alan devlet, 1 Eylül'de çıkarılan 672 sayılı KHK ile belediyelere kayyum atanabilmesinin önünü

açtı. 15 Temmuz'un bir atlama tahatası olarak araçsallaştırıldığı rejim değişikliği için, coğrafyanın genel siyasetinde de hedeflenerek gerçekleştirilmeye başlanan gücün merkezileşmesi, tek elde toplanmasının yerel yönetimlere de sirayetinin göstergesi olarak belediye başkanları gözaltına alındı, tutuklandı, yerlerine ise o belediyenin bulunduğu ilin kaymakamları ya da valileri kayyum olarak atandı.

Belediyelere atanan bu kayyumların bir işlevi de, söz konusu merkezileşme yolunda, Kürt siyaseti başta olmak üzere muhalefet tarafından önemli bir mücadele alanı olarak görülen belediyelerin kaybedilerek, yerel siyasetteki etkinliğin kırılması oldu.

Devlet, 15 Temmuz'da önemli bir aşamasını geride bıraktığı yeni rejim inşasında, Bakur'daki belediyelere atadığı kayyumlarla bu inşanın önemli bir sembolünü de kurumsallaştırmaya girişti. 1930'ların tek partisi CHP'nin il başkanlarının, hem vali-kaymakam hem de belediye başkanı görevini yürüterek, o dönem yeni inşa edilmeye başlanan ulus-devletin merkezi otoritesini, yerellere sirayet ettirmeyi amaçlayan bir semboldü bu. Bu sembolün, o dönemdeki gibi katliam, sürgün ve asimilasyon gibi tüm "enstrümanlarıyla" günümüze uyarlayarak güncellenmesinde kayyumlar, bir devlet geleneğinin sürdürücülüğünü yaptılar OHAL ile birlikte. OHAL sonrası Bakur'a atanan kayyumlar, bir yanıyla 1930'lar TC'sinin bu karakterini yansıtırken, donatıldıkları yetkilerle de 1990'ların "süper yetkili" OHAL valilerini anımsatarak, devlet geleneğinden " tarihsel bir sentez" olarak cisimleşiyordu.

Bakur'da atandıkları il, ilçe ya da belde belediyelerinde ilk icraat olarak kayyumlar, binalardaki çok dilli tabelaları "tek dile" indirirken, tek ve mutlak otoriteye bağlılık çerçevesinde, "yaptıklarımız, yapacaklarımızın teminatıdır" misali, ileriki süreçte farklı siyasal ve sosyal konularda yapacaklarının işaretini verdiler.

Kayyumlar icraatlarına, tabelalar üzerinden Bakur halkının bellek ve değerlerini hedefleyen uygulama-

larıyla devam ettiler. Ceylan Önkol, Uğur Kaymaz, Roboski gibi fail-i devlet katliamlarının davalarında avukatlık yapan ve 2015'te Sur'da katledilen Tahir Elçi'nin adının verildiği bir parkın tabelası Van'ın Çatak ilçesine atanan kayyum tarafından değiştirildi. İlçe kayyumu, parka Elçi'nin yerine bir korucunun adını verirken, bu uygulamasını yukarıda bahsi geçen bağlılığı paralelinde, militarist ve elbette fetihçi saiklerle hayata geçirmişti. Sur, Lice, Nusaybin ve Bakur'un diğer bölgelerinde katliamlar gerçekleştirip, kentleri yıktıktan sonra, ilk iş olarak, yıkımdan geriye kalabilen ilk yükseltiyeye TC bayrağı asan kolluk güçlerinin, burayı "fethettiklerini" ilan eden ruh halinin bürokraside vücut bulmuş haliydi kayyumların bu ve benzer icraatları.

2004 yılında Mardin Kızıltepe'de polis kurşunuyla 12 yaşında katledilen Uğur Kaymaz'ın annesini, oğlunun katledilişinin yıl dönümünde OHAL KHK'si ile işten atmak gibi bir "zulüm fantezisine" imza atan merkezi ve mutlak otoritenin bu uygulamasını ise Kızıltepe kayyumu, Uğur'un ilçe meydanında bulunan heykelini TOMA eşliğinde kaldırarak tamamlayarak "selamlayacaktı." Uğur Kaymaz'ın, elinde barış güvercini tutan ve üzerinde "biz Mezopotamya çocuklarıyız, barış güvercinleriyiz, yüreğinizde yer açın bize" yazan heykelinin yerine ise Kızıltepe halkının tarihsel belleğinde hiçbir anlam ifade etmeyen, estetikten yoksun bir saat konduran kayyum, Bakur halkının belleğini silmeye çalıştıkça zavallılaştıran o mutlak gücü simgeliyordu.

Sadece Amed il ve ilçe belediyelerinde 969 işçiyi işten atan kayyumlar, bu uygulamalarıyla işçi düşmanlığı konusunda da devlete sadakatlerini ispatladılar. Bu işçilerin önemli bir kısmının kadın olması ve bir başka kayyum icraatı olarak Bakur genelinde 43 kadın merkezinin kapatılması, düşman olunan ve ötelenen bir başka toplumsal kesim olan kadınlarla ilgili olarak merkez-kayyum "uyumunu" ortaya koyuyordu.

Van Erciş'te ise, Van Gölü kenarına binlerce ton molozu dökerek, lokal bir ekoloji katliamı gerçekleştiren Erciş kayyumu, "merkezin" ter-

mik, nükleer, HES, kentsel dönüşüm gibi projelerinin benzerlerini, Bakur halkının ekolojik değerlerini katlederek gerçekleştireceğinin işaretini veriyordu.

Devletin Beka Stratejisi: Kürt Düşmanlığı

Türklük üzerine kurulmuş ve kuruluşundaki değerleri geçen süre boyunca muhafaza etmiş bir devlet olan TC, tıpkı 1994 yılında Kürt siyasetçileri/vekilleri gözaltına alıp tutukladığı gibi bugün de "beka"sını/"istikbal"ini dış politikasının önemli bir kısmı dahil olmak üzere genel siyasetinde, aynı strateji üzerinden kurguluyor. Adı Kürt düşmanlığı olan bu strateji iktidarlar değişse de devletin baki kalan politikası.

7 Haziran seçimleri sonrası ulusalcısından, milliyetçisine kurduğu yeni ittifaklarla devlet, Kürtlere karşı geleneksel bakış açısına geri döndü. Bu ittifakın sonuçlarından biri olarak, devlet Kürtleri, siyasi arenada itibarsızlaştırma/etkisizleştirme politikalarına hız verdi. Bu doğrultuda gerçekleştirilen ilk adım ise Mayıs 2016'da dokunulmazlıkların kaldırılması olmuştu. 15 Temmuz darbe girişiminin ardından ilan edilen OHAL ile birlikte devleti, cemaatçilerden ayıklama bahanesiyle gerçekleştirilen siyasi ve idari adımlarla çok sayıda muhalif ve devrimci işlerinden atılmış, gözaltına alınmış ya da tutuklanmıştı. OHAL'in ve KHK'ların nimetlerinden yararlanan iktidar, kendisini durduracak sistem içi hiç bir mekanizma bulunmadığı için de Kürtlere karşı gerçekleştirdiği düşmanlık politikalarını daha kolay ve hızlı uygulama imkanı buldu.

Devletin, geleneksel Kürt düşmanlığının yarattığı şekliyle Kürtleri politik alanın dışına itme ve yok saymayı amaçlayarak hayata geçirdiği bu politikaların devam edeceğini düşünmek yanlış olmaz. CHP milletvekilinin dahi tutuklandığı ve iktidarın her türden baskıyı sürdürdüğü bu süreci daha da sertleştireceğine ilişkin sinyalleri verdiği bir ortamda Kürtlere yönelik daha fazla milletvekilinin tutuklanması, vekillere siyasi yasakların getirilmesi gibi siyasi adımlar dahil olmak üzere yaşamsal, toplumsal ve kültürel baskı süreçlerinin artması kaçınılmaz olacaktır.

Devletin Her Hali İşgal Rojava'nın Her Hali Özgür

İlyas Seyrek

ilyas@meydangazetesi.org

Küresel düzeyde bir OHAL'in yaşadığı günümüzde Ortadoğu coğrafyası, Suriye ve Rojava yeni keşmekeş durumların ortasındadır. Devletlerin çıkarları doğrultusunda, siyasi ve ekonomik sorunlarına da çözüm olarak terörokrasi* uygulamalarını etkin bir araç olarak kullandığı şu günlerde bölgede artan bu karmaşıklığın, Rakka operasyonu sürerken Rojava'yı etkilememeye ihtimali bulunmuyor.

ABD'nin Suriye'de daha etkin bir pozisyon almaya dönük politikalarının işaretleri olarak Rakka Operasyonu için Suriye Demokratik Güçleri (SDG)'ne silah yardımını arttırması ve Suriye uçağını düşürmesi, Suriye'de taraflaşmayı ve savaşı yeniden arttıracak emarelerdendir. Aynı zamanda Mısır, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn ve Yemen'in Katar hükümetini teröre destek vermekle suçlayarak Katar'la tüm diplomatik ilişkileri kesmesiyle başlayan krizde; Türkiye'nin ve İran'ın Katar'ı destekleyen, Rusya'nın ise taraf tutmaktan ziyade krizin çözülmesine dönük tutumu, Ortadoğu'da yeni ve çok da kolay açıklanamayan ittifakları ve girift ilişkileri beraberinde getiriyor. Yine bölgede etkili olmaya çalışan TC de Rojava'yı tehdit eden girişimlerde bulunuyor. Böylece bunların hepsi giderek ısınan bir bölgenin parçası olan ve yeni bir operasyonu gündemine alan Rojava için belirleyici olma ihtimalini güçlü bir şekilde taşıyor.

TC'nin Rojava Düşmanlığı Sürüyor

Ortadoğu'yu da Rojava'yı da etkileyecek bu küresel keşmekeşin - yani küresel OHAL'in - bir yansıması da TC'de vuku buluyor. TC'nin OHAL'i de Rojava'yı etkileyen bölgesel gelişmelerden biri.

TC Rojava'ya olan düşmanlığını OHAL'de de arttırarak sürdürüyor. TC'nin Rojava'ya karşı düşmanca tutumu, savaş halinde olan Suriye'de yaratmak istediği nüfuza karşı Kürt halkının direnişi olduğu kadar, Kürt halkının Bakur Kürdistanı'ndaki direnişi ve TC'nin tarihsel Kürt düşmanlığıyla da bağlantılıdır. Kobanê Direnişi süresince TC'nin IŞİD'in insani ve lojistik kaynak bulmasında kolaylaştırıcı olması ve cihatçı örgütlerle yakın ilişkiler kurarak ortaya koyduğu düşmanca tutumu OHAL'in ardından içeride yarattığı milliyetçilik dalgasının da etkisiyle artmaktadır.

Fırat Kalkanı operasyonu öncesi ve sırasında kırmızı çizgi olan Fırat'ın batısına YPG'nin geçişi hakkında esip gürleyen TC, Fırat Kalkanı'nın bir başka hedefi olan Menbiç konusunda da başarısız olmuş ve TC'nin Rojava'daki her başarısızlığı da Rojava'ya olan düşmanca tutumunu daha da arttırmıştır. Yine operasyonun olduğu dönemde ve sonrasında TSK'nın Rojava'nın Tel Abyad ve Serekaniye şehirlerine girerek Kobane ve Cizire kantonlarının bağlantısını keseceği bir operasyonun olacağı iddia edilmekte; son zamanlarda ise TC'nin İdlib'in boşaltılması konusunda Rusya ile anlaşıp Afrin'e saldırı planları yaptığı iddialarının medyada genişçe yer alması TC'nin düşmanca tutumunun pratiklerini oluşturan tehditler olmaktadır.

TC, Fırat Kalkanı Operasyonu'nun ardından bölgede tekrar etkin görünmeyi amaçlamıştı. Rakka'ya yönelik operasyonların başarılı olduğu bir dönemde SDG güçlerinin güvenlik oluşturmak için kuzeye çekilerek operasyona ağırlığını verememesini hedefleyerek Nisan ve Haziran aylarında Şengal'e ve Afrin kantonunun köylerine havan toplarıyla saldırılar

da bulunmuş, yine Haziran ayında da Afrin sınırına tank sevkiyatı gerçekleştirilmişti.

Rakka'ya sahip olan ya da Rakka'da etkili olan bir YPG, TC için hem enerji sahası olan bu bölgelerde etkili olamamak hem de oldukça güçlenmiş ve IŞİD'e karşı savaşta politik "meşruluğu" iyice kanıtlanmış bir YPG anlamına geliyor. Bu yüzden TC; Rakka Operasyonu'nda YPG'nin var olmamasını, etkin olmamasını veya YPG'nin Rakka'yı ele geçirmemesini istiyor. Aynı zamanda psikolojik veya politik açıdan güçlenen ve "meşruluğu" artan bir Kürt siyasetinin de kendi iç siyasetiyle doğrudan ilgili olduğunu biliyor.

Keşmekeşin Kıyısında Rojava

YPG/SDG'nin son birkaç aydır ağırlığını verdiği operasyonlar ile her geçen zaman Rakka şehir merkezine giderek yaklaştığı görülüyor.

Aylardır etkili bir mücadele veren YPG, TC'nin de saldırıları göz önünde tutulduğunda operasyonu bir an önce bitirmeye çalışıyor. TC ise ABD ve diğer güçlerle YPG hakkında süren anlaşmazlığında, ABD'nin operasyonun tamamlanmasına yönelik isteği ile doğrudan ilgili olarak YPG aleyhine büyük bir politika yürütmüş, buna cesaret edebilmiş değil.

Rakka operasyonuna dönük olarak var olan bu olumlu gelişmelerin yanı sıra operasyonu etkileyecek bölgesel ve küresel kaynaklı olumsuz gelişmeler de bulunuyor. TC'nin ciddileşmesi muhtemel saldırıları, küresel OHAL'in getirdiği şekliyle devletlerin şiddet kullanımını arttıran politikaları, ABD-Rusya gerilimleri ve yeni

oluşan/oluşacak girift ilişkiler de göz önünde bulundurulmak zorunda.

Rojava'yı ve bölgeyi etkileyecek bir başka önemli mesele ise IŞİD'in geleceğinin ne olacağıdır. Musul Operasyonları'yla Irak'ta, Rakka Operasyonu'yla da Suriye'de IŞİD'in giderek güç kaybetmesi; IŞİD'in bitip bitmeyeceği, bitirse topraklarının nasıl paylaşılacağı sorularını akla getiriyor. Tabi bu sorular sorulurken terörokrasi süreciyle şiddeti daha da meşrulaştıran devletlerin IŞİD'i bitirip bitirmeyeceği, bitirecekse bunu nasıl yapacağı sorularının da göz önünde bulundurulması gerekiyor.

Artacak terörokrasi uygulamalarının bölgedeki şiddetin yükselmesine neden olacağı ya da üretilmiş şiddet aygıtlarını cesaretlendireceği gibi; karmaşık ilişkilerin kurulması da çıkarılara ve meselelere göre taraflaşmaların olduğu, IŞİD'e karşı koalisyonun ve birlikteliklerin bulunduğu bir coğrafyada daha fazla karmaşa demek. İşte tüm bu gelişmeler de öncelikle Rojava operasyonun seyrinde ve hızında etkili olacağı gibi bölgenin ve Rojava'nın geleceği için de önemli dış belirleyicilerden olacak.

***Terörokrasi:** 11 Eylül saldırıları sonrasında, devletlerin güvenliği sağlama bahaneleriyle küresel düzeyde baskı politikalarını arttırdığı, "demokratik yöntemlerin" ortadan kalkmaya başladığı, şiddet araçlarının ve otoriterliğin artarak sürekleştiği yeni siyasal işleyişin ismidir.

Bu kavrama ilişkin daha ayrıntılı bilgiye Meydan Gazetesi'nin 36. sayısında yayınlanan "Terörokrasi" adlı yazıdan ulaşabilirsiniz.

OHAL'in 3 Maymunu

Nedim Ciran

Bir yanda, basımı ya da dağıtımını engellenen gazeteler, haklarında soruşturma açılan gazeteciler, "devlet büyükleri"ne hakaret etti iddiasıyla hedef gösterilip işten çıkarılan muhabirler, yayını durdurulan televizyon kanalları, programdan uzaklaştırılan haber spikerleri, paylaşımları yüzünden trollerin saldırısına uğrayan sosyal medya kullanıcıları...

Diğer yanda da, birbirleriyle aynı manşeti kullanan havuz gazeteleri, ziyafet ve davetlerden eksik olmayan yayın yönetmenleri, köşelerinden kan kusan yazarlar, ırkçı ve nefret dolu paylaşımlarıyla gündem oluşturmak için maaşa bağlanmış trol hesaplar...

15 Temmuz'a yaklaşırken medyanın genel hali az çok böyleydi.

Darbe planlı mıydı, kontrollü müydü tartışmaları hiç kesilmiyor; ama şu artık bir gerçek ki, böylesi bir "yetki devri" kimilerince arzulanan bir şeydi. İşte yandaş medyanın 15 Temmuz öncesi bir görevi de bu algının oluşmasını sağlamaktı. 15 Temmuz'un sonuçlarına bakılırsa, bunu ne kadar iyi yerine getirdiğini görmek mümkün.

Yandaş medyaya OHAL'den sonra verilen görevse, gün geçtikçe şiddetini artıran devlet zulmünün ve toplumun özellikle ezilen ve muhalif kesimine yansıyan adaletsizliklerin üzerini örtmek için sayfalarını ya da ekranını seferber etmek oldu. Gerçekten de seferber edildiler, çünkü artık her haber "darbecilere" karşı tam bir askeri zafer kazanılmış edasıyla sunuluyor, her bir sözcük kendinden olmayı nefret ve düşmanlıkla linç ediyordu.

Bu kadarla da sınırlı değil. Gündemi yandaş medyadan takip edenlerin, ekonomik başarılar içinde yüzüldüğü, 1000 odalı sarayı kiskanınların olduğu, ABD'ye ve Rusya'ya posta konulduğu, Fırat Kalkanı ile Suriye'nin ta ortalarına kadar ilerlendiği yanlışsamasına kapılmış olmaları kuvvetle muhtemel! Zaten medyanın muhalif-

leri susturmaktan daha çok başarılı olduğu yer de burası; gerçeği tahrif ederek hiç de azımsanmayacak bir kesimi "resmi haber"lere inandırmak.

OHAL'in "başarılı" bir biçimde uygulanmasında doğrudan tetikçilik yapan yandaş medya kadar, doğrudan siyasi baskıyla muhalefet edemez, farklı bir yorum getiremez hale sokulmuş medya organlarının da payı var kuşkusuz. Oysa çok değil, daha bir önceki seçimde "OHAL kalktı, oyum AKP'ye" propagandası bu gazetelerin sayfalarını, televizyonların ekranlarını dolduruyordu. Şimdi ise OHAL'in ne kadar da zorunlu olduğu yineleniyor her an.

OHAL koşullarında referandum

Yandaş medya, geçtiğimiz referandumda da, kamuoyunu belirleme konusunda kendinden beklendiği gibi davrandı ve yayınlarını "evet" propagandasına çevirdi. Hemen her kanalda yer alan açık oturumlarda cevabı önceden belli sorularla zihinler bulanırıldı, oy vermeye işte bu tek kale maça dönen şovların etkisinde gidildi. Sonuçlar malum.

Özellikle bu dönemde medya patronları ve yayın yönetmenleri ile yapılan kahvaltılı toplantılar, aslında medyanın hareketlerini kontrol etmesine yönelik bir dizi talimat vermenin bir aracı oldu. Böylelikle yandaş medyada ne hayırcılara yönelik saldırılara yer verildi, ne de diğer OHAL baskılarına. Mecliste grubu bulunan HDP'nin grup toplantıları bile yayınlanmadı. HDP'liler çare olarak cep telefonu ile yayın yapma yöntemine gittiler.

OHAL adı altında topluma karşı bir savaş yürütülüyor

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde öğretim üyesi Funda Başaran, Sokak Akademisi'nde verdiği "OHAL'de Medya" dersinde, işte bu gidişe "topluma karşı savaş" diyor, "OHAL adı altında topluma karşı bir savaş yürütülüyor". Peki, bu nasıl bir

savaş? Funda Başaran devam ediyor: "İktidarın kendi çıkarlarını sürdürmesi üzerine kurulu bir savaş. Üstelik AKP'nin iktidara geldiği ilk günden itibaren medyayı kendine ilişkilendirmesinin bir sonucu olarak ve yasaklar, baskılar, sansür ve değişen sahiplik ilişkileri ile oluşturulan ortamda, bugün medya gerçek bir savaş aracına dönüşmüştür."

OHAL medya havuzunu büyüttü

OHAL'le birlikte ardı ardına açılan KHK'larla kapatılan gazete ve tv'ler, yandaş medya patronlarının eline geçti. Daha önce Gülençi şirket ya da vakıflara ait olan bu kuruluşlar, çok küçük bedeller karşılığında, yandaşlıkta kusur etmeyen iş çevrelerine devredildiler. Böylece havuz medyası büyüdükçe büyüdü. Bu devirler sonrası ya çalışanların yeni yönetime biat etmesi istendi ya da topluca işten çıkarmalar yapıldı. Son bir yılda medya kuruluşlarından çıkarılanların toplam sayısı, KHK'larla doğrudan açığa alınan medya çalışanlarıyla beraber 10 bini aşıyor.

Sosyal Troller

Darbe gecesi Tayyip Erdoğan'la yapılan ve canlı yayınlanan görüntülü telefon görüşmesinin, hiç bir plandan haberi olmayan insanları sokağa çıkarmak için yetmiş de artmıştı. Ama darbe taşları yerlerine oturup bir de OHAL ilan edilince, sosyal medya da yasaklama ve engellemeyle karşı karşıya kaldı. Üstüne, trol hesaplardan yayılan yalan bilgilerle sosyal medya da devletin propaganda alanı haline geldi. Özellikle Reina saldırısı öncesi ve sonrası İŞİD'i öven sosyal medya paylaşımlarının serbest olması dikkat çekiciydi. Burada yapılan hedef göstermeler mahkemelerde delil olarak kabul edilip gözaltı ve tutuklanma gerekçesi yapıldı.

Kürtler için her gün OHAL

Yazılı ve görsel medyada az da olsa gerçeği dillendirme çabaları, yine AKP'ye bağlı yargının hakimlerince

daha başından engellenmeye çalışıldı. TCK kapsamında "örgüt", "terör" veya "devlet büyüklerine hakaret" bahaneleriyle haklarında dava açılan gazeteci sayısında artış yaşandı. Rakamla vermek gerekirse, OHAL sonrası soruşturmalar ve davalar sonucu 778 gazetecinin basın kartı, 46 gazetecinin pasaportu iptal edildi; 3 gazeteci "devletin güvenliğine ilişkin belge yayınlamak"tan 12 yıl 6 ay; 2'si "örgüt üyeliği"nden 55 yıl hapse mahkum edildi. 2016 sonu itibarıyla 73 gazeteci (38'i Özgür Gündem dayanışmasından) toplam 547 yıl 6 ay hapis istemiyle yargılanıyordu.

Geçtiğimiz Ocak ayında, Ankara'da yapılan Uluslararası Hukuk Konferansı'nda bir konuşma yapan DİHA editörlerinden Kenan Kırkaya, Sur, Cizre ve Nusaybin'deki katliamlara hep birlikte karşı çıkılabileseydi, OHAL'in batıdaki etkileri bu kadar şiddetli olmayabileceğini ifade etti. Bunu söylerken pek de haksız değil. Kısacası, Kürt olmak hele de Kürt bir gazeteci olmak bu topraklarda hiç de kolay olmadı. 30 yıldır geleneğini sürdüren Kürt basını ve Kürtler için her gün OHAL'di desek yanlış olmaz.

Ağıta da tahammül yok!

Hepsi bununla da kalmıyor. Geçtiğimiz aylarda yayınlanan bir KHK'yla televizyon yayınlarına yeni bir OHAL tehdidi getirildi. Bu kararnamedeki "terörün amaçlarına hizmet edecek sonuçlar doğuracak yayın" ifadeleri ile yeni bir suç daha yaratıldı. Bu yasağa uymayan televizyonlar kapatılacak. Bu KHK'ya göre, oğlunu ya da eşini kaybetmiş annelerin ağrıtları ya da iktidarı eleştiren feryatları televizyonlardan yayımlanamayacak.

Devlet hep ölümden, acıdan, katliamdan yana. Medyası da öyle. İktidar, kendi isteği dışında bir sesin çıkıp ezberleri bozmasını istemiyor. Elinde tuttuğu onca medya desteğine rağmen bir ananın feryadına bile tahammül gösteremiyor. Onu bu feryatların yıkacağını biliyor ve korkusu da, OHAL'i de bundan.

OHAL'de Saray Soyтарыları

Didem Deniz Erbak

derbak@meydangazetesi.org

Okuyup beğendiğimiz bir kitabı arkadaşlarımıza da öneririz, beğenmiyorsak da tavsiye etmeyiz. Hiç aklımıza yayınevine gidip bu kitapları imha etmek gelmez. Beğenmediğimiz bir müzik grubunu en fazla dinlemeyiz, prova yaptıkları yere gidip enstrümanlarını parçalamayı düşünmeyiz. Bir tiyatro oyunundan hoşlanmamış olabiliriz, bütün bir festivali yaptırmamayı aklımızın ucuna getirmeyiz. Yani "hayatın olağan akışı"na uygun davranırız.

Oysa, insan ilişkilerinin üzerindeki nesnel bir biçimlenme olarak tarif edebileceğimiz devlette, bu beklenmez. Devlet olağan olarak! bu olağan akışın dışında olarak var eder kendini. Devlet beğenmediği bir kitabı yasaklar, beğenmediği bir heykeli yıkar, beğenmediği gazeteciye hapse atar. Üstelik bu yaptırımlarını yalnızca kültür-sanat alanında değil, her alanda yapma zorunu elinde tutar.

15 Temmuz bahane edilerek ilan edilen Olağanüstü Hal, devletin bu zor tekeline daha da genişletmesine imkan sağladı. Bir önceki dönemde göstermelik de olsa açık tutulan hukuki sürecin, OHAL'le birlikte ortadan kaldırılması, kültür sanat üreticilerinin, bu engelleme ya da yasaklama kararlarına itiraz ya da hak arama yollarını da bütünüyle kapattı.

Üstelik OHAL'i bir kılıç gibi elinde tutan iktidar, içinde en ufak eleştiri ögesinin bile bulunduğu eserleri yasaklamanın da ötesinde, sokağa bıraktığı fanatik yandaşları tarafından piyano konserlerine satırla saldırı, sergideki eserleri dağıtmak gibi artık dönemin olağan sayılabilecek uygulamalarına başladı.

Kayyumların eliyle birçok kültür sanat merkezi kapatıldı ve çalışanları işlerinden atıldı, birçok festival yasaklandı, gösterim ve etkinlik iptal edildi, biri Roboski anıtı olmak üzere 2 anıt yıkıldı. KHK'larla gazete ve dergiler kapatıldı, yazarları ve çalı-

şanları gözaltına alındı, tutuklandı. 14 yıldır yayınlanan Kürtçe-Türkçe kültür sanat ve politika dergisi Tiroj ve 25 yıldır yayınlanan Evrensel Kültür dergisi 29 Ekim KHK'sıyla kapatıldı. Aralarında pek çok yazar ve sanatçının da olduğu 1128 akademisyen, imzacısı oldukları "Bu Suça Ortak Olmayacağız" başlıklı bildiri yüzünden işlerinden atıldı, açığa alındılar ya da haklarında disiplin işlemi başlatıldı. Akademisyenlerle dayanışma için hazırlanan yeni bildiriye imza atan yüzlerce sinemacı ve tiyatrocuya da soruşturma başlatıldı. Bunların arasında gazetemiz sinema yazarı Gürşat Özdamar da bulunuyor. Ayrıca gazetemizin Sorumlu Yazı İşyerleri Müdürü Hüseyin Civan, gazetede yayınlanan bazı yazılarda "terör örgütünü övme" suçlamasıyla yargılandığı mahkemece 1 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırıldı.

Özellikle Kürt kurumları, birinci yılını dolduran OHAL'in her zaman hedefinde oldu. Özgür Gündem gazetesi daha OHAL'in ilk ayında kapatıldı. Gazeteyi basan polis karikatürist Doğan Güzel'i darp ederek gözaltına aldı. Bu görüntü, Kürtleri nasıl bir OHAL'in beklediği ile ilgili bir ipucuydu. Gene aynı baskında gazetenin Yayın Danışma Kurulu üyelerinden yazar Aslı Erdoğan ve dilbilimci/yazar Necmiye Alpay "silahlı terör örgütü üyesi" suçlamasıyla gözaltına alındı ve hemen tutuklandılar. Haklarında ağırlaştırılmış müebbet hapis istendi.

Camus ve Spinoza "Bölücü Örgüt Üyesi"

Aralarında Mezopotamya Kültür Merkezi, Kürt Yazarlar Derneği, Dicle Fırat Kültür Derneği, Seyr-i Mesel Sanat Atölyesi Derneği ve BEKSAV'ın olduğu kurumlar kapatıldı. Kapatılan Özgür Gazeteciler Cemiyeti Eş Başkanı Nevin Erdemir'in defterine not ettiği Albert Camus ve Baruch Spinoza isimleri iddianamede "bölücü örgüt üyeleri" olarak yer aldı. "Başka-dıran İnsan" kitabının yazarı Camus,

iddianamede sözü edilen "bölücü örgüt" kurulmadan çok önce, 1960 yılında hayata gözlerini yummuştu. Spinoza ise, Descartes ve Leibniz ile birlikte 17. yüzyılda yaşamış önemli bir felsefeciydi.

Amed, Batman ve Hakkari'de belediyelere bağlı tiyatrolar dağıtıldı. Amed Tiyatro Festivali, oyunlarını başka kentlerde oynamak durumunda kaldı.

Batman'daki Yılmaz Güney Sineması'nın başına ise gelmeyen kalmadı. Önce belediyeye kayyum atandıktan sonra kapatıldı, bir süre sonra "şüpheli" bir yangınla kullanılmaz duruma geldi, nihayetinde dozerlerle tamamen yıkıldı. Böylece Yılmaz Güney gibi "yerli ve milli" olmayan bir simge silinmiş oldu!

Peki bunun sonucunda ne gördük? Yerli ve milli kültür-sanat!

Yerli ve Milli Kültür-Sanat

Devlet Tiyatroları'nın "milli, manevi duyguları pekiştirmek için hümanist vatan milliyetçisi sanatçılar olarak vatan bütünlüğüne, birliğine katkıda bulunmak amacıyla" yeni sezonunda "Türk" olmayan yazarların oyunlarını sahnelemeyeceğini açıklanmasıyla, "yerli ve milli" kavramı iyice ete kemiğe büründü. Yani artık ne Shakespeare, ne de Çehov "yerli ve milli" olmadıkları için sahnelenemeyecek. Zaten bundan kısa bir süre önce Şehir Tiyatroları'nda da bir kıyım yaşanmış, 6 oyuncu kurumdan uzaklaştırılmış, ardından da "performans düşüklüğü" gibi bahanelerle 20 oyuncu görevden alınmıştı.

İşte bu baskıcı ortamda nitelikli ve eleştirel kültür sanat ürünlerinin artık yapılamaması yüzünden yalnızca suya sabuna dokunmayan ya da doğrudan iktidara övgüler düzen işler yapıldı. 15 Temmuz hikayeleri, OHAL sonrası edebiyatın da, sinemanın da, müziğin de ana eksenine

oturdu. Böylece, bir süredir dillendirilen "yerli ve milli" kavramı, bu alanda kendine bir gerçeklik bulmuş oldu.

Sarayın Soyтарыları

Bir sarayın, kraldan, imparatorundan ya da başkandan daha vazgeçilmez nedir dersiniz, ben soyтарыdır derim. Çünkü koltuk sahibi değişir, biri gelir biri gider ama işini iyi yapan bir soyтары, alkışlamayı, şakşak yapmayı iyi becerebilen bir soyтары, her daim kalıcısıdır sarayın. İsterse bir önceki dediğinin tam zıttı bir şey söylemiş olsun baştaki, soyтары için bu fark etmez, bu yeni sözü de alkışlar.

Mısır'da, Roma'da ya da Osmanlı'da, ister krallık olsun, ister imparatorluk ya da başkanlık, herhangi bir sarayda hep soyтарыlar bulunmuş, üstelik o soyтарыların çevresindekiler de bu duruma ses çıkarmamış, hatta onlar da çeşitli çıkarlar uğruna bu şakşaka dahil olmuştur.

Bunlar geçmişte kaldı dersiniz yanılırsınız. Günümüzde de saraylar var, üstelik eskinin ihtişamını! hiç de aratmayacak, hatta onlardan daha çok odalı, daha çok masraflı. Elbette sarayın içinde konum almaya çalışan ya da sarayın sözünü hiç sorgulamadan alkışlayacaklar da var. Özellikle de sanatçılar arasında var. Her yazıda, her dizide, her filmde, her tiyatrodada, her müzikte onlar var. Üstelik iktidarı övmek ve alkış tutmak karşılığında sarayın sanatçısı olma şansı da verildi kendilerine. Birçoğu yollarından döndü, saraya saptı.

Olsun, dönen dönsün! "Biz dönmeyiz yolumuzdan" diyenler de var. Doğruyu ve gerçeği her zaman dillendirme inat ve kararlılığında olanlar. Bu boyalı günler gelir geçer. Akar maskeler. Gün gelir, bir söz yırtar sessizliği, kral çıplak diye haykırır ve dağıtır korku bulutlarını. O zaman ne saray kalır ne de soyтары. O halde, vazgeçme!

Devrimci Anarşist Faaliyet'in
Referandum Dair Yayınlanan
Dördüncü Bildirisi

REFERANDUMA DAİR - 4

OHAL'de REFERANDUM

"Adalet, iktidardan yanadır."

Machiavelli

"Aslan kendini tuzaklardan koruyamaz ve tilki ise kendini kurtlara karşı savunamaz. Öyleyse, kişi kendini tuzaklardan koruyacak bir tilki ve kurtları korkutacak bir aslan olmalıdır."

Yeni dönem analiz edilirken, hemen yakın tarihte yapılan tespitler daha görünür ve konuşulur olur. "İyi öngörüye sahip siyaset bilimciler" sahaya çıkar hemen. Yazdıkları çizdikleri popüler olur, konuşulur, okunur. Nedeni bellidir; içinde bulunduğumuz süreci (ekonomik, siyasi ya da toplumsal) anlamaya ihtiyaç hissederiz. Özellikle bir önceki siyasal dönemin devamcısı olmayan zamanlarda bu ihtiyaç kaçınılmaz bir hal alır. Anlamak, içinde bulunulan koşullara, duruma göre tavır alma, tutum belirleme ve yakın geleceğin hazırlığını buna göre yapmak içindir.

Bir de daha genel geçer tespitlerde bulunan siyaset bilimciler vardır. Sözlerinin etkisinin her zaman ve her yerde geçerli olması gerektiğini savunurlar. Yazdıkları, siyaset biliminin ana kolonlarını oluşturur. Machiavelli'nin Prens'inin neden içinde bulunduğumuz dönemde sıkça atıf yapılır olduğu, iktidar ve yönetici arasındaki ilişkiyle ilgilidir. Bugün devletli siyasetin vazgeçilmez bir parçası haline gelen tek ve mutlak güç doğrudan yönetici/başkan ile ilişkilendirilirken, 16. yüzyılda yazılmış bir politik incelemeyi tekrar tekrar hatırlıyoruz.

Devlet yöneticisinin mutlak güce sahip olması gerektiği fikri, sadece 16. yüzyılda Machiavelli'nin Prens'inin yarattığı etkiyle bu yüzyıl ve Avrupa'yla sınırlı kalmamıştır. Kalmamıştır, çünkü içinde bulunduğumuz yüzyılda, devletli siyasetteki değişimler ve yönelimler; Machiavelli'nin Prens'inin sahip olması gereken özellikler ve sahip olduğu iktidarı pekiştirme yöntemlerini anımsatıyor. Bu anımsatma, tarihsel bir rastlantı değil. Keza modern politik liderliğin temellerinin aranacağı kaynaklardan biridir Prens.

Bu durumun yansımaları kendi coğrafyamızda, OHAL, referandum süreci ve başkanlık sistemiyle deneyimlemeyi sürdürüyoruz. Machiavelli'nin Prens'i için öğütlediği kurnazlık ve mutlak güç, yönetici merkezli şekillenen dünya siyasetinde olduğu gibi Tayyip Erdoğan ve AKP tarafından kutsanan siyasal kavramlardan. Referandum ve OHAL sürecini anlamak için iki iyi başlangıç noktası...

Siyasi Kurnazlık

Aslında başkanlık tartışmaları, OHAL süreci başlamadan önce girdi gündemimize. Yoğunluklu olarak eyalet sistemi ve yetkilerinin ne olacağı, sistemin mevcut sistemden ne ölçülerde daha iyi, ne ölçülerde daha kötü olabileceği gibi

tartışmalarla son üç senedir politik gündemin bir parçasıydı.

AKP'nin başkanlık sistemine yönelik birkaç girişimi olmadı değil; ancak bu girişimlerin hepsi olgunlaşmadan sonlandırıldı ve sık yapıldığı biçimiyle gündem değiştirildi.

OHAL süreci, başkanlık sisteminin kayıtsız şartsız kabulü için, Erdoğan ve AKP'ye bulunmaz bir fırsat sundu. 19 Temmuz 2016'dan bu yana farklı tarihlerde birçok kez uzatılan OHAL, Erdoğan ve AKP'ye devletin restorasyonunda istediği gücü vermekle kalmadı, bu gücün meşrulaştırılacağı "seçim"lerin yapılacağı koşulları da belirleme, denetleme yetkisi verdi.

16 Nisan'da gerçekleşen referandumla, "kullanılan bir oyla anlaşmanın onaylanacağı", "seçime katılımın çokluğuyla meşrulaştırılacak" sistem kurnazlıkla devreye sokuldu. Özgür irade yanılığının içerisinde, yönetime etki ettiğini düşünenler "Evet-Hayır" diyerek başkanlık sistemine onay vermiş oldu, bu kurnazlığı fark etmediler. Tırnak içerisindeki ifadeler, Devrimci Anarşist Faaliyet'in Referandum'a Dair 1 başlıklı bildirisinde Mart 2017'de yayınlandı. Bildiri tam da bu onaylatma-yanılısıma mevzusuna odaklanmıştı. Benzer bir şekilde, Nisan başında yayınlanan Referandum'a Dair 2 bildirisinde;

"Evetçiler kaybetme ihtimalini düşünmüyor. Evetçiler iktidar olmanın rahatlığını yaşıyor. Sokak ve meydan propagandasında üstünlüğüne güveniyor; çünkü bu üstünlüğü kendileri yaratıyor. Hayır kampanyalarını yerelerde militan partizanlarıyla, genelde ise zabıta ve polisiyle yani kolluk kuvvetleriyle engelliyor. Yandaş medyada çocuk programından magazin programına, dizi filminden sinema filmine, haberlerden tartışma-yorum programlarına evet propagandası yapılırken; karşıt medyada çekingen evet eleştirilerine paralel hayır da çekinilerek övülüyor. Evetçiler, kampanya süresince kurdukları bu "adaletsiz" uygulamaların yarattığı rahatlıktan öte seçim günü "olağanüstü" uygulamalarla oyları, sandıkları ve seçim sonuçlarını "korumayacağını" da biliyor." denilmişti.

Yani iktidarın "kaybetse de kaybetmeme" stratejisinden bahsedildi. Referandum sonucundan çıkan sonuç bu strateji oldu.

16 Nisan akşamı seçim sonuçları açıklandıktan sonra, "hukuki yollarla" Hayır'ın kazandığını kanıtlamak isteyenlerin itirazlarının hepsi reddedildi. Ne kadar beklenilemez bir sonuç değil mi?

Aynı bildirinin yayınlandığı Medyan Gazetesi'nde Sanasyon başlığıyla bir yazı yayınladık. Yayınladığımız yazıdaki bir bölümü, referandum öncesi yaptığımız gazete dağıtımlarında alanlarda slogan olarak kullandık. Peki neydi bu bölüm: Seçmen sayısından fazla oy pusulaları, mühürsüz sandıklar, sandık kurulu başkanlarının yaptığı usulsüzlükler, kullanılan açık oylar, evde mühürlenmiş sandıklar, yakılan seçmen kağıtları, tuvaletlerden çıkan oy pusulaları... Bunları uydurmadık. Daha önce yaşanan benzer seçim süreçlerinden örneklerdi, bunları hatırlattık. Böyle bir sisteme nasıl güvenebileceğini sorgulamaya, üstelik OHAL'de gerçekleşecek bir seçim sürecinde "Oy Kullanma" sorumluluğuna davet ettik herkesi.

16 Nisan akşamı, muhalefetin hep birlikte konuştuğu tek mesele mühürsüz sandıklar ve sayılmayan oy meselesiydi! Bugün hiçbir politik özne, durumun aksi yönde geliştiğini söyleyemez/söylememektedir. Referandum aracılığıyla, başkanlık sistemi meşrulaştırılmıştır.

Unutmadan...

Siyasal gündem hızlı değişiyor. Bunda her geçen gün patlayan bombalar, hızlı değişen iç ve dış politikalar olduğu gibi, siyasal iktidarın "hızlı gündem değiştirme" stratejisinin etkisi de var.

Bu hızlı değişen ya da değiştirilen gündemde toplumsal muhalefetin söylem ve politikalarının değişme hızı da önem teşkil ediyor. Daha dün politik bir duruma ilişkin saptama yapanlar, ertesi gün bu saptamalardan caymakta; belki de kendi iddialarının tamamen zıttı bir şeyi sonraki gün iddia edebilmektedirler. Nasılsa kamuoyu unutmaya meyilli!

Referandum'a Dair bildirimimizi, Mart ayından bu yana yazdık. Yazdıklarımız arasındaki tutarlılığı ve ilişkiselliği ön planda tuttuk. Özellikle böyle süreçlerde, kısa erimli tespitlere değil; olabildiğince uzak bir süreci tahmin etmeye çalışan, geçmişte yaşananlar ve gelecekte yaşanacaklar arasındaki ilişkiyi, şu an yaşananlar aracılığıyla açıklamaya çalışan analizlere ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç, mevcut siyasal, ekonomik ve sosyal sorunların çözümüyle doğrudan ilgilidir.

Ancak, her seçim sürecinde olduğu gibi; referandum sürecinde de iktidarın siyaseti "seçim indirgemeciliği"ne hapseden politikalarını yeniden üretmekten imtina etmeyen bir "muhalefet"le karşı karşıyaydık. Evet-Hayır ikilemine sıkışan siyaset süresince, Oy Çağrısı Yapanları unutmamak gerek. Devlet iktidarının kurnaz hamlesini görmeden, parlamenter siyasetin mantığını anlamadan, muhalefetin bu sisteme yaptığı davetleri mücadele tarihi unutmayacak. Unutmamak gerek!

Unutmamak gerek, çünkü hızlı değişen gündem örtüsünün altında kendilerini saklayabilecekler. O örtüyü açmadan, tespitlerin sorumluluğu alınmadan yapılacak muhalefetin yararı olmaz. Yararı olmayacağı gibi, sonraki benzer seçim süreçlerinde de siğ tespitlerle çözüm arayışlarına girilebilir, iktidarın kurnazlıkları görmezden gelinebilir.

Mutlak Güç

Peki Erdoğan ve AKP, özellikle OHAL sürecinde bu referanduma niçin ihtiyaç duymuştur?

16 Nisan'da gerçekleştirilen referandumun hemen öncesinde başkanlık sistemi, çiftbaşlılık meselesiyle tekrar gündeme geldi. Devletin tüm gücü ve yetkilerini "bir kişi-

de" toplama hamlesi, referandum sonucunda başarılı oldu. Yani, Tayyip Erdoğan hem kurnaz tilki hem de güçlü aslan haline geldi.

Böylelikle 1950'de Demokrat Parti'nin iktidara gelişi ile değişen cumhurbaşkanlığı ve başbakanlık arasındaki güç dengesi bir kez daha değişti. Partiden istifa edip, parti başkanlığını başbakana bırakan cumhurbaşkanının yerini "partili cumhurbaşkanı" aldı.

Bu yapısal değişikliğe AKP, 15 Temmuz sürecinden bu yana ihtiyaç hissetmekteydi. Özellikle 15 Temmuz'dan bu yana izlenen partinin lideri etrafında toparlanma stratejisi, AKP'ye 15 Temmuz'da ve sonrasında sokakta mobilize olabilmeye gücü vermişti. Referanduma kadarki devletin işleyiş krizi, fiili başkanlık uygulamaları ve KHK'larla aşıl-maya çalışılırken; yaratılan "reis miti" aracılığıyla komplo teorilerinin yarattığı tehdit altında olma hissiyatındaki ve faşizan-reaksiyoner duygularla sürekli olarak beslenen taban, kendisini parti lideriyle özdeşleştirdi. Otoriter popülist bir siyaseti kendine pusula edinen her partinin yaptığı gibi Tayyip Erdoğan ve AKP, "devlet-millet" ikiliğini parti bünyesinde eritmeye çalıştı.

Yani Tayyip Erdoğan, parti içerisindeki mutlak pozisyonunun aracılığıyla devlet hiyerarşisinin en tepesinde olduğunun bilincindeydi. Partisiz, "yansız" cumhurbaşkanlığı-nun hem kendi iktidarını hem de partisinin mevcut siyaset içerisindeki pozisyonunu sekteye uğratabileceği ihtimalini "başkanlık sistemi"yle atlattı. Erdoğan, gerçek gücünün bu olduğunun farkında. Tek başına başkanın belirleyici olacağı, siyasal işleyişin liderle özdeşleşeceği, karar alma süreçlerinin Evet-Hayır'a indirgeneceği, halkın zaten parlamentarizmle pasifleştirilmiş siyasal iradesini doğrudan başkanın siyasal iradesine teslim eden bir aktör olmaktan öteye gidemeyeceği ve üretilen politik kararların doğrula-tıldığı yeni sistem, 2019 Başkanlık Seçimleri'nden sonra tamamen uygulamaya geçilecek.

Toplumsal İhtiyaç

Machiavelli, Prens'e korkuyu ve şiddeti sürekli hale getirmeyi, vatandaşlara bunu sürekli hissettirmenin siyasal iktidarın sürekliliği için gerekli olduğunu öğütler. İçinde bulunduğumuz OHAL süreci, devlete bu sürekli korku ve şiddet durumunu yaratabilme, kontrol edebilme gücü vermiştir. Aynı, Machiavelli'nin öğütünde olduğu gibi bununla hedeflenen siyasal iktidarın sürekliliğidir.

OHAL, referandum ve başkanlık sistemiyle beraber devlet mekanizması, mantığı ve meşruluğu yeniden yapılandırılmaktadır. Mevcut idari, hukuki ve siyasal işleyişlerin tümüyle değiştiği, güç dengelerinin baştan oluşturulduğu bir dönemin içerisindeyiz. Ekonomik, toplumsal ya da siyasal krizler, kaygı ve korkunun sürekliliği, artan şiddet, reaksiyoner reflekslerle; örgütlü, güçlü, planlı bir muhalefetin önüne geçilmeye çalışıldığı açıktır. Çünkü, prensler de başkanlar da siyasal kurnazlıklarını ve mutlak güçlerini böyle bir ortam yaratarak elde tutabilmektedirler.

İçinde yaşadığımız koşulların bizi sersemleştirici etkisinden, oynamaya zorlandığımız/sıkıştırıldığımız muhalefet tarzından kurtulmaya ihtiyacımız var. Devletten "adalet" dilenmeye hevesli kesimlerin öne sürdüğü gibi, OHAL koşullarında bir an olsun nefes alabilmek için değil. OHAL'in, referandumun, başkanlığın ötesini görebilmek için, iktidarın kurnazlıklarını fark edebilmek için, zorbalığıyla mücadele edebilmek için...

Rastlantı o ki 19 Temmuz'da ilan edilmişti OHAL. 80 yıl önce aynı gün İspanya'da ilan edilen faşizm gibi. Ve yine aynı gün, faşizme karşı halkın başlattığı anarşist devrim...

OHAL Sürüyor Mücadele de Sürüyor

Devletin OHAL'i patronlara yaradı; patronlar için işçiyi daha fazla sömürmenin, emeği gasp etmenin önü açıldı. İşten atmalar OHAL uygulamalarıyla kolaylaştırıldı. OHAL'in ilanından bu yana sendikal baskı arttı, işçi grevleri "milli güvenlik" gerekçesiyle yasaklandı. OHAL sonrasında işsizlik, OHAL öncesine göre 20 kat daha arttı.

Ancak devletin OHAL'i, işçilerin sömürünün her haline karşı olan direnişlerini engelleyemedi. İşçiler yasaklanan grevlere, fabrika önlerine getirilen TOMA'lara, devlet kapitalizm işbirliğine ve sömürüsüne karşı direnmeye devam etti.

Devletin OHAL'i bizleri dışarıda tutsaklaştırırken, içerideki tutsaklar için de ağır tecrit koşullarını getirdi. Devletin OHAL'i tutsaklar için engellenen telefonlar, kısıtlanan mektuplaşmalar, iletişim cezaları oldu. Sayısız hapisanede "kapasitenin üzerine" çıkıldı; tutsaklar tecritin sıkışmışlığında bir de kalabalığa mahkum edildi.

OHAL sonrası başlatılan "terör hükümlüsü" yaka kartı uygulamasıyla tutsaklar ve aileleri fişlenmek istendi. Ama tüm bunlara karşı tutsaklar direnmeye devam etti. Giderek arttırılan baskı ve tecrit politikalarına karşı bedenlerini direniş alanına çevirdi; "çare biziz ve mücadelelerimiz" diyerek devletin OHAL'ine ve tutsaklığın her haline karşı özgürleşti.

İktidar eliyle zaten değiştirilmekte olan toplumsal değerler, kadına ve farklı cinsel kimliklere yönelik yargılar OHAL bahane edilerek doğrudan sözlü ve fiziksel saldırılara dönüştü. Şort giymek, parkta spor yapmak, evde yalnız olan bir göçmen olmak ve her zaman da yalnızca kadın olmak bu saldırıların hedefi olmaya yetti.

Ama kadınlar "Her halinize karşı direniyoruz" diyerek erkek devletin OHAL bahanesine karşı da mücadeleyi seçti. Sokaklarda ve yaşamın her alanında var olma kavgası veren kadınlar, Onur Yürüyüşleri yasaklanan LGBTİ'ler, bitmeyen OHAL'de de var olabilmenin ve özgürleşebilmenin kavgasını vermeyi seçti.

Yok sayılan, kentleri bombalanan ve katledilen halklar için de OHAL'in anlamı değişmedi. Devlet kendinden olmayana yönelik saldırısını OHAL adıyla meşrulaştırdı.

Evinde uyurken panzerle ezilen çocukların, sokak ortasında askeri araçla ezilerek katledilen kadınların, devlet eliyle yok edilmek istenen bir halkın varlığı bu kez de OHAL ardına gizlendi.

Ancak yıllardan bu yana var olmak ve yalnızca yaşamak için direnen halklar için devletin OHAL'i de fark etmedi. Savaşa, talana ve katliamlara karşı var olabilmek için mücadele OHAL'de de sürdü.

OHAL'le birlikte saldırılar bütün bir yaşama yöneldi. Doğaya ve yaşama yönelik saldırılar OHAL KHK'larıyla yasal kılıflara uyduruldu. Rant ve talan meşrulaştırıldı; daha da hoyratlaştı. Kalekollar ve çılgın projeler için gerçekleştirilen ekolojik yıkımlar, ÇED raporlarına verilen jet onaylar, Cerattepe eylemlerinin yasaklanması, hayvan katliamlarının önünü açan yasalar, kentsel dönüşümde Bakanlar Kurulu'na yetki veren KHK, tekrar başlatılan Yeşil Yol Projesi... Hepsi devletin yaşama olan düşmanlığının OHAL'deki yansımasıydı.

Devletin doğaya ve yaşama yönelik düşmanca saldırıları OHAL'de sürdüğü gibi bu saldırılara karşı direniş ve mücadele de sürdü.

OHAL'den önce patron-devlet işbirliğiyle işçilerin yoksullaştırılmasına karşı, tutsakların yaşamına yönelik baskı ve şiddete karşı, ataerkinin tacizlerine, tecavüzlerine, cinayetlerine karşı, kendi kimliğiyle özgürce yaşamak için mücadele eden halkların katledilmesine karşı, devletin talan ve rant politikalarıyla yaşam alanlarına dönük saldırılarına karşı ezilenler nasıl direndiyse OHAL'den sonra da direnişler, eylemler devam etti. Mücadeleler sinmedi, devletin yaşam düşmanlığına karşı yaşam her alanda savunuldu.

Birinci yıl dönümünde devletin artık olağanlaştırdığı OHAL'e karşı özgür bir yaşama inanların mücadelesi sürüyor.

OHAL'de Taciz, Tecavüz, Şiddet Kadın Her Halde Direniyor

Özlem Arkun

ozlema@meydangazetesi.org

*Yatıyoruz; bir düş
uykuyu zehirleme
gücüne sahip.*

*Kalkıyoruz; serseri bir
düşünce günü kirletiyor.*

*Hissediyor, görüyor ya
da düşünüyoruz; gülüyor
ya da ağlıyoruz,*

*Deli kederi kucaklıyor
ya da endişemizi fırlatıp
atıyoruz;*

*Aynı şey: üzüntü
olsun, neşe olsun,*

Çıkış yolu hala açık.

*İnsanın dünü, asla
yarını gibi olmayabilir;*

*Değişimden başka bir
şey ayakta kalamaz!*

Mary Shelley- Frankenstein

Geçtiğimiz OHAL'in ilanından bu yana birçok kadın şiddete uğradı, birçok çocuk istismar edildi, farklı cinsel yönelimlere sahip bireyler hakaretlere ve saldırılara maruz kaldı. Bu olayların bazıları kamuoyuna yansıdı, saldırganlar hakkında davalar açıldı. Bu davaların birçoğunda saldırganlar serbest bırakıldı, mağdurlar ise giydikleri nedeniyle, o saatte sokakta olmaları nedeniyle başına gelenlerden sorumlu tutuldu. Bu coğrafyada bu tabloya yabancı değiliz ama, geçtiğimiz yıldan bugüne bakarken aklımıza kazınan bazı olaylar başka türlü bir değişimi görünür kılıyor. Bu yazıda örneklen-direceğim olaylar, OHAL'in ardından yaşanan bu değişimin daha iyi anlaşılabilmesi kaygısıyla seçilmiştir. Burada kastedilen bir milat gibi 20 Temmuz 2016 da OHAL'in ilanının ardından bu algısal değişimin gerçekleştiği değil; zaten hakim iktidarın manipülasyonları ile hali hazırda değişmekte olan bir algının, toplumsal değer ve yargıların, OHAL ile birlikte somut olarak sözlü ve fiziksel saldırılara dönüştüğüdür.

Ramazanda Şort Giyersen...

Geçtiğimiz günlerde Pendik'te minibüste tekme tokat dayak yiyen bir kadını gördük televizyonlarda ve sosyal medyada. Melisa Sağlam "Ramazanda şort giymesini" bahane edilerek saldırıya uğramıştı. Toplu taşıma aracında ya da sokak ortasında benzer bahanelerle sözlü ve fiziksel saldırılarla karşılaşan ilk kadın o değil ne yazık ki. Son bir yılda Çekmeköy'de "belediye otobüsünde şort giydiği için", Turgutlu'da "parkta spor yaptığı için", Eminönü'nde "o biçim giyindiği için" kadınlar benzer bahanelerle sözlü ve fiziksel şiddetle karşılaştılar. Bir minibüste, belediye otobüsünde ya da sokak ortasında saldırıya uğrayan bu kadınlar; yaşadıklarını kamuoyunun gündemine taşıyabildiler, fakat bazıları bu yaşadıklarını anlatabilecek bir kişi bile bulamadılar. Saldırganlar ise bir taraftan "Benim de çocuğum çocuğum var", "Ben oruçluyum", "Şeytana uydum" gibi cümlelerle kendilerini aklamaya çalışırken, diğer taraftan "Sen de milleti azdırıyorsun", "Ben sana iyilik ediyorum" diyerek haka-

reti ve şiddeti meşrulaştırmaya devam ettiler.

Tutuklasam da mı Yargılasam...

Geçen sene Çekmeköy'de saldırıya uğrayan Ayşegül Terzi'nin davasında, kadına tekme attığı belgelenen saldırgan tutuklandıktan sonra tahliye edilmiş, sonra tekrar tutuklanmış, sonra tekrar bırakılmıştı. Geçtiğimiz günlerde Pendik'te Melisa Sağlam'a tokat atan saldırgan da ilk gözaltının ardından serbest bırakılmış, ardından hakkında tekrar gözaltı kararı çıkartılmıştı.

Tutuklasam da mı yargılasam, tutuklamasam da mı yargılasam, yargılasam da mı yargılıyor gibi mi yapsam diye özetleyebileceğimiz bu hukuk tiyatrosunda bu süreçler yılan hikayesine dönerken, akılda kalan saldırının kendisi oluyor, saldırganın akıbeti ise "muallak". Bu hukuk sisteminin değil adalet sağlamak, sözde cezalandırılacak olanı ödüllendirdiğini, bu tür bir saldırıda bulunmayı aklından geçireni de cesaretlendir-

diği de ayyuka çıkıyor aslında. Zaten devletin hukuk sisteminin adalet sağlamasını beklemesek de; durum böyle olunca, bu olayların gün geçtikçe daha sık yaşanması da şaşırtıcı olmuyor.

OHAL'in Ruh Hali

Elbette bu olayların toplumda giderek daha sık yaşanıyor olmasının, bu tür olaylara tanık olanların suskunluğunun ya da tepkisizliğinin artmasının tek açıklaması bu hukuki süreçlerdir diyemeyiz; ancak bunun toplumun her alanında var olan ve süregelen adaletsizliğin bir yansıması olduğunu da göz ardı edemeyiz.

OHAL ilan edilmesinin ardından, yayınlanan KHK'lar ve pratikte değişen uygulamalarla insanlar bir günde işlerinden, kariyerlerinden oluyor, yalnızca bir tanık(!) ifadesi ya da bir sosyal medya paylaşımı ile tutsak oluyor, toplumun bir nebze muhalif olan her kesimi bir korku yaratılarak suskunlaştırılıyor; yandaş tarafı ise pervasızca fişeklenerek cesaretlendiriliyor. Toplumun tamamının üzerine çöken bir gölge gibi, hiç boşluk yaratmayan bu uygulamalar, her türlü tahammülsüzlüğü, faşizmi ve linç kültürünü besleyerek; kendinden olmaya, farklı olana, zayıf olana saldırmayı da meşrulaştırıyor. Durum böyle olunca, kadın düşmanlığının, kadına ve LGBTİ bireylere karşı şiddet, taciz ve tecavüzün de artması da sürpriz olmuyor.

Oynayan Çocuklar**

Geçtiğimiz Haziran ayında parkta oynarken kaybolan 6 yaşındaki Eylül'ün cansız bedeni terk edilmiş bir binada bulundu. Arama çalışmalarında şüpheli hareketleri olan Murat Şahin Arslan gözaltına alındığında küçük kıza tecavüz ederek öldürdüğünü itiraf etti. Murat Şahin Arslan Yalova Çınarcık'ta bir bonzai bağımlısı olup, Eylül'ü katletmeden önce kendi çevresinde belki de sevilen birisiydi. Daha önce Manisa'da tecavüze uğradıktan sonra katledilen 4 yaşındaki İrmak Kupal'ın katili de çevresi tarafından zararsız görülen yaşlı bir hurdacı çıkmıştı. Bu adam cinayeti itiraf ederken "Korkuyorum, döverler beni... kadınlara gidemiyorum parasızlıktan işte... Babam beni çok dövdü..." cümlelerini arka arkaya sıralamıştı.

Ensar Vakfı'ndaki istismar ve taciz olaylarının ayyuka çıkmasının ardından bunu münferit bir olay gibi gösterirken, "Bir kereden bir şey olmaz" savunmasını yapmıştı dönemin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı. Çocuk istismarcısıyla mağdurun evlenmesi durumunda ceza almayacağı bir yasal düzenlemeyi hazırlarken de bunun bir sefere mahsus "mağduriyetleri" ortadan kaldırmak için yapılan bir düzenleme olduğunu söylemişlerdi. Açık ki ortadan kaldırılmaya çalışılan "mağduriyet", istismara uğrayan çocuğun yaşadığı mağduriyet değildir. Çocuğun mağduriyetinin ortadan kalkması için de, olsa olsa açıkça görmezden gelmeyi ve yok saymayı bir yöntem olarak belirlemişlerdir. Birbiri ardına gelen bu açıklamalarla toplumun değerler algısının ne yönde değiştirildiğini, okullarda ve yurtlarda karşımıza çıkan "değerler eğitimi" ve kız - erkek öğrencilerin ayrı sınıflarda eğitim gör-

mesi gibi uygulamaların toplumu nasıl muhafazakarlaştığını ve tüm bunların yargı tarafından nasıl amlandığını ve bu algının bir süre sonra nasıl normalleştiğini gözden kaçırmazsak, Rake Dink' in dediği gibi "bir bebekten katil yaratan karanlığı" daha iyi anlayacağız!

Gündelik Paranoya mı?

Bu olaylar birbiri ardına gelirken, bunlar şahit olanlarımız da artık farklı düşünmeye başlıyor. Minibüste tokatlanan kadını görüyor ama kalkamıyor yerinden, sen ne yapıyorsun diyemiyor. Bir gün minibüsteki tek yolcu olmak korkutuyor bir kadını, başka bir gün parkta çocuğunu izleyen bir adam takılıyor gözü bir kadının, dışarı çıkarken aynaya başka kaygılarla bakıyor, üstünü değiştiriyor bir başkası, akşam eve dönen arkadaşına "kendine dikkat et" derken gerçekten bunu kastediyor bir diğeri... Yaratılmaya çalışılan korku ve paranoya algısı gündelik hayatımızın bir parçasına dönüşüyor.

Diğer taraftan yaşamlarımıza saldırımlar da karşılardaki suskunluk arttıkça giderek daha da palazlanıyor ve meşrulaşan bu şiddet giderek kendi sarmalını büyütmeye başlıyor.

"Değişim" Ama Nasıl?

Herhangi durumda yaptığımız ya da yapmadığımız eylemler kişinin içinde yaşadığı koşullardan bağımsız olamaz elbette. Var olan siyasi-politik atmosfer, kabul gören değerler elbette kişilerin eylemleri üzerinde etkilidir. Ama yine de benzer koşulları paylaşan insanlar, benzer durumlar karşısında farklı tepkiler verebilirler. Ve çoğu zaman kişilerin gerçekleştirdiği eylemler var olan koşulların sürdürülmesini ya da ortadan kalkmasını gerektirir.

OHAL koşullarında yaşarken artan baskıya, karşılaştığımız adaletsizliklere, giderek muhafazakarlaşan toplumsal reflekslere, "içinde yaşadığımız koşulların kaçınılmaz sonucu" olarak bakamayız. Bu kabulleniş ve beraberinde gelecek olan suskunluk ve eylemsizlik; var olan koşulların sürdürülmesini de kaçınılmaz kılacaktır. Çünkü bu "koşulların mağduru" anlayışı kişiye hiçbir şey kazandırmayacağı gibi, geçici bir süre sığınılıyor gibi görünen "suskunluk ve eylemsizlik" geri dönülemez bir değişime evrilecektir.

Bizi biz yapan sadece içinde yaşadığımız koşullar değil, aynı zamanda bu koşullara rağmen yaptığımız eylemlerdir. Herkesin yaşantısında onun olduğu kişi olmasına etki eden bazı olaylar, kararlar, eylemler vardır. Bazı olaylar kişinin kontrolü dışında gelişir... Bazı kararlar acelecilikle alınır... Bazı eylemler korka korka yapılır... Fakat geriye dönüp baktığımızda akılda kalan ne kontrolsüzlük, ne acelecilik, ne de korkudur. Geriye kalan bu olayların, kararların ve eylemlerin sonuçlarıdır.

Bugünden içinde yaşadığımız koşullar da değişmez değil fakat önemli olan geriye dönüp baktığımızda akılda kalanın ne olduğudur.

Yasemin Artık Özgür!

Nergis Şen

nergissen@meydangazetesi.org

3 yıl önce sistematik şiddet gördüğü eşini öldüren Yasemin Çakal, 3 yıldır süren tutsaklığın ardından artık özgür.

4 Temmuz'da görülen duruşmada hakimden gelen "beraat" kararı -itiraf etmek gerekir ki- herkesi şaşırttı. Şaşırdık, çünkü kadın davalarında verilen kararlar ortadaydı: 14 yaşındaki kız çocuğuna tecavüz eden erkek "iyi hal indirimi"yle serbest bırakıldı, eşini öldüren erkek "haksız tahrik indirimi" aldı ve cezası 7 yıla düşürüldü, bunun gibi pek çok örnek... Şiddet gördüğü eşinden şikayetçi olduğunda polis "Barışsınız" deyip eve gönderdi, cezaevinden izinli çıkan erkek eski eşini öldürdü, İstanbul'da bir kadın, polis korumasında olduğu halde eşi tarafından katledildi...

Her gün kadına yönelik taciz, tecavüz, şiddet, işkence, katliam haberleri alırken, Yasemin'in davasından gelen beraat kararı hepimiz için hem moral, hem umut oldu. Yasemin'in gördüğü şiddet ortadaydı, daha önce defalarca ölümden dönmüştü. Yediği son dayakta da durum aynıydı; eğer öldürmeseydi, ölecekti. Çocuğuyla birlikte katledilecekti. Ancak Yasemin yaşamak istiyordu. Kocasının dayığından kurtulup çocuğuyla beraber yaşamak istiyordu. Yaşamak, çocuğunu yaşatmak için savundu kendini. Yaşadı ve tutsakken bile mücadele etti.

Bu topraklarda her gün sistematik şiddete maruz kalan binlerce kadın var. Ne yazık ki hepsinin sonu Yasemin gibi değil. Kimi yaşadığı şiddete boyun eğmek zorunda bırakılıyor; kimiye boyun eğmediği için katlediliyor. Yasemin'in öz savunmasının kendisi de, bu savunmanın ardından yürütülen mücadeleyle gelen dava sonucu da, tüm kadınlara cesaret verecek nitelikte.

3 yıldır Yasemin'in her duruşmasını takip eden kadın örgütleri, sesine ses olan, ona mektup yollayan, onunla birlikte mücadele edip bu dayanışmanın bir parçası olan tüm kadınlar, duruşmanın sonucunu görüp sevenler; şimdi bir zaferin ortakları. Hepsi, bu mücadelenin bir parçası ve hepsi dayanışmanın gücünün farkında artık.

Bugün kazandığımız sadece bir mahkeme sonucu. Ama bu kazanım, basit bir kazanım değil. Bu, Yasemin'in kazanımı. Bu, öz savunmanın kazanımı. Bu, kadın dayanışmasının kazanımı. Bu, benim kazanımım. Bu, bizim, tüm kadınların kazanımı. Adaletsizliğin kendisi olan devlete ve erkek egemen sisteme karşı koyuşumuzun kazanımı.

Biz kadınlar örgütlendikçe, dayanışmayı büyüttükçe kazanmaya devam edeceğiz. Yasemin'in duruşma sonrası kendisini bekleyen kadınlara haykırdığı gibi; "Jin, Jiyan, Azadî*!"

***Kadın, Yaşam, Özgürlük!**

Şiddet Gördüğü Kocasını Öldürdü Kadın Dayanışmasıyla Özgürleşti

Kendisine evlendiği günden itibaren sistematik olarak şiddet uygulayan kocasını öldürdüğü için 3 yıldır tutuklu yargılanan Yasemin Çakal'ın, 4 Temmuz günü görülen duruşma-

sında beraat kararı çıktı. Hem fiziki hem cinsel şiddete maruz kalan Yasemin, bebeğiyle beraber girdiği hapisneden kadınların sevinç çığlıklarıyla çıktı.

Pek çok kadın örgütünün takip ettiği sürecin son duruşmasında 4 avukat savunma yaptı. Anarşist Kadınlar'ın da katıldığı duruşmanın sonucunda Yasemin, kadın daya-

nışması için büyük bir örnek oldu. Kadınların Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi'nden aldıkları Yasemin'in ilk sözleri "Jin Jiyan Azadi" oldu.

Hastanede Hemşireye Tekbirli Saldırı

Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde çalışan hemşire Burcu K., çalıştığı esnada tekbir getirerek üzerine doğru yürüyen bir erkeğin saldırısına uğradı. Gerçekleşen saldırının ardından Burcu K. "Şort giydiği

için saldırıya uğrayanlar oldu. Başım gelmez diye düşünüyor insan, ama geliyor işte. Kadın diye ezilecek değiliz. Evden çıkarken, kimseye hesap vermek durumunda değiliz, insanız biz!" diyerek öfkesini dillendirdi.

Sakarya'da Suriyeli Bir Kadın Tecavüze Uğrayıp Katledildi

6 Temmuz günü, Sakarya'nın Kaynarca ilçesinde Emani Arrahman isimli Suriyeli bir kadın, gecenin geç saatlerinde kaçırıldı. İki erkek tarafından evin kapısı levye ile kırılarak kaçırılan Emani, 10 aylık çocuğuyla beraber ormana götürüldü.

9 aylık hamile olan Emani'ye tecavüz eden iki erkek, Emani'nin kafasını taşla ezerek, 10 aylık bebeği ise boğarak katletti. Emani'nin katillerinin aynı iş yerinden çalıştığı erkekler olduğu ortaya çıktı, ikisi de tutuklandı.

Hindistan'da Bir Kadın Linç Edilerek Katledildi

Hindistan'ın Bengal bölgesinde ailesiyle birlikte yaşayan zihinsel engelli 42 yaşındaki Otera Bibi, bir çocuğu kaçırmak istediği iddiasıyla linç edildi.

4 Temmuz günü, Dilip Ghosh isimli bir erkek, Otera'yı 10 yaşındaki kızını alıp götürmek istediği iddiasıyla ağaç bir kulübeye kapattı. Ardından

ise Otera, büyük bir kalabalık tarafından işkenceye maruz bırakıldı. Bir traktöre bağlanarak 3 saat boyunca sürüklenerek işkence edilen Otera, işkenceye dayanamayarak yaşamını yitirdi.

Yapılan işkence ve katliamın ardından herhangi bir gözaltı durumu yaşanmadı.

Karısına Dışkı Yedirdi Sosyal Medyada Yayınladı

Ağrı'nın Patnos ilçesi Andaçlı köyünde şiddet uyguladığı eşine dışkı yedirmeye çalıştığı videoyu sosyal medya'da paylaşan Mehmet Şakir Şahin, videonun yayınlanmasından kısa bir süre sonra gözaltına alındı.

Daha önce de eşine sistematik şiddet uygulayan Mehmet Şakir Şahin'in yayınladığı videoda eşine sopayla vurduğu, tekmeler attığı, çocuk bezinde dışkı yedirmeye çalıştığı net bir şekilde görüldü.

Kadınının Distopyası

Damızlık Kızın Öyküsünden Metalaşan Kadının Öyküsüne

Mercan Doğan

mercan@meydangazetesi.org

Bir sabah, her sabah olduğu gibi, en yakın arkadaşınla kadın kadına koşuya çıkıyorsun. Dönüş yolunda, her sabah uğradığınız kafeye uğruyorsunuz kahve almak için. Her sabah size servis yapan kadın, artık orada çalışmıyor. Her sabah orada olmayan, o sabah olan erkekler spor taytlarınıza kıyayarak bakıyor. Kafenin yeni erkek çalışanı sana kötü davranıyor, küfrediyor. Kartını uzatıyorsun ödeme için, "Banka yanıt vermiyor." diyor erkek görevli. Tekrar deniyorsun, olmuyor. O sabah, içinde yaşadığın Gilead'deki bütün kadınlar aynı cevabı alıyor: "Banka yanıt vermiyor." Çünkü bir gece önce kadınların banka hesaplarına el konmuş ve kartları iptal edilmiş, bütün maddi varlıkları eşlerine, babalarına ya da aileden bir erkeğe aktarılmış, kadın tamamen erkeğe tabii kılınmış.

Aynı gün içinde, işinden sadece "kadın olduğun" için kovulduğunu öğreniyorsun, artık gece dışarı çıkmayacağını, kılığının kıyafetinin sınırlandıracağını. Ve anlıyorsun, başına gelecekler bu kadarla kalmayacak...

"Hiçbir şey anında değişmez. Derece derece ısınan bir küvette farkında olmadan haşlanarak ölürsün."

Margaret Atwood'un 1981 yılında yazdığı The Handmaid's Tale - "Damızlık Kızın Öyküsü" adlı distopya romanı, geçtiğimiz aylarda yine aynı isimle diziyeye uyarlandı. İlk 10 bölümü yayınlanan dizi, biz kadınlara yaşatılan distopyayı anımsatması açısından oldukça beğeni topladı.

Atwood, kadının savaşmak ya da ucuz iş gücü için gerekli insan yavrularını basan bir makine, bir çeşit damızlık bir hayvan olarak algılandığı, aslında öyle ya da böyle içinde yaşadığımız sistemi yazmıştır. Hayvanların damızlık olarak tanımlanması ya da evcilleştirilmesi ile doğduğunu söyleyebileceğimiz bu muamelenin kadınlara yönelik de yükseltildiği, eskiden ABD olan bölgede karanlık ve yakın gelecekte yaşananları yazmıştır.

Özellikle kadınlara yönelik baskılar çeşitli uygulamalarla arttırılır. Yaşamın her alanına müdahale eden yasalar çıkarılır. Başkan öldürülür. Ordu yönetime el koyar. Terör saldırıları gerekçesiyle anayasa askıya alınır. Hükümet farklı bir yapıya evrilir, Gilead (Yakup'un Oğulları) Cumhuriyeti çıkar ortaya. Bunlar farklı günlerde, farklı aylarda, toplumun desteği alınarak sırayla gerçekleştirilir. Sonunda baskı zirveye çıkar. Bu sırada ekolojik yıkım, hastalıklar ve radyasyon sebebiyle dünya kadınlarının doğurganlıkları neredeyse sifira yaklaşmıştır. Doğan az sayıdaki çocuğun çoğu ise sakat olduğundan imha edilmektedir.

Başta bahsedilen o genenin ardından, insan ırkının devamlılığı bahanesiyle, "doğurganlık özelliğini kaybetmeyen kadınlar" bir bir toplanır devlet tarafından ve yeni yönetimin komutanlarına damızlık olarak verilirler.

"Yürüyüşler yapıldı elbette, bir alay kadın ve biraz da erkek. Ama sayıları düşünebileceğinizden daha azdı. Sanırım insanlar korkmuştu. Polisin ya da ordunun ya da her kimse, yürüyüşler daha başlar başlamaz ateş açacağı duyulunca, yürüyüşler durdu."

Bütün kadınlar kategorilere ayrılmıştır. Toplumun en üst tabakasında olanlar, yani önemli görevlerdeki erkeklerle evli olanlar mavi giyinirler. Yeşil elbiseli olanlar, doğurgan olmayan kadınlardır, ev işleriyle ilgilenirler. Damızlıklar baştan ayağa kırmızı giyinenlerdir, kendilerine ait isimleri bile yoktur. Damızlığa, kölesi olduğu komutanın adı Fred ise "Offred" (Fred'inki), Warren ise Ofwarren (Warren'inki) diye seslenilir.

Damızlıkları eğiten ve kahverengi giyinen "teyze"ler vardır. Henüz regl olmamış damızlık adayları ise beyaz giyinirler. Eğer bir kadın bu

sınıflardan hiç birini beğenmezse kolonilerden birine gidip ağır işlerde çalışmak, kirlenmiş hava ve toprak yüzünden yavaş yavaş "ölebilmek özgürlüğü"ne de sahiptir ya da Jezebel olarak anılan, komutanların yasa dışı partilerinde "seks köleliği yapabilmek şansı"na da sahiptirler. Bu kadınların hepsi "Göz" adı verilen gizli polislerce gözlenirler.

"Özgürlük, başka her şey gibi görecelidir."

Reagan ve Thatcher'in "Kadınlar eve dönsün, çocuklarına sahip çıksınlar" dediği dönemde kalem almıştır Margaret Atwood bu romanı. ABD ve Avrupa'da dini kisve altında güçlenen muhafazakarlığın kadınların kazanımları açısından ne kadar ciddi tehdit oluşturduğunu, bu korkuyu yaratarak göstermek istemiştir. Damızlıkları eğiten korkunç teyzelerden Lydia der ki romanda; "Birden fazla özgürlük çeşidi vardır. Bir şeyler yapma ve bir şeylerden sakınma özgürlüğü. Eskiden, bir şeyler yapma özgürlüğü vardı. Şimdiye size sakınma özgürlüğü veriliyor. Azımsamayın bunu sakın." Muhafazakar-tepeden inmece zihniyetin gün geçtikçe daha fazla kabul görmesi, tutuculuğun güçlenmesi ve özgürlük gibi kavramların içini boşaltılması... Senaryo gittikçe daha da tanıdık geliyor, değil mi?

"Susturulanlar duyulmak için yaygara koparacaklardır."

Sustukça, kabullendikçe, sessiz kaldıkça, boyun eğdikçe daha da yakınlaştığımız kapkara bir distopyanın habercisi aslında bu roman ve dizi. Eleştirilecek yanı yok mudur, elbette vardır ancak bu yazının konusu değildir.

Günümüzde erkek devletin erkek iktidarlarının dillendirdiği en az 3 çocuk - 5 çocuk söylemleri, kürtaj yasaları, kadınlara doğum izni uygulamaları, kadın katillerine uygulanan tahrik ve iyi hal indirimleri, yasalarla düzenlenen yaşamlarımız; sustukça, kabullendikçe, sessiz kaldıkça, boyun eğdikçe daha da yakınlaştığımız kapkara bir distopyanın ta kendisi!

***Alıntılar Damızlık Kızın Öyküsü'ndendir.**

Bir Zamanlar Buraları Hep Kapitalizmdi

Kapitalizmin olmadığı bir dünya hayal edebiliyor musunuz?

Andrea Steves ve Timothy Furstnau küratörlüğünü üstlendikleri Kapitalizm Müzesi'nde (Museum of Capitalism) bu sorunun cevabını arıyor. Müzenin amacının "Gelecek nesillere toplumumuzun ekonomik sisteminin ideolojisini ve tarihini eleştirel bir dille anlatmak ve kapitalizme direnen, ona alternatifler oluşmasına katkıda bulunan bireyleri ve toplumları gün yüzüne çıkartmak" olduğunu söyleyen sanatçılar 18 Haziran'da Kaliforniya, Oakland'da müzenin kapılarını katılımcılara ücretsiz olarak açtı.

Müze girişinde gelenleri, kapitalizmden arta kalan, hayatımızın her alanında maruz kaldığımız kapitalizmin klişeleri karşılıyor. Doğada çözüneneceğine %100 inandığımız "çevreci" market poşetleri, "Sadece 0.99" etiketleri, iyi bir gün geçirmemizi dileyen sırt çantaları...

Gündelik hayatta karışımıza çıkan bütün eşyaların arasından bir makine göze çarpıyor. Kolunu çevirdikçe içindeki paraları karıştıran makine 1 saat boyunca çalıştırılırsa Oakland'da asgari ücretle çalışan bir işçinin saatlik ödemesi kadar, yani tam tamına 12,86 dolar bozuk para veriyor. Üstelik bu ücret bir önceki yıla göre artış göstermiş, tam 31 sent daha fazla!

Saatlerce kol çevirmek mi yoksa bir fast food mutfağında bütün gün yağa maruz kalmak mı daha zor orası tartışılır ama kapitalizmin bitmek bilmeyen tüketim dünyasında asgari ücretle bir yaşam sürdürmenin kolay olmadığı kesin. Her daim ihtiyaç duyacağımız o güzel, yeni ayakkabıyı alabilmek için bol kampanyalı bir kredi kartı ise şart (!). Müzeyi gezerken etrafınızı sarıp sarmalayan bu

tüketim çılgınlığını farklı ve yıkıcı bir şekilde hissediyorsunuz. Her bir köşede bulunan sobaların içine; kredi kartı ekstreleri, çekler, senetler ve tapulardan yapılmış kağıt kiremitler yerleştirilmiş. Yeteri kadar kağıt, biraz su ve kalıpla hazırlanabilen bu basit kiremitler meydana gelmesi muhtemel bir yıkımda barınak ve mükemmel bir yakacak görevi üstlenebiliyorlar. İhtiyaçlarınız değişti değil mi?

Tüketim çılgınlığından sıyrılıp biraz kafamızı yukarı kaldırdığımızda,

bizi 2008 yılının sonlarında başlayan "Küresel Ekonomik Kriz"de iflas bayrağını çeken bankaların flamaları karşılıyor. Kapitalizmin krizleriyle beraber yitip giden bu bankalar artık başka bir çağın hatırlatan nostaljik ürünler haline gelmiş.

Müze'de sanki bir distopyadan fırlamış gibi görünen bir makine daha bulunuyor. Çin'de işçi olmanın nasıl bir şey olduğunu katılımcıların dene-

Emircan Kunuk

emircan@meydangazetesi.org

yimlemesini hedefleyen düzenek bir koşu bandı ve üç büyük ekrandan oluşuyor. Koşu bandında koşmaya başladıkça bir işçi fabrika için elbise dikmeye başlıyor, hızlandıkça ekrandaki işçinin de hızlandığını görebiliyoruz. Ne kadar hız o kadar fazla üretim.

Bugün tarihten silinse bile herkesin bir hikayesi vardır kapitalizmle ilgili. Kapitalizm üzerine yazılmış pek çok yırtık kitabın sergilendiği kütüphanenin yanındaki tahta kabine girmeniz yeter hikayenizi anlatmak için. İçerde " Kapitalizm Ne Demektir?" sorusu ve bir kamera karşılıyor girenleri. Gelecek kuşaklara kapitalizmle ilgili hikayelerinizi ve sizde nasıl karşılık bulunduğunu aktarmak için büyük fırsat.

Serginin bir duvarı tüm o ışıklı tabelaların artık söndüğü bütün o cazibe merkezlerinin terk edilip unutulduğu anların fotoğraflarıyla dolu.

Artık kapitalizm yerine alternatiflerinin yaşandığı toplumlara gitmenin zamanı geldi. Ancak bu odaya girmek için çeşitli tel örgülerin, hendeklerin ve engellerin olduğu bir başka odadan geçmek şart. 'Alternatif Ekonomiler, Alternatif Toplamlar' sergisi, kapitalist olmayan toplumsal modellerin anlatıldığı videolardan oluşan bir oda. Bütün engelleri atlattıktan sonra vardığımız bu odada doğrudan demokrasi, feminizm, anarşizm ve hatta 1936 İberya Devrimi deneyimlerinin de anlatıldığı 16 farklı toplumsal model ayrı ayrı ekranlarda katılımcılar için açık.

Eserlerini halen daha artmakta olan sayısıyla 60'tan fazla sanatçının katkılarıyla toplayan "Kapitalizm Müzesi", katılımcılarına kapitalizmin artık hayatlarımızda var olmadığı bir gelecek perspektifinden bakmasını istiyor.

Kapitalizmi hayatlarımızdan silmek için hayal etmekle başlayacağımız yolculukta belki de hayal etmekten bir adım sonrasını gösteriyor bize bu müze. Tabii müzeden dışarı doğru atılan bir adım!

Gerçeklik Kazanır(!)

Özgür Oktay

ozoktay@meydangazetesi.org

Geçtiğimiz ay ABD gündeminde muhbirlikle suçlanan bir kadın vardı. Kadının adı İngilizcede gerçek(lik) anlamına gelen Reality, soyadı ise kazanan anlamına gelen Winner, yani Gerçek Kazanan. Neyin gerçek, neyin sahte olduğu tartışmaları, sızıntılar, isimsiz bilgi kaynakları ve uydurma haberler, geçtiğimiz yıl Demokrat Parti'nin ve Trump'ın ön seçim kampanyaları ile başladı ve bugün Trump'ın CNN Medya Ağı'na açtığı savaşla devam ediyor. Tartışılanların gerçekliği şüpheli olsa da, tartışmalar ile ilgili yaşananlar bazı hakikatleri ortaya çıkarıyor.

2016 sonunda Demokrat Parti Merkezi Komitesi e-postaları sızmış, parti üst yönetiminde yaygın yolsuzluklar ortaya çıkmıştı. Demokrat Parti ön seçimlerinde bilgisayarın hacklendiği bilgisi, Clinton'ın ön seçim zaferine gölge düşürürken, hilenin Rus hacker lar tarafından yapıldığı iddiası ortaya atılmıştı. Daha sonra, Rus hackerların genel seçimleri de etkilediği iddiaları ortaya çıktı.

Reality Winner'ın 13 Şubat'ta bir teşeron şirkette işe girerek çalışmaya başladığı NSA merkezinden sızdırılan belgeler Rus hackerların seçime etkileri konusunda hiçbir kanıt taşımıyor. Sızdırılan belgede muğlak ifadelerle, bir oltalama kampanyası ve olası hedefler var. Gizli belgeler, 9 Mayıs'ta bu merkezdeki bir yazıcıdan çıktı alınarak The Intercept'e postalanıyor ve The Intercept'in belgelerin yayınlamasından 3 gün sonra Reality'nin evine baskın yapılıyor.

Reality şu anda 10 yıl hapis ve 250 bin dolar para cezası istemiyle tutuklu olarak yargılanıyor.

The Intercept, bağımsız gazeteciler ödülü sahibi ve Snowden Dosyalarını yayımlayan Glenn Greenwald gibi gazeteciler tarafından, bir milyon dolar fonu yardımıyla "korkusuz, muhalif" gazetecilik için kurulan bir haber sitesi. Açıklamalara göre, The Intercept belgeleri tarayıcıdan geçirip, doğrulama amacıyla NSA'ye gönderiyor ve belgelerin postalandığı adresi de yetkiliye söylüyor. Bu noktada The Intercept vahim bir hata yapmış oluyor, çünkü bilgi kaynağı hakkında verdiği adres bilgisi Reality'i ele veriyor. Ayrıca tarayıcıdan geçirse bile belgelerin üzerinde, tam olarak hangi yazıcıdan hangi tarih ve saatte basıldığı bilgisi küçük sarı lekelerle kodlanmış olarak bulunuyor. 2004'ten beri konu ile ilgili herkesin bildiği sarı lekeler karşı The Intercept'in hiçbir önlem almamış olması da hayret verici. Konuşulan teorilerden biri ise, Reality'nin şirket içinde potansiyel muhbirleri tespit etmek için hazırlanan bir komplonun kurbanı olup, The Intercept'in bu açıklamaya zorlanmış olması. Her halikarda artık muhbirler The Intercept'e mail atmadan önce biraz düşünecek.

The Intercept gibi muhalif bir gazeteye devletin bu kadar sızmış ve kontrol ediyor oluşu, 1984 romanını bir kez daha hatırlatıyor. 1984 romanında, Winston'ın direnişe katılmak için ulaştığı O'Brien, onlar

gibi Parti'den nefret ettiğini ve Kardeşlik Örgütü'nün üyesi olduğunu açıklar. Winston ve Julia'yı Kardeşlik örgütüne kabul eder ve Winston'a Emmanuel Goldstein'in Kardeşlik Manifestosu kitabını verir. Bu kitapla yakalanan Winston'ın, Sevgi Bakanlığına götürüldüğünde ona aylarca işkence yapan ve beynini yıkayan yine O'Brien'dir.

Trump'ın seçim kampanyasından beri birçok açıklaması spekülatif ve doğrulanmamış kaynaklara dayanıyor. Bu konuda sürekli eleştirilen Trump ise CNN başta olmak üzere bu medya gruplarına savaş açtı. Bu gazetecileri basın açıklamalarına almadı. Sızıntı haberleri yayımlayanları hapse attırmak istiyor ama şimdilik bunu yapamıyor. Kendi kanalları üzerinden CNN'i karalama kampanyası başlattı ve bir miktar başarı elde etti. Sonuçta kar amaçlı ve rating üzerine kurulu bir ana akım medya kuruluşu olduğu için CNN'in hepimizin tahmin edebileceği kirli çamaşırlarını, gizli kamera kayıtları ile sansasyonel hale getiriyor. Yani Trump medyası ana akım medyası içinde muhbirlik yapıyor. Trump, seçim öncesinde kendi kampanyasına faydalı olacağı için, gizli vergi bilgilerini muhtemelen kendi sızdırmıştı.

2007'de yayınladığı video ile, ABD ordusunun Irak işgalinde sivil katliamını açıkça göstermesi ile ünlü Julian Assange'ın ardından Chelsea Manning, Edward Snowden gibi muhbirlerin çoğalmasına karşı

Trump'ın ciddi bir baskı oluşturmak istediği biliniyor. Sağ basının Reality Winner'a aşırı yüklenmesi bunun bir parçası.

Devletin katliamları, fişlemeleri ve yolsuzlukları ile ilgili belgeler açıklandıkça halkın devlete olan güveni azaldığı açık, ama Snowden'ın dediği gibi, "en büyük korkum hiçbir şey değişmeyecek. İnsanlar bütün bu ortaya çıkanları medyada görecekler. Devleti yönetenlerin Amerikan toplumu ve küresel toplum üzerinde daha fazla kontrol sahibi olmak için kendilerine tek yönlü güçler bahşediklerini etraflıca bilecekler. Fakat gerekli riski göze alıp direnişe ve kavgaya girmeyecekler."

Çünkü muhbirlerin kahramanlaştırılması bir yanılgıya dayanır: Sorun sistemi yönetenlerin kötü niyeti değil, zora dayalı yönetim sisteminin kendisidir. Gerçekleri açıklamak yetmez, çünkü bu bir diyalog değil, güç mücadelesidir. Ayrıca kahramanlaştırmanın kendisi, kahramanı özne, izleyenleri seyirci kılar ve insanları mücadeleye sevk etmez.

Gerçek kazanır mı?

Hem hayır, hem evet.

Hayır çünkü güçlü olan kazanır. Bizim gücümüz ise örgütlülüğümüzdür, dayanışmamızdır.

Evet çünkü dayanışma gerçektir.

OHAL Şirke

Dünya Yanıyor!

İngiliz meteorologlar hava durumu istatistiklerini tutmaya 1659'da başladılar. Dünya Meteoroloji Örgütü'nü kurup farklı coğrafyalardaki yıllık verileri toplayarak oluşturdukları resmi kayıtlarsa 1880'den sonra başladı.

2016 yılı, kayıt tutulmaya başladığından bu yana, dünyanın en sıcak yılıydı. Ortalama küresel su ve kara yüzey sıcaklıkları 14,8 dereceye yükseldi. Uzmanlar, 2017'nin ilk yarısının, 2016'dan da sıcak olduğunu söylüyor. Kısacası, yanıyoruz!

Sıcaklıktaki yükselişin her noktasında ekolojik yıkımı gerçekleştiren devlet-şirket iş birliğinin parmak izleri var. 1800'lerin sonunda yükselen sanayi, ısıyı atmosferin içine hapseden karbondioksit ve sera gazlarını katlayarak arttırdı. Öyle ki, 2011 yılındaki karbondioksit salınımı 1880'deki oranlardan 150 kat fazla, 2017'de 2011'den de fazla.

Küresel ısınma, ekolojik yıkım ve talan politikalarının sonuçlarından yalnızca bir tanesi. Yaşadığımız gezegeni yaşanmaz hale getirmeye çalışanların plan-projeleri gün be gün artıyor, bunların sonuçları da bizleri daha fazla yakar hale geliyor.

Peki ya Yaşadığımız Topraklar?

Yaşadığımız topraklarda da durum yukarıda anlatılandan farklı değil. Climate Central'ın hazırladığı rapora göre sera gazı emisyonları azaltılmazsa 2100 yılında İstanbul'da en yüksek ortalama yaz sıcaklığı 27.4'den 33.7 dereceye çıkacak; İstanbul, Kahire gibi olacak.

Yıllardır devletin çıkarı, şirketlerin rantı için getirilen uygulamalar ve onaylanan projelerle doğanın ve yaşamın talanı sürüyor. Bu talanın, 2016 Temmuzunda ilan edilen OHAL ile yasal bir zemine taşındığını ve daha da hoyratlaştığını söyleyebiliriz, çünkü faşizmin güçlendiği zamanlarda, kapitalizm kendine daha geniş alanlar açar.

Ekolojik Yıkım Meşrulaştırıldı

OHAL sürecinde sokağa çıkma yasağı ilan edilen ve operasyonların düzenlendiği Kürdistan coğrafyasında -aslında 2002'den bu yana planlanmakta olan- projeler hızlandırıldı. 2015'te hendek sürecindeki devlet operasyonları, OHAL çerçevesinde kapsamını genişletti. Artık bu bölgelerde "kuş uçurtmuyorlar!" Doğayı ve yaşamı katlediyor, kalekollar kuruyorlar. Örneğin Hevsel Bahçeleri için planlar önceden yapılmıştı, an-

cak OHAL ablukasında saldırı kolaylaştı, talan başladı.

Neredeyse bütün dereler, HES projeleri için şirketlere devredildi. Maden şirketleri, nükleer santraller, HES, RES, GES projeleri arttıkça artıyor. OHAL sonrası ÇED süreçlerine verilen jet onaylar dikkat çekiyor. İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, bir gün içerisinde 9 ilçede toplam 9 proje için "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporu gerekli değildir" kararı verdi örneğin.

Cerattepe'de ise Danıştay, yerel mahkemenin verdiği "Burada madencilik yapılabilir" kararını, gerekçe göstermeden onadı. 2009 yılında 2 ruhsatı "Burada madencilik yapılamaz" diyerek iptal eden Danıştay, 2015 yılında da ÇED'in iptalini "Burada madencilik yapılamaz. Yapılırsa Artvin yaşam alanı olmaktan çıkar, korunan alanlar tehlikeye girer" diyerek onaylamıştı. Ancak OHAL sürecinde yeniden maden izni çıkmış oldu, bölge yaşamı yok sayıldı.

Trakya'dan Amed'e Talanın Adı: Kaya Gazı

Yaklaşık 6 yıldır gerçekleştirilmesi planlanan ancak durdurulan kaya gazı projelerine yeniden start verili-

yor. Amed'in Hozat ve Silvan ilçeleri arasında sondaj çalışmaları başladı bile. Kaya gazı projelerinin bulunduğu bölgelerdeki evlerde musluk sularının, su kaynaklarına karışan gaz ve kimyasallarla, çakmak çakınca alev alacak kadar tehlikeli hale geldiğini, daha önce de yazmıştık.

Tekirdağ Ziraat Mühendisleri Odası, Norveç ve Kanada merkezli iki şirketin Tekirdağ'da izin almadan sondaj çalışması ve kaya gazı ölçümü yaptığını açıklıyor. İzinsiz yapılan bu çalışma, yasal olarak şirketlere yönelik hiçbir problem yaratmıyor. Ancak Trakya'daki yaşama yaratacağı problem oldukça büyük. Fay hatlarıyla dolu bu coğrafyada kaya gazı çıkarmak, fay hatlarının kırılması ve büyük bir depremin tetiklenmesi anlamına geliyor. Kaya gazını çıkarmak için kullanılan 640 çeşit kimyasalın toprak ve havanın zehirlemesi, buradaki canlı yaşamının yok edilmesi de cabası...

Zeytinliklerin Çilesi Bitmiyor

OHAL sürecinde gündemleştirilen, zeytinliklere sanayi tesisi yapılmasının önünü açan yasa tasarısı, tepkiler üzerine Meclis'te geri çekildi. Ancak yazlık villa inşaatları zeytinlikleri tehdit etmeye devam ediyor.

'in Yasası etin Rantı

Özgür Erdoğan
ozgure@meydangazetesi.org

Özellikle Çanakkale-Edremit hattındaki sahil bölgelerinde yazlık sitelerin zeytinlik işgali giderek genişliyor. Yangın çıkarmak ise yine talancıların "olmazsa olmazı". Zeytinlik yasasının geri çekilmesinin ardından -ne hikmetse- İzmir'in ranta açılacak bölgelerindeki zeytinlikler tutuşuyor.

OHAL Yaşam Savunucularına Saldırıyor

KHK'larla çok sayıda ekoloji derneği kapatıldı. Birçok yaşam savunucusu gözaltına alındı, tutuklandı. Her basın açıklamasına, eyleme polis saldırısı gerçekleşti. Antalya'da taş ocağına karşı mücadele veren Aysin ve Ali Ulvi Büyüknöbetçi çifti, taş ocağı şirketinin 50 bin lira karşılığında kiraladığı katil tarafından evlerinde katledildi.

Saldırıları, sadece insanlarla sınırlı kalmıyor elbette. 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nda değişiklik yapılması için Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nca hazırlanan, özellikle sokak hayvanları için sürgün ve ölüm içeren yasa tasarısı da gündemde. Şu anda bile yasal engel olmasına rağmen, birbirlerine gizlice kedi ve köpek atan belediyeler, ta-

sarının verdiği imkan ile ilçe dışına ve başka şehirlere hayvanları atmayı daha da hızlandıracaklar. Sokak hayvanı sayıları kontrol edilemez biçimde artacak, bu gerekçeyle hayvanlar zehirlenecek, vurulacak, katledilecek.

Bütün bunlar olurken, OHAL patronlara, iktidarlara yarıyor. KHK'larla acele kamulaştırma kararları gerekçelerine, Hidroelektrik Santrali (HES) ve diğer enerji projelerine ek olarak köprü ve yol yapımları da ekleniyor. Bu projeler Yap-İşlet-Devret yöntemiyle hem devletin hem de patronların karına kar katıyor.

Çılgın Projeler Artık "Dokunulmaz!"

OHAL boyunca "mega" projelere dokunulmazlık getirildi. Adına "mega" diyerek pazarladıkları, doğanın ve yaşamın katili olan projeler... OHAL sürecinde çıkarılan başka bir KHK ile, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na ek olarak Bakanlar Kurulu kentsel dönüşümde söz sahibi oldu ve doğrudan "riskli alan" ilan etme yetkisi kazandı. Böylece Bakanlar Kurulu da tanıdıklara, eşe dosta arazileri daha kolay peşkeş çekebilecek. Tarlabası360 gibi proje-

ler daha da prim yapacak. 3. Boğaz Köprüsü, Marmaray, Avrasya Karayolu Tüneli, Osmangazi Köprüsü yetmezmiş gibi 3. Havalimanı, İstanbul Finans Merkezi, Galataport ve Haliç Yat Limanı projeleri de sürüyor.

Çıkarılan KHK'larla birçok kuruluş Varlık Fonu'na devredilmişti. Varlık Fonu'nda biriktirilen dev mali değer, mega projeler ve Cumhurbaşkanının onayladığı yeni özel sektör yatırımlarına aktarılacak. Bu yatırımlarla beslenecek olan projeler, sadece proje arazisini değil, etrafındaki bölgeyi de rantçıların hedef tahtasına yerleştirecek.

Bu projelerin tamamlanması demek, İstanbul'un yağmur ve oksijen kaynağı olan ormanların parçalanması, o ormanlardaki canlı-cansız tüm doğal varlıkların ortadan kaldırılması demek. Suyun kirletilmesi, Terkos ve Sazlıdere Baraj Gölleri'nin kaynaklarının hızlıca kurutulması, sebep olanların bize utanmadan "Kuraklıktan ötürü suyu idareli kullanın!" diyecekleri açıklamalar demek.

Çanakkale Bile Geçilecek!

Mega projelerden biri de Binali Yıldırım'ın "ayak açıklığı en uzun

köprü" olmasıyla övündüğü ancak 50 bin dekar tarım arazisini yok edecek olan 1915 Çanakkale Köprüsü. Köprüyle beraber Marmara'nın etrafının kelepçe gibi otoyollarla çevrilecek ve otoyol inşaatları Kaz Dağları'na büyük zarar verecek. 10 bin futbol sahası büyüklüğünde bir alan kamulaştırılacak. Otoyollar için 7 şantiye, 19 yeni taş ocağı kurulacak. İnşaattan çıkacak olan 100 milyon metreküplük hafriyat, acaba hangi ormana atılacak, hangi denize dökülecek?

Doğu Karadeniz'de ise, 8 ilin yaylalarını birbirine bağlayacağı ileri sürülerek, plansız ve projersiz olarak, kısmi ihalelerle yapımına başlanan ve 2 bin 600 kilometre uzunluğunda olması planlanan Yeşil Yol mega projesinin çalışmaları; aldığı onca tepkiye, yapılan onca eyleme rağmen, yeniden başlatıldı.

Yukarıda sayılanlarla sınırlı kalmayan projeler, yasalar; OHAL süreci boyunca yükselen sürece benziyor. Bu süreci durdurmazsak, 1000 kelimedede özetlenen ekolojik yıkımın bilançosu, kelimelere sığmayacak boyutlara ulaşacak ve telafisi olmayacak!

DEVLETİN HER HALİ ŞİDDETTİR

Davut Erkan

davut@meydangazetesi.org

"Olağanüstü hal" hukuk literatüründe, bir devletin karşılaştığı bir kriz durumunu aşmak için, olağan yönetim usulünün ötesinde yani olağanüstü yönetim usullerine başvurduğu döneme verilen addır.

Modern devletler, meşruiyetinin kaynağı olarak toplum sözleşmesi fikrine, teknik anlamda ise devletlerin sınırlarını belirleyen uluslararası sözleşmeleri ve devletin temel ilkelerini ve örgütlenme biçimini düzenleyen anayasaları işaret eder. Bu kapsamda devlet, vatandaşlarının güvenliğini, hak ve özgürlüklerini koruma işlevini yerine getirdiğini iddia eder. Olağanüstü dönemlerde ise, devletin bu işlevini uzun vadede devam ettirebilmesi için geçici olarak vatandaşlara tanınan hakların az ya da çok kısıtlandığı ya da bazı hakların tamamen ortadan kaldırıldığı kabul edilir.

Olağanüstü hal, hem şekli anlamda hem de içerik anlamında devletten devlete farklılık gösterir. Bu yazının konusunu ise, 20 Temmuz 2016 tarihinden itibaren içerisinde yaşadığımız OHAL düzeni oluşturacak.

ğımız OHAL düzeni oluşturacak.

YENİ "TÜRK TİPİ" OHAL

Türkiye hukukunda OHAL düzeninin en belirgin özelliği, kanuni düzenleme yapma yetkisinin tek başına hükümetin elinde olmasıdır. Olağan dönemde yasalar, meclis içerisinde belirli aşamalar takip edilerek, mecliste bulunan partiler ve milletvekillerince bir tartışma sürecinden geçerek ve sonunda da belli bir çoğunluk oyun sağlanmasıyla çıkarılır. Ancak OHAL döneminde, meclisin bu işlevi ortadan kalkar ve hükümet KHK (Kanun Hükmünde Kararname) yayınlama yoluyla bütün toplumu bağlayıcı düzenlemeler yapar. Bu yetkinin kapsamı teorik olarak OHAL ilan edilmesine neden olan husus ile sınırlı olsa da, pratikte araçlara kış lastiği zorunluluğu dahi KHK ile düzenlenebilmektedir.

OHAL'i olağan dönemlerden ayrıran bir başka özellik ise, KHK'lara karşı Anayasal denetimin olmamasıdır. Herhangi bir yasanın kısmen ya da tamamen Anayasa'ya aykırı oldu-

ğu iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) başvurma ve iptalini sağlamak mümkün iken, OHAL KHK'lerine karşı anayasaya aykırılık iddiasında bulunulmuyor.

Bunun da ötesinde, KHK düzenlemelerinden etkilenen kişiler, bireysel olarak da haklarının ihlal edildiğini, mağdur edildiklerini iddia edememektedir. Yani KHK'lara karşı her türlü hukuk yolu kapalıdır. OHAL sürecinde İdare Mahkemeleri, Danıştay, Anayasa Mahkemesi ve hatta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bile, kendilerine başvuran kişilerin başvurularını reddetti. Önceki OHAL dönemlerinde AYM, KHK'ları en azından şekli anlamda ya da düzenlemenin konusu ve kapsamı itibarıyla denetim yaparken, yeni Türkiye AYM'si kayıtsız ve şartsız olarak Olağanüstü Hal'de yayınlanan KHK'lara karşı yargı yolunu tamamen kapatmış durumda.

Tüm bunlar karşısında, içinde bulunduğumuz OHAL döneminin, bir hukuk düzeni olduğunu iddia etmek mümkün değildir. Hukukun tamamen ortadan kaldırıldığı, hükümetin

istediği konuda istediği düzenlemeyi yapabildiği, hukuksal olarak hiçbir hak arama yolunun olmadığı ve ne zaman biteceğinin de hükümetin keyfine kaldığı bir dönemden bahsediyoruz. Sürekli hükümet diyoruz ama artık yasallaşan partili cumhurbaşkanlığı sisteminde hükümet derken aslında sadece cumhurbaşkanından bahsettiğimiz de herkesin malumu bir husus.

KHK'larla kapatılan yüzlerce dernekten biri olan ÇHD'nin düzenlediği sempozyumda, OHAL dönemi için "Ay'ın karanlık yüzü" benzetmesi yapılmıştı. Bana öyle geliyor ki, bu düzen için lamba metaforu daha uygun düşmektedir. İktidar, gece karanlığında bütün ışıkları söndürerek elindeki sopayla kendinden olmayan herkesi pata küte dövmektedir.

Yanlış anlaşılmasın, olağan dönemde hukukun, hakların, demokrasinin vs. olduğu ya da varsa dahi matah şeyler oldukları iddiasında değilim. Mücadele etme yolunu seçen ezilenler için olağan dönem de olağanüstü dönemdir. Yok sayılan,

kentleri bombalanan ve katledilen halklar, sömürülen ve iş cinayetleriyle katledilen işçiler, erkek egemen dünyanın ezdiği ve katlettiği kadınlar, LGBTİ'ler, yok edilen yaşam alanları vs... Devletin olağan hali budur.

OLAĞANÜSTÜ OHAL'DEN OLAĞAN OHAL'E

İçinden geçmekte olduğumuz OHAL düzeni, hak ihlallerini ve baskıyı yaygınlaştırmakta ve arttırmakta, ama daha da önemlisi bunu sürekli hale getirmektedir. Er ya da geç OHAL kalksa dahi, yaratılan bu olağanüstü hal, çok uzun bir süre daha devam edecek. Bu sürecin temeli ise esasen 15 Temmuz'a değil, 7 Haziran seçimlerine dayanmaktadır. Hatırlayalım, AKP tek başına iktidar imkânını yitirdikten sonra Kürt kentlerine yönelik saldırılara ve katliamlara başladı. Körüklenen milliyetçi ruhla oylarını öyle ya da böyle arttıran AKP, 1 Kasım seçimlerinden sonra tek başına iktidar oldu.

Ancak bu arada, Erdoğan'ın deyimiyle partide "metal yorgunluğu" vardı ve diğer yandan iktidarın en önemli ortağı olan cemaatle ilişkileri de bozulmuştu. İktidarın iki unsurundan biri zayıflamışken diğer unsur da destek olmak yerine köstek oluyordu. Bina yıkılmaya yüz tutmuştu, AKP 2002'den beri elinde tuttuğu iktidarı yavaş yavaş kaybediyordu. AKP'nin devletten cemaati temizlemek için attığı her adım, cemaatin hala elinde tuttuğu başka bir mekanizmayla boşa çıkarılıyordu, kapıdan kovulan bacadan giriyordu. İşte bu ahval ve şerait altında, başarısız bir darbe girişimi ve sonrasında ilan edilecek bir OHAL hükümet için olsa olsa "Allah'ın bir lütfü" olabilirdi.

OHAL'in sağladığı imkânlardan faydalanılarak yapılan düzenlemeler, bir bütün olarak değerlendirildiğinde, "devletin AKP'leştirilmesi" anlamına geliyor. Bürokrasinin en üstünden en altında kadar, AKP'li olamayan ya da ona biat etmeyen herkesin ihracı geri dönüşü olmayan bir kadrolaşma yarattı. İhraçlar, tutuklamalar ve yer değiştirmelerle, sadece cemaatçi hakimler savcılar değil, hükümetin hoşuna gitmeyen tüm yargı mensupları saf dışı bırakıldı. Çok yeni bir KHK ile Yargıçlar Sendikası üyesi hakimlerin çoğu sürgün edildi. Yargıtay'dan Danıştay'a, Anayasa Mahkemesinden YSK'sına kadar yüksek yargı makamları hizaya çekildi. Şu anda işler olmasa da, MHP ile yapılan ittifakla birlikte mecliste milliyetçi-muhafazakar cephe oluşturuldu.

Toplumun tabanındaki örgütlenmeler de nasibini aldı elbette bu dalgadan. KHK'lar eliyle muhalif dernekler, vakıflar, basın-yayın organları kapatılıp, malvarlıklarına el konulan muhalefetin tüm yasal örgütlenme alanları yok edildi. Son dönemde ise insan hakları alanında çalışmalar yürüten kurumlar açıktan ve hatta yargı makamları eliyle "ajanlık" suçlamalarıyla karşı karşıya kalıyor ve kriminalleştirilmeye çalışılıyor.

Bunun karşısına konulan şey ise, 15 Temmuz gecesi yaratılan "militan partili vatandaş" modeli. Darbe gecesi dağıtılan MP-5'lerle donatılmış militanlardan oluşan bir partizan ordusu da var. Darbeye karşı "tankları durdurarak hukuk düzenini koruyan" vatandaş, artık hukukun da önemli bir öznesi haline geldi. Sokakta eylem yapanları, satırla sopayla saldırarak cezalandırabilir; kıyafetini beğenmediği kadını tekme tokat dövebilir ya da "vatan haini" olduğunu düşündüğü herkese karşı re'sen harekete geçebilir. SADAT gibi artık ayyuka çıkmış paramilitar yapılanmadan söz etmiyorum bile.

İşte tüm bunlar, OHAL'in sonlandırılmasına karar verildiğinde dahi sona ermeyecek olanlardır. Yani OHAL sadece hukuksal bir mesele olmanın ötesinde, yeni ve sürekli bir hukuksuzluk düzeninin yaratıldığı bir süreçtir. Temizlik ve yeniden yapılanma tamamlandığında OHAL şeklen kaldırılacaktır. İşte o zaman, OHAL'in artık olağan hal olduğu gerçeğiyle yüz yüze kalacağız.

OHAL TUTSAKLIKTIR

Abdülmelik Yalçın

Bundan tam bir yıl önce, 3 ay süreyle ilan edilen ve sonrasında çıkarılan KHK'larla uzatılan OHAL'in etkilerini biz dışarıdakiler, yaşamlarımızın "tutsaklaştırılmasıyla" yaşadık. Devletin zindanlarında her saniyelerini "olağanüstü" yaşayan tutsaklar için ise OHAL, yeni baskılar, yeni bir şiddet dalgası ve bu baskı ile şiddete karşı direniş anlamına gelecekti.

Daha öncesinde, hapishane yönetiminin döneme ve kişiye özel olarak kullanmak üzere bir silah olarak elinde tuttuğu bazı uygulamalar genelleşti, bazı uygulamalar da bu kanlı tarihte ilk defa yer aldı.

Tutsaklara yönelik tecritte önceliği, en temel yaşamsal ihtiyaçların karşılanmasındaki kısıtlamalar alıyor hiç şüphesiz. Yıllar süren direniş ve inatla kazanılan ziyaret, telefon, mektup, sosyal faaliyet, tedavi ve hatta havalandırma hakkı, OHAL ile birlikte ilk kısıtlanan haklar oldu. Coğrafyadaki bütün hapishanelerde tutsaklar ilk aşamada bu hak kısıtlamalarıyla karşılaştılar.

Bu ilk baskı ve hak kısıtlamaları sonrasında, OHAL ve KHK'larla artan şiddet, tüm hapishanelerde, fiziksel ve psikolojik olmak üzere iki boyutta şekillendi. Tutsakların fiziksel varoluşuna yönelik saldırılar, mahkeme ve hastane gidiş gelişlerinde çift kelepçeleme ve askere kelepçeleme zorunluluğuyla, hücrelerde ise kapasitenin üstünde sayıda tutsağın yerleştirilmesiyle başladı, ailelerinin getirdiği eşyaların tutsaklara verilmemesiyle devam etti. Bazı hapishanelerde, verilmeyen eşyalar ailelere iade dahi edilmedi.

Öte yandan, psikolojik şiddet, tutsak yaşamın her anını saran bir diğer şiddet aygıtı olarak karşımızda duruyor. Tutsakların yaşama tutunmalarını sağlayan

yegane alanlardan biri olan kültürel faaliyetler, yayın yasaklarıyla, ideolojik bir yönlendirme aracı haline getirildi. Devrimci yayınların yasaklanmasıyla başlayan süreç, tutsakların talep ettiği hiçbir kitabın kargo yoluyla alınamamasına kadar vardırdı. Şimdilerde tutsaklar sadece hapishane yönetiminin onlar için tedarik ettiği din içerikli kitapları okuyabiliyor, kitapların parası ise temel ihtiyaçlarını ancak karşılayabildikleri kendi hesaplarından kesiliyor. Sohbet ve ortak alanlara çıkışların engellenmesiyle tam tecrit koşulları yaratılmak istenilen hapishanelerde tutsakların iradeleri hedef alınıyor.

Ardı arkasına ördüğü duvarlarla bedenleri teslim almaya çalışan devlet, OHAL ile birlikte tutsakların zihinlerini de teslim alabileceğini sanıyor. Yakın zamanda Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevinde uygulanan, açık görüşlerde üzerinde "terör hükümlüsü" yazan yaka kartı takma zorunluluğu, şimdi Yenişehir K-1 Tipi Cezaevi'nde uygulanmaya başlandı. Tutsaklar, görüşe çıkmayarak bu psikolojik şiddete dayalı uygulamaya karşı direniyorlar.

Tutsaklar için OHAL'in "olağanüstü" koşullarının baskısı artarak devam ederken, onlarla dayanışmak için bir çok yerde basın açıklamaları eylemler organize ediliyor. Ama bu sistematik baskı ve şiddet silsilesine asıl cevap içeriden verilenlerdi. OHAL baskılarına karşı süresiz-dönüşsüz açlık grevini 55. gününde zaferle sonuçlandıran Devrimci Anarşist Tutsak Umut Fırat Süvarioğulları'nın sözleri, hem içerideki hem de dışarıdaki "tutsaklara" direnişin, dayanışmanın, örgütlülüğün önemini özetliyor; **Hiç kimse gelmeyecek bizi kurtarmaya, bizim adımıza direnmeyecek hiç kimse, çare biziz. Çare mücadeleyi, dayanışmayı örgütlemekte!**

Anarşist Ekonomi Tartışmaları (25)

Sermaye, Teknoloji ve Proletarya - 2

Çeviri: Özgür Oktay

Anarşist Ekonomi Tartışmaları başlıklı yazı dizimizin bu bölümünde, önceki sayıda ilk bölümünü yayımladığımız, anarşist militan, tarihçi ve teorisyen Miguel Amorós'un,

kapitalizm-teknoloji-ilerleme ilişkisini incelediği konuşmasına devam ediyoruz. Amorós bu bölümde, geçen yüzyılda muhalif kesimler arasında yaygın olan işçici ideo-

lojiyi eleştirirken, ilerleme karşıtı teorisinin perspektifinden özgürlük mücadelesini anlatıyor.

Miguel Amorós

İşçilik (Uvriyerizm):

Ücretli emeği ve onun yol açtığı sömürü ve yabancılaşmayı fark etmiş olan bireylere propagandasını yapmayı savunan ideoloji. Stalinizm ve Nazizm gibi birçok devlet ideolojisinde bu tür bir işçi hayranlığı vardır. İşçiler, ulusun, ekonominin ve kapitalin inşasındaki rolleri nedeniyle onurlandırılırlar. İşçilik sadece "üretken" emeği destekler.

Altmış ve yetmişli yılların isyanları, eski işçi hareketinin kısıtlarına işaret ederek, devrimi, yaşamın bütünsel ve yıkıcı bir dönüşümü olarak tanımladı. Situasyonistlerin "Proleter, hayatı üzerinde hiçbir gücü olmayan ve bunu bilen kişidir" tanımı, sınıf mücadelesini günlük hayatın zeminine taşısa da, Amerikalı radikallerinin daha uyumlu olan mücadeleciler toplumlara ya da kardeşlikleri ile karşılaştırıldığı, Situasyonist Enternasyonal'in konseyci işçiliği ile bir ölçüde çatışıyordu. Avrupa'da, endüstriyel proletarya hala üretimin merkezindeydi ve yeni sınıf bilinci eskisi ile anlaşmazlığa girdi. Genç radikaller, kendilerini sıklıkla fabrikalardaki eski militanlarla çatışma içinde buluyorlardı. İşçici ideal, her türlü özgürlüğü, deneyim serbestliğini ve tüm toplumsal ön yargı ve sözleşmelerin kaldırılmasını talep eden yaşam biçimlerinin yaygın şekilde ortaya çıkmasıyla tamamen geçersiz hale geldi. İşçi hareketinin son dalgaları, modernleşme sürecinin krizine tepki olarak, bir tür "işçi özerkliğinin" yenilenme ya da ikinci bir hareketlenme yanılması yaratabiliyordu. Ancak bunlar, bir bütün olarak çok daha ileri gitme potansiyeline sahip olan hareketin, en kati yenilgiye uğrayan kesimlerinden geliyordu. Fabrikalardaki isyan, gündelik hayatın isyanıyla el ele gittiği sürece, bir ölçüde yeniden keşif ve otonomi imkanı vardı, ama bu birliktelik kısa sürüyordu. Sonraki yıllarda, yenilginin acı tadı, önceki yılların gerçekçi

olmayan iyimserliğini bastırdı. Kurumsallaşma, devlet yardımları ve seçim mekanizmaları ile birlikte işçi bürokrasi, radikal işçilerin giriştikleri küçük çaplı çatışmalarla önleyemeyen, son derece gerici bir unsura dönüştü. Nadir istisnalar dışında, bu hareket aynı arazide kaldı; ücretler, mesai saatleri ya da iş güvenliği konusundaki mücadeleler, ne kadar meşru ya da ne kadar şiddetli olursa olsunlar ve mücadelelerinden ne kadar çok sayıda meclis oluşursa oluşsun; sermayenin sınırlarını aşmadılar ve bu nedenle, ne siyasal-sendikal kayırmacılığı yıkabildiler, ne de günlük yaşamın sömürgelikten kurtulmasına katkıda bulundular. Kapitalizme karşı değil, kapitalizmin kendi kendini tasfiye sürecine giren belirli bir biçimine karşı savaştılar. Dahası, sermayenin seksenlerdeki saldırısı, gümrükleri açtı, tüketimini genelleştirdi ve fabrikalardaki radikal isyanlara son verdi. Otomasyon, ücretli emekçi kitlelerini inşaat, dağıtım ve turizme yöneltti. Sendika sözleşmeleri ise, eski, dikey müzakere modelini geri getirdi ve isyanlarda sınıf bilincinin üzerini örttü. Geri kalanı da baskı halletti. İş yerindeki mücadele, kapitalist felaketlerin olmadığı, kısıtlanmayan bir yaşam için olan mücadeleden kesin olarak ayrıldı. Devrim fikri tümüyle itibarsızlaştırıldı ve ütopyalar müzesine gönderildi. İşçiliği savunanlardan arta kalanlar, tüketici, uysal ve yönlendirilebilen bir ücretli emekçi kitesinin gözetimi ve evrensel kurtuluş ideallerinin taşıyıcısı olan soyut bir işçi sınıfının hayali arasında gittikçe daha fazla sıkıştı. Bu kesim, bu noktadan sonra kendini gettosuna kapattı; dogmaları, simgeleri ve ritüelleri ile birlikte fraksiyonlar biçiminde hayatta kaldı; yetersiz bir toplumsal analiz ve pratikten doğan basit bir ideoloji olmaktan vazgeçti ve teknolojik çağda ona ayrılan yere yerleşti.

Proletarya devrimini savunanlar gibi, emeği, toplumun tamamının ortak, örgütleyici ilkesi olarak düşünenler, sosyalizmi, sermayeden kurtarılmış evrimsel süreçler yoluyla toplumsal reform arayışında olan bir işçi rejimi olarak sunarlar. Bu perspektifle bakıldığında -ilerlemenin ya

da burjuvazinin perspektifiyle- sosyalizm, kapitalizmin düzeltilmiş bir halinden başka bir şey değildir ve işçi hareketi modernleşmenin bir aracıdır. Bu yolculuk çok fazla toparlanma gerektirmiyordu ve işçi bürokratlar tüm sonuçlarını bilerek bunu seçtiler: adına ister "refah devleti" densin, ister "üst düzeyde gelişmiş toplum", gerçek kapitalizm gerçekte mümkün olan tek sosyalizmdi. Bu görüşe göre, asıl tehlike, entegrasyon değil, dışlanmadır; yani çok fazla kapitalizm değil, çok az kapitalizmdir. Geçmişte, sosyalizm sıklıkla, kapitalizmin tutarlı biçimi olarak ortaya atılıyordu; artık daha "insan" (ve daha Keynesçi) uyarlamasının mümkün olduğu düşünüldüğüne göre, kapitalizm, sosyalizmin tutarlı biçimi olduğunu kanıtladı. Anti-kapitalizm, eğer bir çelişkide sıkışıp kalmak istemiyorsa, üretim güçlerine ve piyasanın yasalarına temelden bir tepki vermelidir. Malların üretimi ve dağıtımı, sınıf üretimi ve dağıtım işçilerin eline geçti diye, malların üretimi ve dağıtım olmaktan çıkmayacaktır; ve eğer bu gerçekleşirse, tam olarak yok etmek istediği şeyleri, şu ya da bu biçimde yeniden üretecektir: patronlar, özel mülkiyet, sanayi, pazar ve devlet. Emek, tamamen gelişmiş bir tüketim toplumunun içine yerleştirildiğinde, artık özgür toplumun temellerini oluşturmak bir yana, bir ezilenler toplumu bile oluşturamaz. Özgür toplumun temeli, ancak yaşam olabilir.

Proletaryayı kaldırmadan kapitalizmi ortadan kaldırmak, kapitalizmin başka bir biçimini ve sonuç olarak başka bir egemen sınıfı ve bir başka devleti yeniden üretmeye eş değer olurdu. İlerleme ideolojisini reddetmeden proletaryayı ortadan kaldırmak da aynı sonuçlara götürür. Emtianın saltanatını sona erdirmek istiyorsan, emeği de, onun varlığını sağlayan teknolojiyi de ortadan kaldırmalısın; kısacası, bireyleri işçi olma durumundan özgürleştirmelisin, onları ücretli emekçilere, makinenin aksesuarlarına ve tüketimin kölelerine dönüştüren nesnelleştirilmiş toplumsal ilişkilerden özgürleştirmelisin. Emeğin nesnelleştirilmesi

öncelikle üretim araçlarında engellenmelidir, ama bu, üretim araçlarının kolektif olarak ele geçirilmesi ya da otomasyon yoluyla değil, kent-fabrika sisteminin sökülmesi ve merkezileştiren makinelerinin terk edilmesiyle gerçekleştirilmelidir. Bu süreç aynı zamanda dolaşım da gerçekleştirilmelidir, ama sadece paranın ve pazarın değil, yeni emek biçimi olan teknolojik boş zaman eğlencelerinin de kaldırılmasıyla. Emekten kurtarılan bir yaşam, boş zaman değildir; diğer şeylerin yanında, üretken faaliyetlerin, "doğayla metabolizmanın", ihtiyaçları karşıladığı ama sosyal işlevselliği belirlemediği, "evrensel kardeşliği" hiçbir şekilde değiştirmedeği (diğer bir deyişle, özgür toplumsal ilişkilerin yeniden üretilmesini engellemediği) bir yaşamdır. Devrimin peşinde olduğu şey, bireylerin yaşamı geri almak için, yaşamın bütün anlarını özgürce inşa ederek, emek zincirlerini —özellikle de teknolojik olanları— kırmasıdır. Yapaylaştırmaya son verdiğinde, ihtiyaçların, erotizmin, arzuların ve hayallerin manipülasyonuna son verdiğinde, gücün ve teknolojinin özerkliğinin getirdiği kısıtlamalarına son verdiğinde, yaşam engellerden ve dayatmalardan kurtulacak ve kendi hizmetinde olacaktır: emek ve tüketim alanından, yani zararlı olgulardan ve teslimiyetten kaçacaktır. İnsan ile makine arasındaki, insanlık ile doğa arasındaki veya daha doğrusu bireyler ve şeyler arasındaki ilişkilerin yeniden keşfedilmesi gerekecek ve toplumun ahlaki olarak ve hiyerarşiler olmaksızın, tarımı, sanati ve gerçek ihtiyaçların ve arzuların karşılanmasını esas alan çok yönlü bir teknolojinin yardımıyla, karşılıklı birlikte yaşamının gereklerine göre yeniden yapılanması gerekecek. Toprağın dengesini geri getirmek, şehirlerin büyüklüğünü azaltmak ve çevreyle, tahakküme dayalı olmayan, yeni ilişkiler kurmak. Özgür toplumlar oluşturmak. Geçmişte ve bugün toplumsal gelenekler, sosyal yaşamın ritmini düzenlese de; bu paradoksal olarak, geçmişin o ya da bu anına geri döneceği anlamına gelmez. Bilakis, bugün temiz bir sayfa açmak gerekir.

Küba'da Anarşizm - 1

Furkan Çelik

furkan@meydangazetesi.org

Sömürgecilik Döneminde Küba

Buharlı gemilerin hızla okyanusları aşip dünyanın dört bir yanında yeni koloniler oluşturduğu dönemde, sömürge karşıtı hareketler dört bir yanda filizlenmeye başlamıştı. 19. yüzyılın ilk yarısı bittiğinde, Küba'da da bu filizler büyümeye başlayacaktı.

Pierre-Joseph Proudhon'un kendisi Küba'ya hiç ayak basmasa da fikirleri ulaşmıştı. 1857 yılında ilk Proudhoncu topluluk oluşmuş, bu topluluk 1865'te Saturnine Martinez editörlüğünde La Aurora (Şafak) adlı yayını çıkarmıştı. Bu dönemde Puro üreticileri, matbaacılar, zanaatkarlar arasında ilk anarşist birlikler oluşmaya başlamıştı. İş yerlerinin yanı sıra yaşamın diğer alanlarında örgütlenen anarşistler için sağlık ocaklarının, karşılıklı yardımlaşma kooperatiflerinin kurulmasında da Proudhon'un fikirleri referans olmuştur.

Sömürgecilik Karşıtı Direniş

İspanyol sömürgesi olan Küba'da özgürlük fikirleri hızla yayılmaya başlamıştı. Köleliğin devam etmesi, ağır çalışma koşulları ve İspanyol yönetiminin baskıları halkın tepkilerine neden olmuştu. Kübalıların İspanya'dan ayrılmak için başlattıkları ilk direnişleri, On Yıl Savaşları olarak adlandırılan 1868 - 1878 yılları arasında gerçekleşmişti. Direnişte önemli rol oynayan isimlerin başında Proudhon'un oluşturduğu federalizm fikrinden oldukça etkilenen Vicente Garcia ve Salvador Cisneros Betancourt bulunmaktaydı. 10 Yıl Savaşları sonrasında Küba federalist bir sisteme geçemese de, gelişen barış sürecinde ilk adım olarak 1880'de kölelik kaldırılmıştı.

Küba'da özgürlük hareketi başlar-ken İspanya'dan da işçi ve köylüler çalışmak için Küba'ya göç etmişti.

1882-94 yılları arasında gelen İspanyolların sayısının en az 224.000 bin olduğu tahmin ediliyor. O dönemde Küba'nın nüfusunun 2 milyon olduğunu düşünürsek, önemli bir göç dalgası olduğunu anlayabiliriz. Hayvan ve tarım çiftliklerinde çalışmak için Küba'ya gelen işçi ve köylüler arasında, İspanyol anarşistler de yoğunluklu olarak bulunmaktaydılar.

1885 sonlarında Enrique Roig de San Martín'in editörlüğünde çıkan haftalık El Productor, Küba'nın en prestijli anarşist yayını olmuştu. Bu tarihlerde işçiler arasında örgütlenen bütün grevler, anarşistler tarafından yapılmış ve El Productor dergisi çevresinde örgütlenmişti. Bakunin'in 1. Enternasyonel'deki fikirlerinin etkisiyle "İşçilerin Birliği" örgütü kurulmuş ve bütün işçileri ağırlıklı olmak üzere işçiler, bu örgütte bir araya gelmişti.

1889'da Key West'de genel grev ilan edildi ve 1890'ın ilk günlerinde işçilerin zaferiyle sonuçlandı. İşçilerin Birliği örgütü daha da büyüyordu. Birçok farklı şehirde sayısız grevler örgütlenmişti. Bu sıralarda José Martí Küba'nın bağımsızlığı için mücadeleye başlamıştı. Enrique Roig bu mücadeleyi gördüğünde, tüm işçileri ve işçi örgütlerini Küba bağımsızlık mücadelesine ikna etmek için ölümüne değin çabalamıştı. Enrique Roig 1889'da öldükten sonra da İşçilerin Birliği propaganda gücünü Küba bağımsızlığı için çabalamağa başlamıştı.

1890 1 Mayıs'ında Havana'da İşçilerin Birliği tarafından Chicago'da idam edilen anarşistlerin anısına bir yürüyüş düzenlendi. 1892'de anarşistler ilk Küba Bölgesel Kongresi'ni düzenlediler. Kongrede Küba işçi sınıfına "devrimci toplumcu" saflara ve Martí'nin ilan ettiği bağımsızlık yoluna katılmaları yönünde çağrı yapıldı.

İspanyol Devleti hemen harekete geçerek kongreyi yasakladı. Anarşist yayınlara dağıtımını engelledi. İşçilerin Birliği örgütünü yasa dışı ilan etti. José Martí tarafından örgütlenen Küba Bağımsızlık Savaşı 1895 yılının Şubat ayında patlak verdi. Anarşist örgütler de sömürgeci İspanya devletinin ordusuna karşı bu mücadele içerisine girdiler. 1895'te Martí, ardından 1896'ta anarşist Enrique Creci çatışmada yaşamını yitirdi.

"Kasap" Küba'da

Halk direnişinin tüm adaya yayılmasının ardından İspanya Başbakanı Canovas en iyi generali olan Valeriano Weyler'i adaya gönderdi. Weyler 10 Şubat 1896'da 200.000 İspanya askeriyi beraber adaya ayak basacaktı. Bu, o dönem için Atlantik'i geçen en büyük askeri birlikti. Weyler, Canovas'ın isteklerini karşılamıştı ve kısa sürede adada ona "kasap" lakabı takılmıştı.

Kasap'ın yönetiminde ada nüfusu 1895-99 yılları arasında 1.800.000'den 1.500.000'e düşmüştü. Adada büyük toplama kamp-ları oluşturulmuş, yüzlerce anarşist katledilmiş ve binlercesi esir düşüp işkence görmüşlerdi.

1897'de Londra'daki Trafalgar Meydanı'nda anarşist bir miting düzenlenmişti. Mitingte İspanyol Krallığı'nın Küba'da yaptığı katliamları anlatan anarşist Fernando Tarrida del Marmol konuşmasını "Canovas'tan intikamı kim alacak?" diyerek sonlandırmıştı. Marmol'un ardından Canovas'ın hapisane ve kamplarında işkence gören anarşistler sahneye çıkarak gördükleri işkenceleri anlatmışlardı. Mitingte bulunan alman anarşist Rudolf Rocker o anı şu sözleriyle anlatmıştı:

"O gece yoldaşlarımız bize sakatlanmış uzuvlarını ve tüm vücutların-

daki işkence izlerini gösterdiğinde, bu meseleyi mağdurların kendi ağzından dinlemenin yazılıp çizilenlerden okumaktan çok farklı bir şey olduğunu anladık. Sanki taş kesilmiş, oturup kalmıştık, birkaç öfkeli kelimeden edebilir hale gelinceye kadar birkaç dakika geçti. Sadece Angiolillo tek bir söz bile etmedi. Sonra fırlayıp kalktı, üstün körü bir-iki vedalaşma sözü ederek çıkıp gitti. Onu son görüşüm bu oldu."

Germinal: (Fransızca: Tohum) Emile Zola'nın romanından esinlenilerek anarşistlerin direniş nidası olarak kullanılmıştır. Bu sembol nida, baharın ilk ayının aynı adla anıldığı Fransız Devrimi'ne kadar uzanır. Şöyle söylenir; "Kış geldiyse eğer, bahar ne kadar uzak olabilir ki!"

Rocker'in son kez gördüğü İtalyan anarşist Michele Angiolillo'yu bir daha gören olmayacaktı. Londra'da edindiği silahla İspanya'ya geçip 1897 yılında Santa Agueda şehrinde İspanya başbakanı, Küba katliamının baş sorumlusu Canovas'ı vurarak öldürecek. Londra mitinginde Tarrida del Marmol'un sorduğu soru, artık cevap bulunmuştu. Angiolillo eylemi sonrasında hiçbir şekilde kaçmaya çalışmamış ve bir hafta sonra idam edildiğinde son sözünde şunu haykırmıştı "Germinal!"

Küba'da ise "Kasapın" köşkündeki bir tuvalete anarşistler bomba yerleştirmiş, fakat Weyler'in basur olması hayatını kurtarmıştı. Bomba patlamış fakat kimse ölmemişti. Canovas'ın öldürülmesi sonrasında Weyler de Küba'da tutunamamıştı. İspanya'ya geri kaçmıştı.

Sınav Depresyon Eğitim Entegrasyon

Şeyma Çopur - Ada Sapan

Kapıda Kalanlar, Kapıdan Geçenler

Bu yıl üniversite sınavına girmek için 2.162.895 kişi başvuru yaptı. 102.949 kişi kapıdan geçemezken 1457 kişinin ise kapıdan geçtiği halde sınavı geçersiz sayıldı. Kapıdan geçenler şimdilerde üniversite kapılarının önünde tercih yapma telaşındalar. 15 Dakika Kuralı'yla kapıda kalanlar sa ya bir sene daha bekleyip "kazanma" maratonunu sürdürecek ya da üniversiteyi "kaybetmeyi" kabullenecek başka tercihler yapacaklar.

Aileler, dershaneler, okul müdürleri durmadan aynı şeyi söyledi: "Bu tercih hayatını belirleyecek." Peki hayatımız bir sınavla değişir mi? Otoriter ve kapitalizme entegre bir eğitimle değişmeyeceğini bilsek de bazı arkadaşlarımız baskılar karşısında bir sınavı kaybetmenin korkusunu yaşıyorlar. Bazılarımız sınavın stresiyle depresyona giriyoruz, bazılarımız üniversite ile kapitalizme entegre oluyoruz.

Sınav Depresyon

Yıllar boyu hazırlanılan sınavın sonunda yapılan tercih, öz iradeyle yapılan bir seçim değildir. Tercih yapmak, önüne sunulan seçeneklerden birini seçmek zorunda olmaktır. Üniversite tercihleri de sınavı girenleri kapitalizmin seçeneklerinden birini seçmek zorunda bırakır. Bu şekilde kapitalizmin dışında bir yaşam olmayacağı yanılgısı yaratılır ve sınavı kazanamayanların her şeyi kaybettiklerine inandırılır.

Sınavı hazırlanma sürecinde ise esas kaybedilen rakibe dönüşen arkadaşlar, sınavın stresiyle bozulan psikolojimiz ve çalışarak harcanan tüm zamanımızdır. Ev, dershane, okul üçgeninde sabahtan akşama, haftalarca, aylarca süren bu yarışta nefes almak için verilen molalardaysa "sosyalleşme" arkadaşlarla içilen bir bardak çay ya da sosyal medyadan takip edilen hesaplarla mümkün olur. Çünkü sınav asosyalleştirir. Sınav çalışırken yapmayı sevdiği ne varsa bırakan, evden günlerce çıkmayan, sınav bitince her şeyin değişeceğine inanan da çoktur. Peki aylarca süren bu yarışta çözdüğümüz testler bizdeki bu sorunları çözer mi? Tabii ki hayır, biz sınavın yoğun temposuyla aslında birçok şeyi kaybetmişizdir. Rekabet ettiğimiz arkadaşlarımızı, bozulan sağlığımızı ve sevdiğimiz şeyleri yaparak geçirdiğimiz tüm zamanı.

Kapıda kalan da kapıdan geçen de büyük belirsizliğin içinde bulur kendini. Aslında her iki durumda da sonuç değişmez. Bu belirsizliğin sonucu sınavların bizden kaldığı bir gelecek ve yaşamdır. Bazılarımız ne yazık ki bu sonucu dahi beklemeden belirsizliğin yarattığı depresyonla kaybolur.

Eğitim Entegrasyon

Eğitim, düzene uygun bireyler yetiştirir. İktidar, kendi ideolojisini taşıyan bir toplum yaratmak için eğitim sistemini de kendi istediği doğrultuda şekillendirir. Ancak iktidar kim olur-

sa olsun eğitim sisteminin olmazsa olmazı itaatkar bireyler yetiştirmesidir. Yıllardır süregelen ve uygulanan Kemalizm Eğitim, militarist algısıyla hizaya sokulmayı, and içmeyi, marş söylemeyi ve tek tip kıyafeti dayattı. Kurallarına uymayanları ise disiplin cezalarıyla terbiye etmeye çalıştı, başaramayınca da okuldan attı.

AKP'nin iktidarıyla birlikte toplum genelinde bir muhafazakarlaşma başladı. Bu muhafazakarlaşmanın yansımaları en başta da eğitim sistemi içinde görüldü. 4+4+4 sistemiyle ve kılık kıyafet yönetmeliğinin AKP'nin istediği öğrenci tipini yaratma yönünde değiştirilmesiyle daha da belirginleşen bu yansımalar, Proje Okulları ve İmam-Hatip okullarıyla sürdü. Patlak veren "FETÖ krizi" sonrasında Fethullah dershanelerine verilen destek kesildi. Temel Liseler açıldı. Böylece iktidar kendi tarafında olmayı kendine uydurmuş olma stratejisini sürdürdü. Bu sene çokça konuşulan ve tartışılan müfredat değişikliği ise Kemalizm Eğitim'den arta kalanı, OHAL'den alınan güçle değiştirme çabasıydı. Tüm bu uygulamalardan sonraysa devletin eğitimi bir entegrasyon aracı olarak kullandığını herkes açık bir şekilde gördü.

Toplumda eğitim her zaman tartışma konusu olarak gündeme geldi. Farklı düşüncelerin kendi çıkarları doğrultusunda eğitimi bir araç olarak kullanmak istemesiyle eğitim sistemi sürekli değişti. Laik olanın yerine muhafazakar, ya da herhangi başka bir kalıp eğitim fark etmiyor, bu de-

ğişimden etkilenen hep yaşamlarımız oluyor. Çünkü hepsinin aslında tek bir amacı var; itaatkar bireyler yaratmak, itaat etmeyi de ortadan kaldırmak.

Öğretenin, öğrenene kurallarla düşüncelerini dayattığı, yasaklarla sınırladığı bir öğrenme sürecinde öğreten her kim olursa olsun, bu yöntem öğreneni itaatkarlaştırır. Eğitim sisteminin şekli ne olursa olsun yaratılan gelecek kaygısı depresyona, sınavı kazanmanın hayatı kazanmak olduğu sanıysa yaşamlarımızı, kapitalizme entegrasyona sürükler. Ancak bizler devletin ve kapitalizmin önümüze sunduğu seçenekler arasından bir tercih yapmak zorunda değiliz. Önemli olan kazanacağımız diploma, statü ve kariyer değildir. Bunlar kapitalist bir düzenin olmazsa olmaz seçenekleridir. Devletin eğitim sistemine, kapitalizmin bencil düzenine uyum sağlamak zorunda değiliz. Bizden beklendiği gibi bir başkasının üzerine basıp yükselerek, bu uğurda her şeyi kaybederek "başarılı" olmak zorunda değiliz. Sonucu "kazanmak" odaklı bir yaşamın kaybedeni olduğumuzda da kazanacağımız şeyler var, unutmayalım. Çünkü önemli olan bizim. Önemli olan paylaşma ve dayanışma ilişkileriyle donatılmış adaletli ve özgür bir geleceği kazanmaktır. Bunun için örgütlenerek Anarşizm mücadelemizi her yere yaymaktan başka seçeneğimiz yok. Çünkü sınav depresyon, eğitim entegrasyon! Ama yaşamlarımız bizimdir!

Tutsak Anarşist-komünist Tasos Theofilou Özgür

Anarşist-komünist ve yazar Tasos Theofilou, 2012 yılında Yunanistan'ın Paros adasında bir bankayı soyduğu ve bir kişiyi vurduğu gerekçesiyle o tarihten bu yana tutsak bulunuyordu. Cinayet, soygun ve Ateş Hücreleri (CCF) üyesi olduğundan dolayı tutuklanan Theofilou, DNA kanıtı da dahil olmak üzere hiçbir kanıt aranmaksızın hapisine gönderilmiş, medyada da "terörist katil" olarak yaftalanmıştı. 2014 yılında soygun

ve cinayete teşebbüsten 25 yıl cezaya çarptırılan Theofilou ve yoldaşları, bu cezayı anarşist harekete yönelik bir devlet mesajı olarak lanse etmişti. Anarşist kimliği nedeniyle bu sürece mahkum edilen Theofilou, serbest bırakıldığında "Suçsuz değilim. Sınıf savaşında, ezilenlerden ve dışlananlardan yanayım. Ben bir anarşistim ve devlet için bu bütün suçlardan daha büyük bir suç" açıklamasında bulundu.

A.P.O'nun 2. Kongresi Gerçekleşti

17-18 Haziran'da, Atina'daki Lela Karagiannis işgal evinde, Anarchist Political Organization-Federation of Collectives (Anarşist Politik Örgüt-Kolektiflerin Federasyonu) 2. Konferansını gerçekleştirdi. Gerçekleştirilen konferans dahilinde, politik ideolojik tartışmaların gerçekleştiği ilk gün, küresel baskıyla dayatılan savaş, dünya genelindeki OHAL'ler

ve modern totalitarizm, devlet-şirket saldırıları, uluslararası direniş ihtiyacı, göç, göçmenler ve Yunanistan Devleti'nin toplama kampları gibi başlıklar konuşulurken; ikinci gün örgüt içerisindeki federal yapı-yatay örgütlenme gündem edildi. Konferans, 2017'nin sonunda üçüncü konferansın örgütlenmesinin kararlaştırılmasıyla sona erdi.

Anarşist Tutsak Bayram Mammadov Açlık Grevinde

Bakü'de Haydar Aliyev'in heykeline yazılama yaptıkları gerekçesiyle tutuklanan iki anarşistten Bayram Mammadov, 23 Haziran'da içerisinde bulunduğu koşulları protesto etmek için açlık grevine girmişti. Bayram, kapatıldığı

koşuşun hijyen ve kötü koşullarına karşı direniyor. Hapishane yönetimi, bayram tatilinden sonra koşuşun değiştirileceğini bildirmiş ancak Bayram, tüm talepleri karşılancaya dek açlık grevini sürdüreceği belirtmişti.

G20'de Hamburg OHAL'i

Dünya ekonomisini şekillendiren 19 ülke ve Avrupa Birliği Komisyonu'nu tarif etmek için kullanılan Group of 20 (20 Grubu)'nin kısaltması olan G20 zirvelerinin bu yıl 12. toplantısı Almanya'nın Hamburg kentinde düzenleniyor. Bu yıl yapılan buluşmada uluslararası ticaret, ekonomik büyüme, terörizm ve Paris İklim Değişikliği Anlaşması başlıklarını konuşmak için bir araya gelen devletler, toplantının ardından bir sonuç bildirgesi yayınladı.

Küresel kapitalist şirket ve devlet yöneticilerini bir araya getiren G20 zirveleri, ilk kez düzenlenmeye başlandığı yıldan beri kapitalizme ve devletlere karşı mücadele eden örgütlenmeler tarafından geniş katılımı eylemliliklerle protesto ediliyor.

Hamburg'da düzenlenen toplantılara karşı eylemler 4 Temmuz gecesinde başladı. "G-20'ye Karşı Sınırsız Dayanışma" sloganıyla örülen kampanya sonucunda binlerce insan St.Pauli Meydanı'nda toplandı, pek çok park işgal edildi. Yapılan konuşmaların ardından eylemciler polisle çatıştı. Polis saldırısına karşı St. Pauli Futbol Kulübü, stadyumunu eylemcilere açtı. Akşam saatlerinde Schanzenviertel bölgesinde çatışmalar devam etti. İkinci gün katılımcı ülke temsilcilerinin kaldığı otellerin önüne gelen eylemciler burada uzun bir süre kalarak görüşmelerin planlanan saatinde yapılmasını engelledi. Holstenstrasse bölgesinde çatışmalar gece boyunca devam etti. Pek çok yaratıcı gösteri de eylemler sırasında sokaklarda sergilendi. 6 Temmuz günü, 1000 GESTALTEN Kolektifi "Zombi İstilas"ı temalı bir gösteri sergiledi. Eylemler sonucunda iki yüzden fazla eylemci gözaltına alındı.

Anarşist Yayınlar Dizisi (14)

Sicilya'da Anarşist Yayınlar (1848-2017)

14 sayıdır sürdürdüğümüz yazı dizimizin 2. bölümünde İtalya genelindeki anarşist yayınlar yer vermiş, Errico Malatesta'nın kurucusu olduğu Umanita Nova'yla yaptığımız röportajı yayınlamıştık. Bu sayımızda ise anarşist hareketin buradaki örgütlülüğü ve yıllar içinde biriktirdiği mücadele deneyimi ile ayrı bir yer tutan Sicilya adasındaki anarşist yayınlara yer verdik. Sicilia Libertaria Gazetesi yazarlarından yoldaş Şino'nun yazısını sizlerle paylaşıyoruz.

Anarşistler herhangi bir otoriteyi tanımaz. Öğrenecekleri ve propaganda yapacak kutsal metinleri yoktur; hürmet edecekleri şefleri, emirlerini uygulayacakları ya da politik davranacakları sekreterleri ya da komiteleri yoktur. Anarşistler, var olduklarından bu yana, düşüncelerini ve toplumsal deneyimlerini en doğal araçlarla ifade ederler; yazılı ve sözlü olarak. Anarşist ve liberter dergiler, devletin, kilisenin ve patronların yüz elli yıldan beri süren düşmanlığına rağmen -faşist, liberal, komünist ya da demokratik bütün hükümetlerin uyguladığı sansür ve baskıya rağmen- her dönemde, özgürlük ve eşitlik temelinde yeni bir toplumsal örgütlenme yolundaki bastırılmayan talebinin ifade araçları olarak yükseldiler.

Anarşist gazetecilik, adanın siyasi ve kültürel özelliklerini kendi düşüncesiyle harmanlayarak Sicilya tarihini belirleyen başlıca olayları, kopukluk olmaksızın birleştirir; anarşist hareket içindeki rolü nedeniyle ve aynı zamanda daha geniş ve radikal toplumsal mücadelelere olan etkisi nedeniyle, bazen ulusal ve uluslar üstü düzeyde önemli olmuştur.

İlk radikal gazeteler 1848 Liberal Devrimi sırasında doğdu ve aralarında en önemlisi olan "La bomba" (Bomba) parlamentoya olan düşmanlığı, ruhbanlık karşıtlığı ve otonomcu federalizm vurgusuyla diğerlerinden ayrılıyordu. Bundan birkaç yıl sonra, 1863'te toplumsal muhalefetin Sicilya'daki ilk gazetesinde, farklı gazetecilik deneyimleri bulundu: Saverio Friscia ve Lattanzio Tedaldi'nin yönettiği "Arturo" (Calatafimi savaşından önceki gece

ortaya çıkararak Garibaldi'ye yardım eden yıldız). Aspromonte trajedisinden sonra doğmuş olan Sicilya toplumsal muhalefetinde farklı siyasi amaçlar harmanlandı ve aynı zamanda Bakunin çizgisinde bir anarşizmin yolu açıldı. Sonraki yıllarda, "L'eguaglianza" (Eşitlik), "La Giustizia" (Adalet), "Beccaria" (Ölüm Cezasına Karşı), "Il Vulcano" (Volkan), "Il Povero" (Fakirler) gibi enternasyonalist harekete bağlı ya da devrimci "emekçi" "Gli operai" (Emekçiler), "Il Vespro" (Akşam Yıldızı), "Il Grido del Popolo" (Halkın Haykırışı) "La Riforma Sociale" (Toplumsal Reform) ve diğer pek çok gazeteyi görebiliriz.

Kendisini açıkça anarşist olarak ilan eden ilk Sicilyalı gazete, 11 Haziran 1885'te Palermo'da Anacleto Conti Arcuri tarafından kurulan "Il Proletario" (Proleter) idi. Aynı yıl, iki kaçak eylemcinin çıkardığı "Barbarets" (Barikatlar) ve "Monarchia" (Monarşi) öğrenci hareketlerinde önemli bir işleve sahipti. Bunlar Sicilya'da uzun süre devam edecek olan bir dizi anarşist gazete ve derlemenin başlangıcıydı. Bunların arasından kısa bir seçki veriyoruz: "Il Riscatto" (Fidyeye), "La Riscossa" (Ceza) "Il Piccone" (Kazma), "Pensiero e Dinamite" (Düşünce ve Dinamit), "Il Proletariato" (Proletarya), "La voce Proletariato" (Proletaryanın Sesi) "L'anarchista" (Anarşist) "L'uguaglianza Sociale" (Toplumsal Eşitlik). Tüm bu yayınlar, farklı miktarlarda yayımlanıyor ve bazıları yabancı okuyuculara kadar ulaşıyordu ancak normalde yaşamları birkaç yıldan fazla olmuyordu.

Anarşist yayıncılık faaliyetleri yir-

minci yüzyıl boyunca devam etti, doğal olarak faşist sansürle çatıştı ve güneyin yoksulluğuyla, göç sorunlarıyla karşı karşıya kaldı. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, adanın anarşist basınında "sicilyacı" bir itiraz ortaya çıktı ve 1947'de FAS'ın (Sicilyalı Anarşist Federasyon) kurulması yeni bir yayın dalgasını teşvik etti: "Terra e Libertà" (Toprak ve Özgürlük, Mayıs 1947 - Nisan 1949 arası) ve "L'agitazione del Sud" (Güneyin Aji-tasyonu, Mart 1957'den Ekim 1971'e kadar) bu döneme ilişkin sadece iki örnektir.

70'li ve 80'li yıllarda devrimci şiddet meselesi, İtalyan anarşizmin politik ve ideolojik tartışmaların başında yer alır. Sicilya'da, Alfredo - Maria Bonanno ve Franco Leggio tarafından 1975 yılında kurulan iki ayda bir yayınlanan "Anarchismo" (Anarşizm) dergisi, özellikle radikal dili ve içeriğiyle anarşizmin isyan ve yakınlık ilkelerine dayanan, tartışmalı bir yenilenmesine neden olacak yeni mücadeleleri yakından takip eder.

Günümüzde devam eden yayınlardan "Sicilia Libertaria", 1977'de derleyicisi Pippo Gurrieri'nin o dönemde yaşadığı Torino'da siklostil ile çoğaltılarak doğdu. Kırk yılın ve çıkan yüzlerce sayının ardından "Sicilia Libertaria", sadece Sicilya'da yayınlanan en uzun ömürlü anarşist gazete olmakla kalmıyor, aynı zamanda İtalya'nın her yerinden aylık okurlarıyla, hala adadaki en yüksek etkiye sahip anarşist bakış açısını oluşturuyor.

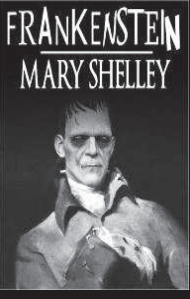
On dokuzuncu yüzyıldan bu yana, gazeteler anarşist ilkelerin yaygınlaştırılması için temel araç olmuştur.

Bu özgürlük fikirlerini benimseyenler arasında en iyi tahayyül, yüzleşme ve polemik şansını temsil ediyorlardı ve hala etmeyi sürdürüyor. Gazete, her daim sadık kaldığı, bütün anarşistler tarafından paylaşılan ilkeler çerçevesinde (otoritenin ve delegasyonun reddedilmesi; devletlere, kiliselere, ordulara, sermayeye ve ona bağlı kurumlara karşı sürekli mücadele; toplumun yatay, öz-örgütlü ve federalizm temelinde yeniden örgütlenmesi), sözü olduğu grupların ve eğilimlerin özgün "kimliklerini" yaratmalarına da katkıda bulundu.

Gazeteler, ithamlarıyla isyana çağırarak, yöntem ve hedef göstererek devrimci mücadeleye aktif bir şekilde katıldılar; tüm bunlar devletin otoritesi tarafından birçok toplatılma, celp ve baskı getirdi. Anarşist gazetecilik, anarşizmden besleniyor olsa da, (gerçekte, tarihi boyunca birçok dönemde basın olmadan yaşayan) hareketin tüm potansiyellerini tüketmediği gibi, kendisi de hareket tarafından tamamen işgal edilmez; her zaman sosyal ve kültürel gündemle belirli bir "köprü" işlevini sürdürür.

Bu yüzden, bu kısa sunumla, Sicilyalı anarşistler olarak Sicilyalı anti-otoriter basının zenginliğine sahip çıkmak ve böylece geçmişimizin deneyimlerinden gelen ve her zaman geleceğe bakan bir siyasi ve toplumsal faaliyetin sürekliliğine tanıklık etmek istedik. Mücadelenin içinde yürürken yazmak, okumak, öğrenmek ve anlamak üzere...

Şino- Archivio Storico Degli Anarchici Siciliani, Sicilya Anarşistlerinin Tarihsel Arşivleri

Frankenstein - Mary Shelly

Anarşist William Godwin'in kızı ve romantik şair P. B. Shelly'nin hayat arkadaşı olan Mary Shelly'nin 19 yaşındayken yazdığı "Frankenstein ya da Modern Prometheus", geçtiğimiz günlerde Ayrıntı Yayınları etiketiyle yeniden basıldı. Sonrasında çeviride "intihal"

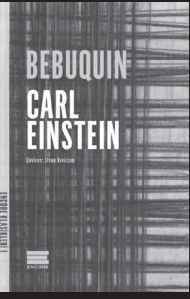
gereğesiyle Ayrıntı Yayınları'ndan yapılan özür açıklamasıyla birlikte kitap yayından çekildi." Modern çağın adalet anlayışına karşı metaforik bir başkaldırı" olarak tanımlanan ve modern klasiklerden biri olarak gösterilen romana başka yayınevleri aracılığıyla ulaşmak halen mümkün. Dönemin eleştirmenlerince Fransa'daki politik hareketliliğe dair bir alegori olarak yorumlanan Frankenstein'i, bu ay gündem olmasını bahane ederek size önermiş olalım.

Tersine Dünya - Eduardo Galeano

"Bundan 130 yıl önce Harikalar Diyarı'nı ziyaretinden sonra Alice bir aynanın içinden geçti; tersine dünyayı keşfetmek için. Alice bizim zamanımızda tekrar dünyaya gelseydi, bir aynanın içinden geçmesine gerek kalmazdı: Pencereden bakması yeterdi."

Eduardo Galeano'dan sorgulatici, günümüz siyasal, toplumsal ve ekonomik yaşamını ironik başlıklarla ele alan kitap, Galeano'nun diğer kitapları gibi oldukça akıcı. Adaletsizliğin temel ilkeleri, Irkçılığın ve Cinsiyetçiliğin Temel İlkeleri, Gezegen Yok Edicilerin Dokunulmazlığı, Tüketim Toplumu Dersleri gibi pek çok ilgi çekici başlıktan oluşan kitabın çizimlerine göz gezdirmek içinse Çitlenbik Yayınları etiketiyle çıkan ilk basımına ulaşmanız gerekiyor.

Bebuquin - Carl Einstein

Dünyaca ünlü fizikçi Albert Einstein'ın anarşist yeğeni, Carl Einstein'ın ilk ve tek romanı olan Bebuquin, toplama kampından kaçmayı başaran, sonrasında ise tekrar Nazilerin eline düşmektense kendi eliyle yaşamına son vermeyi tercih eden Einstein'ın dilimize çevrilen tek kitabı.

Roman, o güne kadar yoğunluklu olarak görsel sanatlar içerisinde kendine yer bulan kübizmin, edebiyattaki ilk örneği olarak gösterildi. "Mucize Heveskarları ya da Ucuz Eğlenceler, Bir Prolog" altbaşlığıyla yayınlanan romanda Einstein, umutsuz ve karamsar Bebuquin karakteriyle akıl hastanesinde yaşamını yitiren babası ve İkinci Dünya Savaşı gibi büyük buhranların etkisiyle sarsılmış kendi yaşantısının edebi bir tasvirini yapıyor. Bu ay ölüm yıldönümü vesilesiyle andığımız Einstein'ın bu romanı, tekrar tekrar okunmayı hak eden bir klasik.

ÇiftDüşün ÇiftGörü - Pera Müzesi

İsmi George Orwell'in 1984 isimli romanındaki "ÇiftDüşün" kavramından alan sergi Alistair Hicks'in seçtiği 34 sanatçının yapıtını inceliyor. Sergide devlet ve birey arasındaki ilişkide, devletin çelişik fikirleri dahi nasıl insanlara dikte ettiğini anlatmak için kullanılan kavrama dair çalışmalar yer alıyor. 6 Ağustos'a kadar sürecek olan sergide Ermeni sanatçı Hera Büyüktaşçıyan, Anselm Kiefer gibi sanatçıların soykırım temalı eserleri görülebilir.

Holger Meins'in 145 Gün Süren Açlık Grevi ile Dayanışma Eylemleri

Anarşist 2 Haziran Hareketi'nden etkilenecek mücadelede atılan RAF (Kızıl Ordu Fraksiyonu) militanı Holger Meins, 1 Haziran 1972 yılında Andreas Baader ve Jan Carl Raspe ile birlikte tutuklandı. Cezaevindeki baskılara karşı açlık grevine başlayan Holger Meins, 145 gün boyunca direndi. Onunla dayanışmak için Berlin başta olmak üzere bir çok kentte farklı anarşist ve sosyalist gruplarca eylemler yapıldı. Meins, 5 Şubat 1975 tarihinde yaşamını yitirdi.

1906 General Electric Grevi

1906 yılının Aralık ayında, 3000 General Electric işçisi, IWW (Dünya Endüstri İşçileri) sendikası üyesi 3 işçinin işten atılmasına karşı iş bıraktı. İşçilerin fabrika içerisindeki makinelerin üzerine oturduğu ve dünyanın bilinen ilk oturma eylemi olarak kayıtlara geçen grevin sonucu olarak işten atılan 3 işçi, işe geri alındı.

nelerin üzerine oturduğu ve dünyanın bilinen ilk oturma eylemi olarak kayıtlara geçen grevin sonucu olarak işten atılan 3 işçi, işe geri alındı.

1958 Trafalgar Meydanı Protestoları

1956 ve 1974 yılları arasında Avrupa ve Amerika'da savaş karşıtı hareket yükselmekteydi. Britanya merkezli, Nükleer Silahsızlanma Kampanyası kapsamında Londra'daki Trafalgar Meydanı'nda ülkenin dört bir yanından yürüyüşe geçen yüz binlerce kişi toplandı. Bertrand Russell'in da konuşma yaptığı ve destekçisi olduğu kampanyada anarşistlerin etkisi büyüktü. Meydanda taşınan "Yaşam için eylem", "Protesto et ve yaşa" gibi pankartlar ve dövizler, bugün bir çok farklı toplumsal mücadelenin görsel ve söylemsel zeminini oluşturuyor. "Nuclear Disarmament" (Nükleer Silahsızlanma) kelimesinin baş harflerinden oluşan ve bugün dünya çapında barış simgesi olarak kullanılan işaret, ilk kez bu eylemlerde kullanılmıştır.

MADURO LAŞMA

Venezuela'da, temel ihtiyaç maddelerinin kıtlığına, enflasyona ve şehirlerde tırmanan şiddete karşı 2014'ten beri devam eden protestolar yükselerek toplumsal isyana dönüştü. Başkan Maduro'nun isyanı bastırmaya yönelik otoriter ve şid-

det yanlısı yöntemleri, isyanı günden güne büyütüyor. Venezuela'daki sağcı partilerin isyan içerisindeki varlığı, Maduro'nun sol iktidarı, dünyadaki muhalifler arasında durumun değerlendirilmesi noktasında farklılıklar yaratıyor.

Meydan Gazetesi olarak, Orta Amerika ve Karayipler Anarşist Federasyonu'nun 13 Haziran tarihli değerlendirme metnini sizlerle paylaşıyoruz. Metin, Venezuela'da olanları farklı bir gözle değerlendirmek adına önem taşıyor.

Chavezizm'in Neoliberal ve Militarist "Madurolaşması"

Venezuela'da yaşananlar, komşu topraklarda yaşayan anarşistler olarak bize, uzak ya da ilgisiz görünmüyor. Bağımlı ekonomilerimiz, Venezuela ile yapılan PetroCaribe anlaşmaları sayesinde yirmi yıldır cömert sübvansiyonlar alıyor. Bu nedenle Karayipler bölgesinde neredeyse tüm devletler ve sivil toplum aktörleri, Nicolas Maduro hükümetinin neo-liberal, otoriter ve militarist baskısının zirveye ulaştığı şu anda sessizliğe gömülü.

Toplumlarımız için bu sözleşmelerin değerini inkar etmeyeceğiz, ancak bunların üzerine kurulu olduğu büyük çelişkilere gözümüzü kapayamayız. Bolivarıcı devrimin uluslararası yansımalarını, ALBA-TCP gibi anlaşmalarla geliştirilen hizmetlerin faydalarını görmezden gelmiyoruz. Ama biz sadece bölgesel birliğin destekçileri ya da anti-emperyalistler değiliz; aynı zamanda anti-otoriter, anti-kapitalist, anarşist, proleterleriz ve halkın parçasıyız. Bu yüzden petrole satın alınan sessizliğin suç ortağı olmayacağız.

"Elverişli nesnel koşullar" beklemeyen, "hikayenin sonu" laflarını ciddiye almayan ve 1989'da El Caracazo'yu, neoliberal politikalara karşı dünyadaki ilk büyük halk isyanını gerçekleştiren isimsiz Venezüella halkına benziyoruz ve onları anlıyoruz.

1990'lı yılların başında, (Hugo Chavez'i 1998'de başkanlığa taşıyan parti olan) Beşinci Cumhuriyet Hareketi politik temsil piyasasına girdi ve özörgütlü kitlelere övgüler dizdiler. Ancak bugün aynı kitleler,

Chavezizmin ideal olgunluğuna ulaştığı neo-liberal, militarist ve baskıcı sistem tarafından "terörist", "suçlu" ve "aşırı sağcılar" gibi ifadelerle itibarsızlaştırılıyor — iktidara gelen bütün profesyonel devrimci siyasetçiler tarafından kullanılan ve geçirdikleri korkunç mutasyonu gizlemeye çalışılan suçlamalar.

23 Ocak'ta El Valle, Coche, 5 Temmuz Caracas, Petare protestolarını örgütleyenlerle; Valencia'nın güney bölgesindeki işçi mahallelerindeki genel isyanın yanındayız. Kalplerimiz, işgallerde ve süpermarketlerin çaldıklarının geri alınmasında, Venezuela'da bizimle aynı mücadele perspektifinde olan yoldaşlarımızın tanıklık ettiği, La Isabella, San Blas, Los Cedros, los Guayos, Tocuyito, Estado Carabobo'da polislerle girilen şiddetli çatışmalarda ve Tacira, Mérida, Maracaibo eyaletlerindeki tekrarlarında.

Otoriter ve katil devletin en önemli destekçisi Bolivarıcı Ulusal Polis, Bolivarıcı Ulusal Muhafızların ve Bolivarıcı İstihbarat Servisi'nin karşındayız. 90'lı yılların sahici toplumsal hareketlerinin, Chavezci militarizm ve bürokrasi eliyle bozularak, Zamora Planı ile yaratılan paramilitar "kolektiflerin" karşındayız. Krizden çıkış adı altında, ezenlerin yerine yenilerini zorla getirmek amacıyla politik makineler arasındaki kutuplaşmayı körükleyen, muhalefet politikacılarına ait medya şiddetinin karşındayız.

Terörist denilerek, avukatsız askeri mahkemelere ve kalabalık hapisanelere gönderilen binlerce tutsağın yanındayız. Bolivarıcı 1999 Anayasasına göre, askeri yargı as-

keri nitelikteki suçlarla sınırlı, ama bunlar sadece kağıt üzerinde kaldı.

Çoğu genç, yiten onlarca insanın ailelerinin ve binlerce yaralının yanındayız. Farklı barrioların caddeleri ve sokaklarında öz-savunma gruplarını örgütleyen öğrenci gençlerin ve bölge halklarının yanındayız. Maracay'da, "Durum ne de olsa bir hükümet değişikliği ile çözülemez" çünkü, "Ne MUD ne PSUV - Altta-kileriz, yukarıdakiler için geliyoruz" pankartı açan gençlerin yanındayız.

Chavezizm'in Anti-Emperyalist İncir Yapağı

Chavezci medyanın anti-emperyalizmi, garabet bir incir yapağı gibi şu somut gerçekleri örtmeye çalışıyor: Enerji ve mega madencilik sektörlerinin büyük akbaları (Chevron, Schlumberger, Halliburton ve Barrick Gold), Venezuela'da 40 yıllık yağlı ihaleleri zaten aldılar ve bu sayede yeni Anayasanın tasarımında söz sahibi olacaklar. Başkan Nicolas Maduro, "arkadaş" ve "yoldaş" dediği Trump'ın eleştirilmesini engellemek için kitlesel medyasına talimat verdi. Maduro, yeni Yanki yönetimiyle diyalog köprüsü kurmak için, devlet şirketi olan Citgo aracılığıyla yarım milyon dolar hibe etti. ... "Suudi Venezuela" krizi, bu sefer Bolivarıcı yüzüyle geliyor ve peşinden sürükledikleri açlık, toplumsal parçalanma, özerk geçim sağlamanın imkânsızlığı, milyonlarca insan için varoluşsal kaos ve ezilenlerin arasında şiddet. Ve tüm bunlara neden olan, milliyetçi petrol takıntısı ("bir güç olarak Venezuela"), politik kayırmacılık, kurtarıcı komutan/önder sevicilik ve güç piramidin tepesinden büyü yapabilen beyazlardan oluşan şoven bir kültür bileşimi. Bu kültür her

zaman, ezilenler arasında toplumsal dayanışmanın, bir arada kardeşçe yaşamının ve şenliğin önünde bir engel olmuştur.

Ezilenler Arasında Barış, Ezenlere Karşı Toplumsal Mücadele

Kurucu Meclis, halklarımızı etkileyen ciddi, derin sosyal, kültürel ve psikolojik sorunlara çözüm olmayacaktır. ... Şiddet karşıtı ideologların ve pasifizme tapanların görmek istemediği şeyler: Ezilenlerin arasında barışı sağlayan, ezenler ve suç ortaklarına karşı sürekli toplumsal mücadeleyi mümkün kılan; özgür bir yaşam için verdiğimiz mücadelede kimin düşman, kimin dost olduğunu anlayacağımız, deneyime dayalı, entelektüel bir kavrayışın pratik imkanı.

Yakın gelecekte Venezuela'da iktidara gelecek olanların, Chavezci ya da Anti-Chavezci, 1989'da IMF talimatıyla Carlos Andrés Pérez hükümetinin "ekonomik paket" reformunu yapmaktan başka seçeneği olmayacak. Bu seçenek, tahakkümün maliyetini azaltarak devleti ayakta tutmanın kanıtlanmış formülüdür: Yolsuzluk piramidi, otoriterlik, militarizm ve ezilenlere baskıdan oluşan, devletin tanıdık yüzü. Venezuela'nın ardından, bölgelerimizdeki hükümetler de, farklı ritim ve dinamiklerle de olsa aynı yolu izleyecekler. Venezüella'da hangi hükümet görev alırsa alsın, ona destek vermek, yoldaşlarımıza ve kendimize ihanet olurdu.

Ne PSUV ne MUD: Mahalli, emekçi ve toplumsal örgütlenme!

Mücadele devam ediyor!

ERREKALEOR BİZİRİK

Röportaj: Murat Çıkrıkçıoğlu

Meydan Gazetesi: Öncelikle bize Errekaleor Bizirik'in amacı ve başlangıç sürecinden bahsedersiniz?

Errekaleor Bizirik: Errekaleor Bizirik bir öz yönetim projesidir. Burada modern yaşamın sömürü için bizlere dayattığı yabancılaşma ve bençillik duygusunu reddediyoruz. Burada her gün yeniden ürettiğimiz şeyleri paylaşarak komünal bir yaşam oluşturuyoruz. Projemiz, bilginin, eşyanın ve yapılması gerekenlerin, sorumlulukların, paylaşılması projesidir. Bu paylaşımlar, hayatlarımızı daha iyi hale getirip, aramızdaki ilişkileri ticari olmaktan çıkarıp kardeşçe kılıyor. Bu sayede kapitalist sistemin tutarsızlıklarına ışık oluyor. Yüzyıllardan beri elimizden alınmış bu paylaşma ve dayanışma sistemini tekrar tüm yeryüzüne yaymak istiyoruz.

Bu proje Vitoria-Gasteiz Üniversitesi bağlamında başladı, 2013'te üniversiteden bir grup öğrenci, konutları işgal etmeye ve yarı boş olan mahalleyle tanışmaya karar verdi. O zamanda mahallenin yıkılıp burjuvalar için yeniden inşa edileceği söylentileri ortalıkta dolaşıyordu. Yine o dönemde, gayrimenkul balonu patladı, büyük bir emlak krizi açığa çıktı ve bu yüzden yıkım sürecinin uzamasıyla beraber, geriye terk edilmiş bir mahalle kaldı. Mahalle işgaline gelen ilk grup, hala orada yaşayan bazı mahalle sakinlerinin de isteğiyle ilk evleri işgal etmeye başladı ve ardından yaşam, yavaş yavaş yeniden kazanılmaya başlandı.

Avrupa genelinde en büyük işgal yerlerinden birisi olduğunuzu biliyoruz, bize işleştikten bahsedersiniz? Örneğin komün yaşamı nasıl yaşanıyor? Bununla birlikte ekonominin işleyişi nasıl gerçekleşiyor? Mesele tarlanız ve çiftliğiniz ihtiyaçları karşılayabiliyor mu?

Bu proje, özellikle bazı hatlarda derinleşiyor. Tüm bir mahalle düşünüldüğünde içerdiği birçok olanak var. Konutların dışında ise etrafı toprakla çevrili birçok ortak alan var. Bu yüzden, derinleşen hatlarımızdan birisi gıda bağımsızlığı, 30 dönüm tarla, bir kümes, ekmek fırını ve başka yiyecek ürünlerimiz var. Öte yandan, faşist Franco rejiminin 1975'e kadar süren diktatörlüğünde, yasaklı olan birçok dilden biri olan Euskara (Bask dili)'nin kullanımının yeniden iyileşmesi için öncelik sağlanıyor. Bunun için ise bedava dil dersleri

veriyoruz. Başka bir çalışma ise, bir grup kadının mahallede canlandırdığı kadın mücadelesi kültürüdür. Özgür kültürler için her şeyi paylaşıyoruz. Bunlara bağlı olarak, yerel müzik stüdyosu, konser mekanı, basimevi, kütüphane, sinema salonu vb. yerlerimiz var.

Bütün ürettiklerimiz ihtiyaçlarımız doğrultusunda ve ürünlerimiz depoya toplandıktan sonra herkes istediği kadarını depodan alabiliyor. Burada ortak olan bir ekonomik yapımız var. Şu anda mahallede o kadar çok çocuk yok, ama yeni yeni çocuk sayısı artıyor. Öğrenim üzerinde ilerleyen zamanlarda derinleşmeye gidip kolektif olarak bu meseleye ilişkin yapacaklarımızı konuşacağız.

Öğrendiğimiz kadarıyla mahallenin işçi mücadelesiyle tarihsel bağları var, bunları anlatır mısınız?

Genel olarak, Vitoria-Gasteiz ve Bask ülkesinin işçi mücadelesinde tarihsel olarak önemli bir yeri var bu mahallenin. Bunlardan en önemli olanı, 3 Mart 1976'da, faşist Franco rejiminin kurduğu patron sendikasının görmezden geldiği işçi haklarını talep eden ve farklı firmalarda çalışan 5000'e yakın işçinin büyük bir genel grev örgütlemesi. Eylemci işçilere faşist rejimin yolladığı polis kuvvetlerinin silahlı ve gaz bombalı saldırıları sonunda, bir kilise içinde sıkıştırılıp kalan binlerce kişi teslim olmayıp direnince, içeriye ateş açan polis 100 kişiyi yaralayıp ve 5 kişiyi de katlediyor. Bizim Errekaleor bölgesinden de 19 yaşında Romualdo Barroso isimli bir işçi katledilenler arasında.

Mahallenin dışındaki insanların bu projeye bakış açısı nedir? Ve nasıl bir ilişki içerisindedir?

Büyük bir bölümün muhafazakar karakterine rağmen, mahallede ne yapmak istediğimizi hem mahallede hem de çevredeki insanlara iyi anlatabildik. Şehrin unuttuğu bu atıl alanı canlandırdık. Hem de bunu paylaşma ve dayanışma ilişkileriyle yaptık. Bu durumun yarattığı etkiyle farklı biçim-

lerde dayanışma göstermeye çalışıyorlar. Malzemeler temin edip birçok alanda bizi savunmaya çalışıyorlar.

Biz Errekaleor'u yalnız, toplumun kalanından ayrı izole bir ada olarak görmüyoruz ve bu yüzden, mahalle olarak kadın mücadelesi, öğrenci hareketleri, devrimci tutsaklara özgürlük, ekoloji vb... alanlarda çalışmalar içerisinde oluyoruz. Sonuç olarak Errekaleor bizim için çok daha genel bir mücadelenin büyük bir parçasıdır.

18 Mayıs'ta büyük bir devlet baskısıyla karşılaştınız. Bu olayı anlatabilir misiniz?

Belediye tarafından yollanan çok sayıda çevik kuvvet polisinin sert bir saldırısına uğradık. Bu arada elektrik tesisat kablolarını bizden çaldılar ve şu anda elektriksiz kaldık. Bunun yanı sıra belediye mahalleyi yıkmak istediğini söylemeye başladı. 3 Haziran'da destek için çok büyük bir eylem gerçekleşti. Avrupa çapında 10.000 kişiyi ve onlarca örgütü bir araya getiren bir yürüyüş gerçekleştirdik. Yolda öne çıkan traktörler ve Joaldunak'la (Bask kültüründe dansçıların yürüyüşü) birlikte, 15 koldan yüründü ve mahalle sakinlerinin havai fişek, meşale ve bayraklarıyla çatılarda yerlerini almış olduğu mahalleye girildi. Binlerce kişi mahallede saatlerce kaldı, bazıları ilk kez mekanı tanımış oldu, bu büyük dayanışmanın somutlaştığı yere herkes ulaşmış oldu. Çok farklı geçmişlere sahip aileleri, gençleri ve yaşlıları burada yanımızda gördüğümüzde, bu bize projemizin değerini ispat etti. Artık eskisinden çok daha güçlüyüz.

Başka bir şey eklemek veya okuyucularımıza bir mesaj göndermek ister misiniz?

Projemizi yaygınlaştırmak için Errekaleor'u her yerde anlatmaya çalışıyoruz. Bu çabamıza herkes destek olabilir. Ve tabii ki, Vitoria'ya gelerseniz Errekaleor'u mutlaka ziyaret etmenizi dileriz. Paylaşma ve dayanışma ilişkilerinin, dünyanın her yerinde bizim yarattığımız benzer deneyimler oluşturmasını bizi mutlu eder. Kapitalist bir dünyaya karşı yapmamız gerekenin bu olduğunu düşünüyoruz. Bir de bu fırsat için Meydan Gazetesi'ne teşekkürler. Antikapitalist duygularla, tüm okurları selamlıyoruz.

meydan

Bask'ta Bir İşgal Mahallesi

1950'lerde diktatör Franco'nun emriyle gerçekleşen sanayileşme hamlesinden en fazla etkilenen coğrafyalardan biri de Bask'tı. Bask'ın Vitoria şehrinde, bu sanayileşme hamlesinin bir uzantısı olarak işçilerin konaklaması için kurulan ve ardından büyük işçi grevlerine sahne olmuş bir mahallenin, emlak krizinden sonra boşalması ve 2013 itibarıyla bölgedeki gençlerin de girişimiyle işgal

edilip eski ruhunu tekrar kazanmasını Errekaleor Bizirik kolektifiyle konuştuk.

Özyönetim, antikapitalizm, konsensusa dayalı karar alma süreçleri gibi işleyişleri kendisine ilke edinen Errekaleor Bizirik, Avrupa'nın en büyük "işgal yeri/mahallesi" olma özelliği taşıyor. Mayıs ayında gerçekleşen devlet saldırıları ve buna karşı mahal-

lenin yaşlı-genç tüm yaşayanlarının direnişi, sadece İberya'da değil, tüm Avrupa'da büyük ilgi uyandırdı. Errekaleor Bizirik ile onbinlerce insanın katıldığı dayanışma eylemleri gerçekleştirildi.

Biz de Meydan Gazetesi olarak Errekaleor Bizirik kolektifiyle bir röportaj gerçekleştirdik.

